

י ש ר א ל

נ ד י נ ת

ה ב ט ח ו ן

נ ש ר ד

הבטחון

ומערכת

צה"ל

ארכיון

1041, 84

466

תיק זה הוא העתק מצולם מהתיק המקורי הגנוז בארכיון צה"ל ומערכת הבטחון השימוש בתיק זה מותר רק למטרות שאושרו כדין. קל איסור על ייצור ואו צילום עותקים נוספים מהתיק בלי אישור ממי שהוסמך לכך על פי דין

1041/84
466

2

משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

התחלת התיק

שם היחידה: מט' מופ"ד 251

הנושא: 43 קומ' מע"נ
פמל"ח מת יוא"כ מע"נ 3

מני' 311 - אול' 146

משרד הביטחון
ארכיון צה"ל
ומערכת הביטחון
תיק מושאל מארכיון צה"ל

333

מס דא

19.3.98

תאריך השאלה

מס' אריזה

מיקום

מפקדה	גייסות	שריון
תורת	חש"נ	
חש"י	חש"ה	
אוק'	74	
מסמך זה מכיל 82... עמודים		
עו"ק מס' 81. מחוץ ל-95. עו"קים		

ספר עוצבות חש"נ במלחמת יו"נ

הקדמה

1. ספר זה, המופיע לרגל יום גייסות השריון חש"ה, שנה לאחר מלחמת יום הכיפורים, בא לסכם את המהלכים העיקריים של חטיבות חש"נ במלחמה - כקובץ ראשון מסוגו.
2. הספר מבוסס על החקירות ועדויות שנגבו בדרגים הצוננים, וגם על סיכומים שהוצאו ע"י היחידות עצמן.
3. אין הספר מהווה מחקר הטטורי. מטרת קוצר הזמן, לא נכנס הכתוב לפרטי פרטים, ועל פי רוב נערכו השוואות בין עדויות בתוך כל חטיבה וחטיבה - אולם לא מעבר למסגרת החטיבה.
4. הספר מתרכז בעיקר בצד המבצעי ואינו מחעכ הרבה על היבטי שלישות ואפסנאות.
5. משום יעודו החילי, עוסק הספר בפעילות כוחות השריון באוגדות, ואינו משקף את פעילות הכוחות מחילות אחרים, שפעלו במסגרת האוגדות.
6. הספר מצטמצם לסקירה ימי הקרבות ממש (י"כ"ח חש"י חש"ה, 6-24 אוק' 73) ומזכיר רק בקצרה את ההכנות לפני המלחמה והאירועים כהפסקת האש ועד הפרדת הכוחות.
7. המערכה נסקרה מנקודת ראות חטיבית, ולהקניית מסגרת האירועים, ניתנו גם סיכומים חמציתיים על מהלכי האוגדות.
8. כל סיפורי החטיבות המופיעים בספר עברו את אישורי ה-מח"טים, שפקדו על החטיבות בקרבות.
9. המפות המופיעות בספר - הוכנו חלקן על פי סיפורי החטיבות וחלקן על פי מפות שהכינו החטיבות עצמן.
10. שמות קציני המטה ומפקדי היחידות, אחרי כי חילופיהם וסיבת החילופין נמסרו לנו ע"י החטיבות והאוגדות, אמיחותם נבדקה אצלנו ע"פ החקירות, ובמקרים מסויימים השלמנו את הפרטים ע"פ החקירות שברשותנו.
11. חטיבות שפעלו במלחמה ח"פ כמה אוגדות - סיפורן מובא במסגרת האוגדה אשר בה עברו את עיקר המלחמה.
12. מודגש בזה סודיות החומר. חובת המפקדים לשומרו כפי שמתבקש מסוג זה.

מפקדת	גייסות	שדיון
תורת	חש"נ	
חשרי	חשל"ה	
אוק"	74	
עוזק מט"	81

ספר עוצבות חש"נ במלחמת יוה"כ

חזית הצפון אוגדה 146

<u>עמ"</u>	תוכן העניינים		
6 - 1	א. אוגדה 146 במלחמה	1.
7	ב. מפת מהלכים	
8	ג. מטה האוגדה	
26- 9	א. חט" 9 במלחמה	2.
28-27	ב. מפות מהלכים	
29	ג. מטה החטיבה	
30	ד. פיקוד גדוד 377	
31	ה. פיקוד גדוד 278	
32	ו. פיקוד גדוד 11	
33	ז. פיקוד גדוד 91	
44-34	א. חט" 4 במלחמה	3.
45	ב. מפת מהלכים	
46	ג. מטה החטיבה	
47	ד. פיקוד גדוד 95	
48	ה. פיקוד גדוד 39	
49	ו. פיקוד גדוד 61	
50	ז. פיקוד גדוד 42	
51	ח. פיקוד גדוד 127	
63-52	א. חט" 205 במלחמה	4.
64	ב. מפת מהלכים	
65	ג. מטה החטיבה	
66	ד. פיקוד גדוד 94	
67	ה. פיקוד גדוד 125	
68	ו. פיקוד גדס"ר 288	

ג/.....

מלחמת יוה"כ - אוג' 146
עוהק מס'f.l.....

המשר תוכן העניינים

<u>עמ'</u>			
76-69	חט' 670 במלחמה	5. א.
77	מפת מהלכים	ב.
78	מטה החטיבה	ג.
79	פיקוד גדוד 268	ד.
80	פיקוד גדוד 58	ה.
81	פיקוד גדוד 87	ו.
82	פיקוד גש"פ 181	ז.

מ פ ג " ע
ח ח " ע
עו חק מס".....81.....

אוגדה 146 במלחמת יום הכיפורים

אוגדה 146 הינה אוגדת מילואים ותיקה. במסגרת מעבר צה"ל למבנה האוגדה הקבועה כעוצבת יסוד גובשה מסגרתה האוגדתית של אוג 146 בשנת העבודה 1973. האוגדה, בפיקוד תח-אלוף משה (מוסה) פלד יועדה להוות עתודה מטכ"לית והיתה באחריות פיקוד המרכז סד"כ האוגדה ערב מלחמת יוה"כ היה חקני וכלל את היחידות הבאות

א. מפקדת אוגדה במחנה רמלה.

ב. חט' סנקים 205 במחנה עופר.

ג. חט' סנקים 217 במחנה בית-דרס.

ד. חט ממוכנת 670 בנחל שורק.

ה. גדס"ר 288 במחנה עופר.

ו. אגד ארטילרי.

ז. אגד תחזוקה.

במהלך שנת 73 ביצעה חטיבה 217 הסבה לסנקי שוט קל ועברה אימון הסבה, חט' 205 הועברה למחנה עופר במסגרת קידום חטיבות הסנקים לקרבת הגבול ותוכננה להסבה. ביולי 73 הוקם גד' הסיור האוגדתי (גד' 288), במסגרת ארגון המבנה החדש, ועבר אימונים ותרגיל גדודי בשבטה. כן בוצעו אימוני הקמה לגדודי אגד התחזוקה.

בספטמבר (חודש לפני המלחמה) ערכה האוגדה ב-מא"ח 500 תרגיל שלדי אוגדתי מרמת מ"מ ומעלה. היה זה במסגרת שורת התרגילים האוגדתיים, בהם פתח צה"ל כמה שכועות לפני כן. תרגיל זה, שהקיף את כל יחידות האוגדה, עבר בהצלחה רבה ובסיומו סיימה האוגדה את פרק האימון והגיבוש והיתה מוכנה למלחמה. כעבור חודש הסתבר שזה היה התרגיל האוגדתי האחרון שערך צה"ל לפני מלחמת יוה"כ.

מגיוס להיערכות

שבוע לפני המלחמה, עזב מפקד האוגדה את לשכתו באוגדה בכוונה לצאת ללימודים, ו-אל"מ אברהם רותם, שהתמנה לסגן מפקד האוגדה, היה לקצין הסדיר האחראי לאחזקת האוגדה. ביום ו', ערב יוה"כ תשל"ד, 5 אוק' 73 בשעה 1000, החקבלה ב-אג"מ האוגדה וב-אג"מ פיקוד המרכז, פקודת כוננות ג', שעיקר משמעותה השארת הסגל הסדיר, עדכון כל סגל המילואים הבכיר והחראה על גיוס אפשרי.

במשך יום ו' רוכזו כל חיילי הסגל הסדיר במחנות, הזמן הוקדש לרענון ובדיקה מערכת הגיוס. ביום ו' בערב נערך באוגדה רענון חוכניות מבצעיות להן נועדה האוגדה - הן במסגרת פיקוד המרכז והן במסגרת פיקוד רצפון.

מלחמת יוה"כ - אוג' 146
עוחק מס'.....

ביום כיפור, שבת, 6 אוק', בשעה 0800 קיבל מפקד האוגדה, הא"ל קלד, בכיתו הודעה, ומיד נתן הוראות להתחיל בגיוס צוות הגיוס הראשוני (צג"ר) ונסע למפקדת האוגדה. בשעה 0940, התקבלה ב-אג"פ האוגדה פקודת גיוס, ועד שעה 0950 הועברה הפקודה לכל יחידות האוגדה. נוהל הגיוס החל לפעול במהירות ובהתאם ל-פק"לים שהיו ביחידות, כאשר קיימות 3 בעיות:

1. מצבור התחמושת הפיקודי בבית זית.

2. חוסר באוטובוסים להפצה וגיוס.

3. עיכובים בקבלת חגבורת כ"א ממקורות מה"ד ו-פה"ד.

בשעות אחה"צ המאוחרות, התקבלה פקודה להעברת חטיבה 217 לאוגדה 162 היורדת דרומה, כך שאוגדה 146 נותרה עם 2 חטיבות: 670 ו-205.

לקראת הערב, התפצל מטה האוגדה לערוך ביקורים ביחידות ולעמוד על מצב ההכנות בשטח. לאחר התגברות על בעית עיכוב האוטובוסים, נותר צואר הבקבוק בהוצאת התחמושת מהריכוז בבית זית.

ארגון התחמושת שם הסתיים חודש לפני המלחמה, אולם הפיקוד טרם קבע נוהל משיכת התחמושת ע"י היחידות. חסרו אמצעי הרמה והעמסה, חסר רכב להסעת תחמושת ליחידות האוגדתיות, חסר חשמל לתאורה למקום. בעזרת אלתורים של אנשי האוגדה - השגת מלגזות במיגזר האזרחי והפנית גד' ההנדסה האוגדתית להעמסת תחמושת - נפתרה חלקית בעיה זו.

ביום א', י"א תשרי, 7 אוק' ב-0900, החליט המטה הכללי על העתקת המאמץ העיקרי לפיקוד הצפון וכן על העברת האוגדה לשם. מיד התחילה חטיבה 205 בחנועה - שני גדודים על זחלים וגדוד על מובילים; חט' 670 העבירה ב-1300 את גדוד הטנקים ת"פ פיקוד המרכז לבקעת הירדן ונעה צפונה, ב-זחל"מים; ה-גדס"ר 288 קיבל את הפקודה ב-1200 וכעבור שלוש וחצי שעות החחיל לנוע צפונה, על זחלים, בעוד חלק מהטנקים שלו עדיין לא היה מחומש.

מפקד האוגדה עבר דרך ה-מצפ"ע ונצרת, אולם מפאח אי הבהירות בחזית לא שאב כל מידע, והגיע בשעות אחה"צ ל-חפ"ק הפיקודי בצפת ונפגש עם אלוף הפיקוד, אלוף יצחק חופי. מצב הכוחות בפיקוד היה באותו זמן גרוע והאווירה הייתה מדכאה.

בדיון בין מפקד האוגדה לאלוף הפיקוד הועלו שתי דרכי פעולה אפשריות: הגנה לאורך קו הירדן או תקיפת נגד מדרום הרמב"ה. מפקד האוגדה, שהציע את הדרך השנייה, יצא וראה את הכוחות שהתרכזו מדרום לכינרת וניצל את הזמן לסיור בג'יפ בדרום הרמב"ה, שם החכוון לבצע את התקפת הנגד.

מלחמת יוה"כ - אוג' 146
עוהק מס'.....

במקביל ניהלו סגן מפקד האוגדה וה-רמ"ט, אל"מ אריה שחר, את התנועות. בשעה 2000, החלו הכוחות מגיעים לצמח, אולם היה צורך בתדלוק וגמר חימוש.

בשעה 2030 התייצב שוב מפקד האוגדה בצפת לקבוצת פקודות פיקודית, ובה סוכס שהאוגדה תחקוף בשני צירים, ציר עין-גב וציר מעלה גמלא, ותקבל ת"פ את הכוחות שנמצאים כבר בצירים. הדעה היחה שבהתקפת נגד זאת חלוי כל גורל המלחמה בזירת הצפון.
רב-אלוף (מיל') חיים ברלב, שהיה באוחו מעמד, ביסא תחושה זאת באומרו למפקד האוגדה:
"מוסה'לה, דע לך שעם ישראל מחכה לך".

חוכנית האוגדה היחה לחקוף בשני צירים:

מאמץ עיקרי בציר עין-גב - אל-על¹ - רפיד (צירים "קנטוביץ", "ציצית", "טיפה"); חפ"ק מפקד האוגדה ינוע עם כח זה. הכוחות: חט' 9 (שנמצאה כבר בציר ובלמה את האויב מיום א' בצהריים), חט' 205 (2 גדודים+גדס"ר) וחטיבה 670 (אשר גד' הסנקים שלה נשאר, כזכור, ח"פ פיק' המרכז).
מאמץ משני בציר מעלה גמלא - "פיקודו", עם סגן מפקד האוגדה. הכוחות: חט' 4 (שנמצאה כבר בציר מיום א' בצהריים ותוגברה בגדוד מילואים 39 מ-חט' 188 ו-גד' מיל' 61 מ-חט' 205). האגד הארטיילרי ינוע עם המאמץ העיקרי ויתן סיוע לפי צורך למאמץ המשני.
מפקדה עיקרית עם ה-רמ"ט חמקם בפוריה.

האוגדה בקרבות

יום ב', י"ב תשרי, 8 אוק'

החל משעה 0230, החלו כוחות האוגדה בתנועה מצמח לרמה כאשר ה-חפ"ק מוביל.
חט' 9 ו-4 עברו באותה שעה ת"פ האוגדה, לאחר שכבר במשך היום שעבר היו חטיבות אלה במגע עם האויב. קבלת החטיבות ומתן הנחיות בוצעו ברדיו. בשעה 0830 החלה התקדמות לקראת הבקעה. כשכחחילה חט' 9 בחזית:

חט' 205 (שקיבלה את ה-גדס"ר ת"פ) עברה דרך חט' 9 באיגוף ימני ובשעה 1030 תקפו שתי החטיבות את מתתם אל על. חט' 205 המשיכה עד תל-סקי ועד ערב הגיעה לאזור ציר הנפש ("מחזה") - ג' וחדר.
חט' 9 נעה ממערב ל-חט' 205 והשמידה כוחות בדרך.

חט' 670 נעה אחרונה והגיעה עד תל סקי, ומשימתה טיהור הצירים ואכטחת האגף המזרחי של האוגדה.

מלחמת יוה"כ - אוג' 146
עוֹתָק מִס'.....

בציר מעלה גמלא הגיעה חט' 4 עד עמדות שליטה על ציר הנפט צפונית לתל פרס תוך לחימה במגנני נ"ט.

בקרבנות היום השמידה האוגדה את חט' 47 הסורית בציר "טיפה" ובציר מעלה גמלא ומוטטה את חט' 132 המוגברת במרחב תל סקי - ג' וחדר. האגד הארטיילרי סייע לכוחות, ועיקר האש ניתן בצורה צמודה כמסך מתגלגל לפני הכוחות.

שליטת האוגדה הייתה על כל מרחב ציר הנפט מהקו הסגול ועד 3 ק"מ דרומית מחושניה. למעשה השתלטה בכך האוגדה על אחד מצירי הפויצה הראשיים לרמה.

יום ג', י"ג תשרי, 7 אוק'

בלילה, אור ליום ג', תודלק וחומש הכח, תוקנו עשרות טנקים ותוכנן יום המחרת. בשעה 0300 נערכה קבוצה פקודות אוגדתיים, בה נפגשו כל ה-מח"טים לראשונה, ובמסגרת משימת האוגדה להדיפת כוחות הסורים עד מעבר לקו הסגול פורטו המשימות לכוחות:

חט' 205 תחקרם צפונית לעבר רפיד ותל פרס, חט' 4 תתפוש שטחים שולטים על ציר "רשת" (הוא הכביש הראשי) לכיוון כודנה, חט' 9 תאגוף מדרום ותכבוש את חושניה, חט' 670 תאבטח את האגף המזרחי של האוגדה. עם בוקר החלה התקדמות הכוחות:

חט' 205 השלימה את כיבוש ג' וחדר, השתלטה על תל פרס ע"י כח מגדוד הסיוור וייצבה את הקו על ציר "רשת" עד הקו הסגול תוך השמדת כח טנקים.

חט' 4 המשיכה לתקוף לכיוון צפון-מזרח, ממערב ל-חט' 205, תוך מעבר והשמדת כוחות מדרום-מערב לחושניה, סייעה באש לכיבוש חושניה והמגנן מדרום והגיעה לשליטה על ציר "רשת".

חט' 9 תקפה וכבשה בקרב קשה מגנן נ"ט וטנקים רציני בסגול 325, שהיה החלק הדרומי של מתחם חושניה, ועד חשכה עברה את הכפר והגיעה עד ציר "רשת" במפגש עם ציר כודנה. משמעות ההתקדמות הזו הייתה בכך שמרבית צירי החדירה של הצבא הסורי נתפשו ואיום הכיתור על הכוונות הסוריים, שהיו אותה עת בשטחנו, הפך למוחשי ביותר. הכוחות הסוריים החלו בנסיגה. חט' 670 בלמה במשך היום כוחות אויב באגף המזרחי.

יום ד', י"ד תשרי, 10 אוק'

משימת האוגדה לאותו יום הייתה המשך ההתקפה להדיפת הכוחות שבשטחנו והדיפת התקפות נגד בגזרה. חט' 205 שיפרה עמדות לצפון; חט' 4 השתלטה על רכס מוצבי ה-בס"ש לאורך הקו הסגול מכודנה דרומה,

מלחמת יוה"כ - אונג' 146
עוֹתָק מִס'.....

חטיבה 9 המשיכה בבלימה חוץ יצירת לחץ בכיוון כודנה; ו-חט' 670 מילאה משימות אבטחה. עד הצהרים היחה כל רמת הגולן בידי כוחותינו. בצהרים נעשה נסיון לחצות את הגבול ולחדור לסוריה בעקבות הכוחות הנסוגים. אולם החברר כי כוחות סוריים טריים הגנו על הגבול. ונסיון זה של חדירה נהדף.

האוגדה, שביצעה את התקפות הנגד העיקריות, סבלה במשך ימי הלחימה עד יום זה, משתי מגבלות: האחת - מרביח הסנקים שלה היו סנקי שרמן ושוס בניזין. השנייה - בגזרחה היה המאמץ הסורי העיקרי (2 דיוויזיות - 600 סנקים). למרות זאת, הכריעה האוגדה והטחה את הכף בחזית הצפון שנפרצה. היא עמדה מול כוחות גדולים של שריון ו-חי"ר, ויכלה להם. ע"י כיבוש דרום רמת הגולן, השתלטה האוגדה על שני צירים (ציר הנפט, ציר כודנה) משלושת צירי הפלישה (השלישי היה מול חרמונית), ואת האיום לכתר את כל הכח הסורי הפולש - הפכה לממשי. הסורים הוכו ונסוגו. רמת הגולן שוחררה. למעשה חס בזה שלב התקפת הנגד.

יום ה', סוכות, ט"ו תשרי, 11 אוק'

חט' 9 עברה ת"פ אוגדה 210. האוגדה נשארה במשימת בלימה בגזרחה, תוך ניסיונות שיפור מזרחה בציר "מחזה" ובציר כודנה.

יום ו', ט"ז תשרי, 12 אוק' - יום ג', כ' תשרי, 16 אוק'

במשך ימים אלו היחה האוגדה בבלימה בקו קוניטרה ודרומה: חטיבה 205 הועברה ת"פ אוגדה 210 ב-12 לאוקטובר. חט' 670 ניסתה לשפר ולתפוש עמדות שולטות באזור ציר הנפט ודרומה לו, אולם נסיון זה לא הצליח. במשך ימים אלו לא היו אירועים מיוחדים והזמן הוקדש להתארגנות ולהשלמת כוחות.

יום ד', כ"א תשרי, 17 אוק'

בצהרים הוחלט על החלפת אוגדה 210 ע"י אוגדה 146 בקו דרום "המובלעת" (אזור הבשן שנכבש מן הסורים במלחמת יוה"כ). את האחריות לדרום רמה"ג קיבלה חט' 670, שהפכה אותו יום לעצמאית ככח פיקודי.

יום ה', כ"ב תשרי, 18 אוק'

במשך הלילה קיבלה האוגדה את האחריות על הגזרה ב"מובלעת" וחזרו אליה החטיבות המקוריות: חט' 205 ו-9.

מלחמת יוה"כ - אג"כ 146
עוֹתָק מִס'.....

במשך היום נערכה קבוצת פקודות אוגדתית, שבה פורטה המשימה לכיבוש אום בוטנה בלילה ע"י כח צנחנים מחטיבה 317, שיוחלף בבוקר ע"י כח אוגדתי "סלט" (חרמ"ש וטנקים) מחטיבה 9. נעשו הכנות למיבצע.

יום ו', כ"ג תשרי, 19 אוק'

במשך הלילה נכבש הכפר אום בוטנה ע"י כח הצנחנים בפעולה שקטה ומאורגנת. עם אור ראשון הוחלף הכח ע"י כח "סלט", שנחלל מיד בהתקפת נגד של כח סורי. כח "סלט" נפגע קשות ומפקדו נהרג. חט' 4 הורה לאזור ובסיוע גדוד הסיור הצליחה לשוב ולהשתלט על האזור. במקביל, באגף המזרחי שי. אוגדה, בגזרת תל ענתר, תל עלקיה, התפתח מאמץ רציני עירקי מכיוון כפר שמס ומערבה לו, לכיוון התלים: כח קומנדו עירקי השתלט במשך הלילה על התלים, ועם בוקר פיתח התקפה ע"י טנקים רבים, המלווים ב-חי"ר וסיוע ארטילרי. כוחות האויב היו עדיפים בהרכבה. חט' 205 בלמה באזור התלים ו-חט' 9 הצטרפה מהאגף המערבי. בתיאום אוגדתי בין הכוחות נבלם הכח העירקי, לאוגדה הוסבו אבדות רבות. בשעה 1000 התפתח מאמץ נוסף מכיוון תל חרה צפונה בצירים "צלבוך" ו"רונה". היה זה מאמץ ירדני, שהיה צריך לפעול בתיאום עם המאמץ העירקי ולהוות את התקפת הנגד הרצינית במסגרת צבאות החזית המזרחית.

חט' 4 וגדוד הסיור, שעבר ת"פ חטיבה זו, נערכו מול המאמץ הירדני ובלמו. עד שעות הערב עמדו כוחות האוגדה בלחץ מתמיד. לקראת הערב נשכרה התקפת הנגד, והן העירקים והן הירדנים נסוגו. במשך היום, השמידו כוחות האוגדה למעלה מ-50 טנקים עירקיים וכ-20 ירדניים ובלמו את המאמץ האחרון, שהצליח האויב לרכז ולהטיל לקרב. למעשה, חתם יום זה את קרבות האוגדה. עד ה-24 לאוקטובר שהתה האוגדה בקו ועסקה בביצורו, ואז הוחלפה ע"י אוגדה 210.

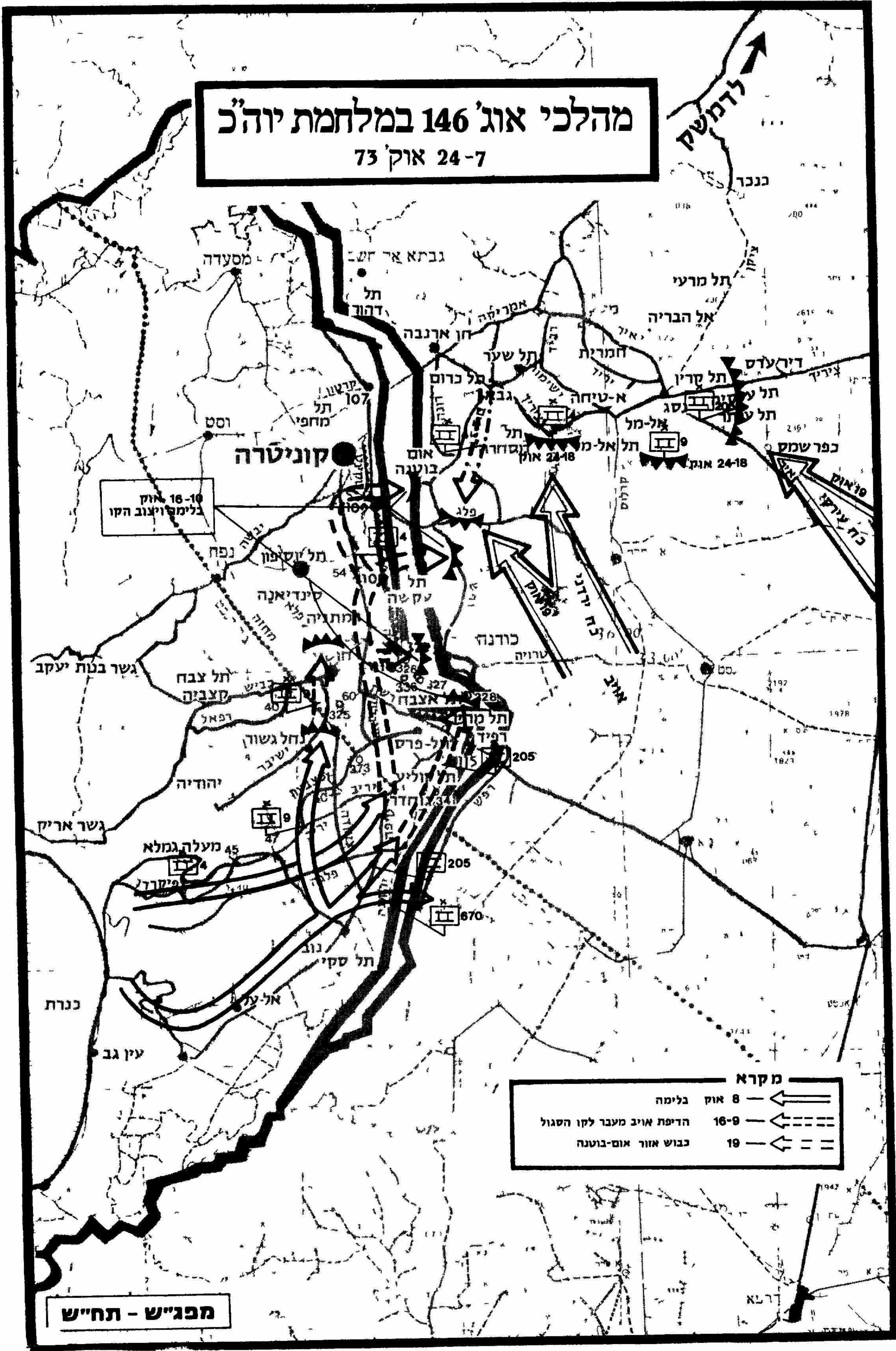
לאחר הפסקת האש

לאחר הפסקת האש, במסגרת חגבור הכוחות בזירת הדרום, הועברה לשם האוגדה עם חטיבות 205 ו-670 (שקלטה שם את גד' הטנקים שלה, שהיה במלחמה בבקעת הירדן). כח זה נערך באזור טסה במשימה כפולה: החייצות מול הארמיה השנייה ואבטחת הגשרים לאפריקה.

187 הרוגים ולמעלה מ-1100 פצועים היו נפגעי האוגדה, שהיתה בנויה על טהרת אנשי מילואים. למרות הגיוס המהיר והתקלות השונות עד הקרב, ידעו כוחות האוגדה להתגבר על כל המכשולים, להוכיח תיאום גבוה ורמת ביצוע מעולה, שהביאו להבסת הצבא הסורי, לשחרור דרום הרמה ומרכזו ולאחזקת "המובלעת" בחקופה הקשה עד הפסקת האש.

מהלכי אוג' 146 במלחמת יוה"כ

7-24 אוק' 73



מבג"ש - תח"ש

מלחמת יוה"כ - אוג' 146
עוהק מס'P.L.....

אוגדה 146 - סגל הפיקוד במלחמת יוה"כ

מפקד האוגדה : תא"ל משה פלד
סגן מפקד : אל"מ אברהם רוחם
רמ"ט : אל"מ אריה שחר
ק' אג"מ : סא"ל משה ורביך
קמב"ץ : רס"נ אהרן ינמסר
קמ"ן : סא"ל מרדכי כ"ץ
ק' קשר : אל"מ פנחס שחר
ק' אפסנאות : סא"ל מאיר צוקר
ק' חמוש : רס"נ שלום חגי
ק' הספקה : רס"נ שמעון בראון
ק' הנדסה : סא"ל ברוך בן-אריה
ק' שלישות : סא"ל אלברט שאולוב
ק' רפואה : סא"ל ד"ר משה אגמון
מפקד א"א : אל"מ דן אבידן
מפקדת א"ת : אל"מ מנחם זהבי

מ ס ג " ש
ת ח " ש
..... מט'.....

חטיבה 9 במלחמת יום הכיפורים

זהותה והרכבה

חטיבה 9 הינה מהחטיבות הוחיקוח ב-צה"ל. בעבר, עד הסבתה לחטיבה פמוכנת, שימשה כחטיבת חי"ר, שמרכיבה בנויה על לוחמים ומפקדים בני העמקים, אנשי החאיישנות העובדה באיזור הצפון.

לחטיבה עבר מפוארו במבצע "קדש" נלחמה החטיבה בציר העצמאי אילת-דוב-סארם א-שייח', בפיקוד אברהם יפה. לפני מלחמת שש הימים החלה החטיבה בתהליך הסבה לחטיבה פמוכנת, אולם המלחמה קטעה את ההסבה והחטיבה נאלצה להלחם עדיין כחטיבת חי"ר בקרבנות השומרון. לאחר מלחמת שש הימים, השלימה החטיבה את תהליך ההסבה והפכה לחטיבה פמוכנת: 2 גדודי חרמ"ש וגדוד טנקים (שרמן). החטיבה צווחה לאוגדה 36 בפיקוד הא"ל רשאל איתן, ובמסגרת זאת הייתה החטיבה מיועדת להלחם במסגרת פיקוד הצפון. החטיבה השתתפה בתכנונים המבצעיים של האוגדה והכירה את הזירה. בתקופת חג העצמאות תשל"ג, במסגרת הגברת הכוננות בפיקוד ובאוגדה, השתתפה החטיבה ברענון חוכניות מבצעיות וערכה סיורי מפקדים להכרת צירים חדשים בגזרת הצפון ולהכרת שטחי הלחימה המיועדים. כחצי שנה לפני המלחמה, במסגרת העברת החטיבות המסוריינות וקידומן לקו הגבול, הועברה חטיבה 9 (משום היותה פמוכנת) לאחור, למחנה מנסורה באזור צומת יקנעם, ועם פרוץ המלחמה הייתה למעשה זטוף תהליך ההתארגנות במחנה שהיה יוחר קטן וזטוף מהמחנה הקודם של החטיבה, מחנה "נפתלי" (אזור צומת "גולני").

מפקד החטיבה היה אל"מ מרדכי בן-פורת, סגנו סא"ל צופר זמיר ולפיקודם היו היחידות תכאוח:

- גדוד טנקים (שרמן) 377 - בפיקוד סא"ל בן-ציון פדן;
 - גדוד חרמ"ש (זחל"מים) 11 - בפיקוד רס"נ דב אלפנבויס;
 - גדוד חרמ"ש (זחל"מים) 91 - בפיקוד סא"ל משה אגוזי ז"ל;
 - פלוגת ג'יפים חטיבתית - בפיקוד רס"נ דב אוהובסקי;
- ויחר היחידות האורגניות של חטיבה פמוכנת.

מלחמת יוה"כ - חט" 9

עותק מס' 8/1.....

מגיוס להיערכות

ביום ו' ערב יום הכיפורים 5 אוק' 73, בשעה 1100, נחקבלה בחטיבה פקודה לכוננות ג' וביטול חופשוח לכל הסגל הסדיר. קציני המטה היו בחטיבה בישיבת מטה אצל ה-סמח"ט, אולם חלק גדול מחיילי הסדיר של ה-מפח"ט היו כבר בדרכם הבייתה לחופשת יוה"כ. הוחלט על החזרת כל הסגל הסדיר למחנה ובמקביל החלו בהכנות לגיוס אפשרי.

במשך כל אהה"צ ו לילה של 5-6 אוק' נתקבלו פקודות להעלות רכב למחנה פילון. נעשתה בדיקה בקשר לנוהל גיוס חירום וחלוקת קבוצות עבודה של הסגל הסדיר למקרה של גיוס מילואים, ואנשי החימוש החלו בבדיקה והכנת הטנקים.

ביום הכיפורים, שבת, 6 אוק' 73, בשעה 1010, התקבלה פקודה לגיוס כל החטיבה. החלו מייד בהזעקת קציני המטה של החטיבה, שהינם אנשי מילואים, טלפונית. כל חיילי הסדיר רוכזו למסדר חלוקת עבודות בהתאם לתיק "צוללח", שהיה מוכן מראש ופירט את קבוצות העבודה למקרה גיוס.

ש ל י ש ו ת

עקב העברת החטיבה ממחנה נפתלי למחנה מנסורה, נותר עדיין מרכז וגיוס של החטיבה במחנה נפתלי, בעוד כל אמצעי הגיוס, רכב וחיילים עברו כבר למחנה מנסורה. עובדה זאת גרמה לעיכוב מה בתהליך הגיוס. בשעה 1230 הגיעו 24 מפיצים מביה"ס "כדורי" והם יצאו ב-10 אוטובוסים.

בשעות אהה"צ המוקדמות החרכו 50 אוטובוסים ב-ביה"ס בכפר גלים (ע"י חיפה) והם נשלחו עם נערים מפיצים של כפר גלים לראשי חוליות הגיוס. אחרון האוטובוסים יצא בשעה 1700. קצין ההספקה ועוזר קצין האפסנאות נשלחו לחיפה לארגון הגיוס ופיזור האוטובוסים וכן נשלחו נציגים לעפולה ולטבריה לאותה משימה.

ראשוני החיילים החלו להגיע בשעות אהה"צ המאוחרות והיו בעיקר החלוץ וקצינים שהגיעו בכוחות עצמם. במוצאי יום כיפור (בשעה 0200 יום א' 7 אוק') החיבבו כבר 70% מחיילי החטיבה ועד שעות הבוקר המוקדמות ההתייצבות היתה כמעט מלאה.

אפסנאות וחימוש

כחטיבה ממוכנת היתה חט" 9 בנויה על 2 גדודי חרמ"ש וגדוד סנקים אחד. גד' הסנקים 377 היה בנוי מ-17 סנקים M-50 ו-33 סנקים M-51 (כולל 3 סנקי מפח"ט).

מלחמת יוה"כ - חט" 9
עוחק מכ"!

מבחינה חימושית היה ה-רק"מ לאחר בחינת הסדנה הפיקודית ובשלבי הכנה לביקורת חימוש מטכ"לית, שעמדה להערך בינואר 74. לכן היו סנקי השרמן ללא חלקי זיווד המצויים בהם בדרך כלל. היו חוסרים שפגעו בכשירות הכלים, במיוחד חסרו מצברים לסנקים ולרכב. משקפות מהחטיבה נלקחו ליחידות מתאמנות ומצבת הג'יפים וה-זחל"מים היחה 50% מהחקן, עקב העברת היחידות ליחידות מתאמנות. עם העברת החטיבה למנסורה, החמושת שהיתה לרשותה במחנה נפתלי הועברה לחטי'ה 164 (שקודמה למחנה נפתלי עם קידום חטיבות הסנקים), וחטיבה 9 קיבלה הקצבה למשיכת החמושת ממחנה ג'למי ע"י סבעון, אולם זה עדיין לא בוצע. ה-ימ"ח"כ הגדודיים היו מאורגנים במחנה מנסורה, אך הנשקיה טרם אורגנה במקום שנקבע לה. עוד בערב יוה"כ, ביום ו', 5 אוקטובר, עם הכרזת מצב הכוננות, החלו אנשי החימוש בהכנת הסנקים והרכב, ואנשי האפסנאות ערכו בדיקה במחסני ה-ימ"ח.

ביום כיפור, עם קבלת פקודת הגיוס, החלו מיד בעבודות הזיווד ע"פ תיק "צוללת". אנשי הסדיר החלו בעבודה וחיילי המילואים, שהחלו להגיע בשעות אחה"צ, הצטרפו מיד לעבודה והחלו להתארגן בהתאם ליחידות האורגניות.

עד מוצאי יו"כ, יום א' 7 אוקטובר בשעה 0300, היו כל הגדודים מזוודים ומצוידים בכל - פרט לתחמושת. עוד בשעה 1700 החלה החטיבה במשיכת החמושת ממחנה ג'למי בעזרת חייליה הסדירים (עדיפות ניתנה לתחמושת סנקים ואחריה חמושת מקלעים עבור גדודי ה-חרמ"ש). אולם העובדה שהיה צורך בהבאת החמושת ממחנה ג'למי סרבלה את ההכנות ועיכבה את סיומן. ביום א' בשעה 070530, היה גדוד הסנקים מוכן לתנועה. חמושת לעוזים, רימונים, זיקוקין ומדוכות עשן חסרו - אך בשל לחץ הפיקוד, לא רצה ה-מח"ט להתעכב יותר ונתן פקודת תזוזה ל-גד' 377. גדודי ה-חרמ"ש נאלצו להמתין לתחמושת עקב פקק גדול שנוצר במחנה ג'למי. בשעה 0530 יצאו 2 הפלוגות הראשונות של הגדוד בפיקוד ה-מג"ד. שעה אחת אחריהם יצאו 2 פלוגות נוספות בפיקוד ה-סמג"ד. 7 סנקים, שהתעכבו עקב תקלות, יצאו מאוחר יותר.

יום א', י"א תשרי, 7 אוק'

הפקודה הראשונה שניתנה ל-מח"ט ע"י אוג' 36 היחה להצטרף לקרבות הבלימה ברמת הגולן, להגיע לאיזור שפך הידרן ולבלום בציר "יהודיה". זה היה למעשה הקשר האחרון בין האוגדה לחטיבה. התנועה תוכננה להחבצע על זחלים, (מחוסר מובילים) בציר המתוכנן לאורך המוביל הארצי, בקעת בית נטופה-עילבון עד אזור אלמגור. כשהגיעו ראשוני הסנקים לבית נטופה, קיבל ה-מח"ט

מלחמת יונה"כ - חט" 9
עוחק מס" 8.1...8.1...

מ-רמ"ט פיקוד הצפון, תא"ל אורי בראון, שינוי משימה - לנזע במהירות דרך צמח לאל-על ולבלום
את השריון הסורי שם. הכח היה צריך לעקוף את נצרת, דבר שגזל כ-3 שעות חנועה יקרות. בצומח
כפר תבור ביצע הכוח תיאום כוונות והמשיך בחנועה בציר כפר תבור-יבנאל-צמח.
בצומח הוחלט לתדלק את הטנקים כדי להכנס לקרב מלאים. לאחר דברי שכנוע קצרים תדלקו עובדי
התחנה את הטנקים. בשעה 1300 נכנס לרשת החטיבתית מפקד אוגדה 210, אלוף דן לנר, והודיע
ל-מח"ט שדיא כפוף לאוגדתו, וכי משימתו היא: לנוע במעלה עין-גב, להגיע לציר "טיפה" 40 -
אל על ושם לקבל פ"פ גדוד טנקים 278 (טנקי שוט-קל) מחטיבה 179, לבלום את השריון הסורי
בציר ולהשמידו.
גד" 278 מחטיבה 179 צוייד במחנה "נפתלי" (על הטנקים של חטיבה 164) החל בחנועה לגשר אריק
(ליד שפך הירדן) עם פלוגת טנקים אחת ו-חפ"ק מג"ד. בהגיע כוח זה לגשר, הופנה לבלימה באיזור
אל-על. פלוגה שניה שהגיעה גם היא לגשר אריק הופנתה לציר יהודיה-חושניה. בשעה 1030
הגיע מג"ד 578 לאזור אל-על ונערך לחטימה. כעבור שעה, הצטרפה ל-מג"ד הפלוגה השלישית
של הגדוד, ש-3 פלוגותיו כללו 19 טנקים.
בעין גב, אסף מח"ט 9 את מפקדי הכוחות וחדרך על החבירה עם גדוד 278 והכניסה לקרב. המצב
הכללי ברמת הגולן היה מעורפל ולא היו ידיעות על מצב באויב וכוחותיו.
ה-מח"ט החקדם עם מג"ד 377 ושתי פלוגות טנקים. בשעה 1330 יצר חבירה בקשר עם מג"ד 278,
ובשעה 1400 יצרו שני הגדודים מגע עם הסורים. לאחר הצפייה, נוכח ה-מח"ט שהקרב מתנהל בגזווחים
ארוכים (כ-4000 מ'), והחליט להתחיל ללחוץ את האויב בציר "טיפה" צפונה. ה-מח"ט אירגן את
חלוקת הגזרות כך, שגדוד 278 בפיקוד רס"נ יוסי עמיר, נפרס ממערב לציר "טיפה" וגדוד 377
ממזרח לציר "טיפה" עד מצוקי חרוקד. בשעה 1500 הצטרפו 2 הפלוגות הנוספות של גדוד 377, כך
שהגדוד מנה 35 טנקים. שאר הטנקים נעצרו בדרך, עקב חקלות טכניות. כך שלטה החטיבה על כל מיצר
אל על ומנעה כל אפשרות חדירה של אויב. ה-מח"ט החליט לקדם את כוחות החטיבה, ולמרות מיקום
האויב ועמדותיו הסובות החלה החטיבה ללחוץ תוך חנועה בחיפוי הדדי. לאחר התקדמות איטית
ומאובטחת של כ-3.5 ק"מ הגיעה החטיבה לציר "קורלנד" אחרי שהשמידה כ-8 טנקי אויב. בשעה
זאת שהיתה שעת דמדומים, החליט ה-מח"ט על כניסה לחניון לילה והחליט לנוע כ-ק"מ צפונה. תוך
כדי להתקדמות, התגלה כ-300 מ' לפני החטיבה ריכוז רכב ו-רק"מ של האויב, שהתכנס כנראה,
לחניון לילה, כוחות החטיבה, שאיו באזור צומח "טיפה"-קורלנד, הבחינו באויב והפתיעוהו.
תוך דקות, בערו 9 כלים והשאר החלו להתפזר בשטח לכל עבר.

מלחמת יונה^מ כ - חס' 9
עוחק מס' 8.....

אז נפגעו מאחור מספר סנקים סוריים שעברו בין סנקי החטיבה, וכן צוותי סנקים של האויב, שהסתובבו בשטח, ומשאית עם חיילים סורים. סה"כ השמידה החטיבה ביום הקרבות הראשון כ-20 סנקים ועוד כלי רכב שונים. לחטיבה נהרגו 4 לוחמים, נפצעו 3 ונפגעו 4 סנקים.

2 גדודי ה-חרמ"ש של החטיבה נעו בשעות אחה"צ והתמקמו לחניון באזור עין גב. פלוגת חרמ"ש מכל גדוד קודמה לאזור הקרבות, סייעה בפיוני נפגעים ואבטחה את חניון הסנקים בלילה. בלילה התקשר מנ"ח אוגדה 210 ל-מח"ט והודיע לו שלקראת הבוקר יעבור דרכו כח סנקים (חס' 205) להתקפת נגד, ושהחטיבה עוברת ח"פ אוגדה 146. קרוב לחצות הגיע לחטיבה קצין קישור מאוגדה 146, שעדכן על המצב בזירות השונות וכן על תכנית התקפת הנגד של אוגדה 146, בציר אל-על ובציר גמלא.

בלילה שהתה החטיבה בחניון באזור צומת "קורלנד"-טיפה".

יום ב', י"ב חשרי, 8 אזק'

עם בוקר נערכו כוחות החטיבה לאורך ציר "קורלנד" וצפון מערב לציר "טיפה", מול האויב שנערך באזור בור-סעיד ובנוב. האויב, שחוגבר במשך הלילה, הגיע לגודל של כ-70 סנקים (מחטיבה ממוכנת 132 ו-חס' סנקים 47).

גד' 278 נפרס משני צידי ציר "טיפה", פל' א' ו-ג' של גד' 377 נפרסו ממזרח ל-278 עד אל-על. עם בוקר, פתח האויב באש. ממכת האש הראשונה נפגעו 3 סנקי שרמן של חטיבה 9. שאר סנקי החטיבה יצרו מיסוך עשן ובחסותו החלו לשפר עמדות, לחלץ נפגעים ולנהל אש. הקרב נזהל כך ש-גד' 278 ו-גד' 377 (בהרכב פל' ב' ו-ד') לחצו את האויב במקביל לציר "טיפה" ואילו פל' א' ו-ג' של גד' 377 בפיקוד ה-טמג"ד, רס"נ יהודה ארזי, נעו באיגוף מזרחי, בחיפוי הכוחות המערביים, והגיעו עד צומת "ירקונה" - "רונית" ועקפו את כל מערך האויב. בו בזמן לחצו גד' 278 ופלוגת ב' ו-ד' מגדוד 377 ממערב והגיעו עד נוב. החנגדות האויב נשברו והוא החל בנסיגה בהותירו בשטח כ-20 כלי רק"מ פגועים. לחטיבה נפגעו 5 סנקים ומספר חיילים ונפצעו 5 חיילים. קרב הבוקר הסתיים בשעה 1100.

באותה שעה הגיע מח"ט 205 ל-מח"ט 9, נפגש עמו וסיכם את מעבר החטיבה שלו דרך פריסת חס' 9. המעבר היה תהליך מסודר, כאשר כל שב"ד ומפקד כח בחטיבה נפגש עם מג"ד מ-חס' 205 ומעדכנו על מצב האויב והגזרה. סנקי החטיבה נשארו בעמדות וחיפו על כניסת חטיבה 205; וכשזו נכנסה, הטיחה אש והמשיכה צפונה, ירדה חס' 9 אחורה להתארגנות קצרה.

מלחמת יוה"כ - חט" 9
עוזק מס" 8.1.1.1.1.1.1

הכוונה היתה להחמלא מבחינת דלק ותחמושת, היות שהחטיבה היחה לאחרי יום לחימה ולאחר למעלה מ-36 שעות תנועה ובלילה המילוי היה חלקי ביותר. אולם מפקד אוגדה 146 לחץ. האוגדה היחה בחנופת התקפת הנגד הגדולה, והחטיבה היחה דרושה מאוד לאוגדה, לכן ענה מפקד החטיבה לאוגדה בשעות הצהריים, שהוא מוכן להמשיך תנועה.

המשימה שהוטלה על החטיבה היחה לאבטח את האגף המערבי של האוגדה בתנועה ממערב לציר "טיפה" לכיוון ציר הגפט ("מחזה"). החטיבה נעה בציר "טיפה" עד רמת מגשימים אחרי חט" 205, שם נועדה החטיב לפנות מערבה בציר "פיקרדו". לא היה ידוע על אויב בציר התנועה. כשהגיע הכח לרמת מגשימים, התקבלה ידיעה מהאוגדה ש**כח סורי** לא גדול חדר מכיוון מזרח לאזור תל-סקי לאחר ש-חט" 205 עברה את המקום. ה-מח"ט שלה את הגדוד המוביל, גד" 278, וזה, אחרי קרב אש קצר, השמיד מספר טנקים ו-נגמ"שים סורים ושב לחטיבה. החטיבה היחה בציר "פיקרדו" ו-גד" 278 חזר להוביל. מ"פיקרדו" פנתה החטיבה לציר "יריב", והמשיכה כאשר גד" 278 נע באזור "צבעון" וגד" 377 נע על "ציקדה". תוך כדי תנועה נתקל גד" 278 במטח אש יעיל וחזק מאזור סגול 373. היה זה, כפי שהסתבר יותר מאוחר, קצה מערך ה-נ"ט שהקימו הסורים במרחב חוששניה. האזור היה נמוך, ו-מג"ד 278 פעל בצורה יעילה ומהירה. פל" ל" חפשה מיד עמדות ופתחה באש מטווח 1000 לעבר המגנן בסגול 373. פלוגה כ", שנעה אחריה, איגפה מימין, התפרטה תוך כדי תנועה והחלה בהסתערות על המגנן. הפלוגה עלתה על החותמים והציוד וחור דקות הסתיים הקרב בהשמדת כ-24 תוחי נ"ט, משאיות תחמושת וציוד. התגובה המהירה והיעילה של הגדוד הביאה להכרעה מהירה ולחיסול המגנן. לכוחותינו נפגעו 2 טנקים, אך הדיבר לא פגע בכשירות הכלים.

החטיבה נכנסה לחניון לילה באזור מסעף "ציקדה"-צבעון. הכח חודלק וחומש. היה זה לילה ראשון שהחיילים אף הספיקו לישון כשעתיים. גדודי ה-חרמ"ש היו במשך היום והלילה באזור גבעת יואג (ע"י אל על ונאות גולן), כאשר 2 פלוגות מ-גד" 11 צמודות לחניון החטיבתי לצורכי אבטחה וסיוע בעבודות.

יום ג', י"ג תשרי, 9 אוס'

בשעה 0500 נערכה קבוצת פקודות אוגדתית ובה סוכמה התוכנית הבאה:
חטיבה 205 באגף המזרחי תמשיך להתקדם צפונה לאורך ציר "טיפה" לכיוון צומת רשיד. חטיבה 4 במרכז תתקדם לכיוון תל פרס. חט" 9 במערב תטהר את מרחב נח"ל גשור ותאבטח את האוגדה. לא נמסר על אויב מוגדר בחוששניה או בכל המרחב. רק יותר מאוחר הסתבר שדיוויזיה סורית חדרה

מלחמת יוה"כ - חט" 9
עותק מס" 8.1.....

לאזור חושניה, הקימה שם מתחם נ"ט חזק, ותבצרה באמצעות צמ"ה, בנהה עמדות לתותחי נ"ט והניחה מערכת מוקשים לעצור את כוחותינו.
באותו בוקר מנחה חט" 9 כ-35 סנקים (מהם 20 שרמנים וכ-15 שוטים). אל אלה הצטרפו 6 סנקי שוט מסאור (כח "זיוית") מחטיבה 205. גדודי ה-חרמ"ש של חט" 9 נשארו בגבעת יואב.
התכנית החטיבתית הייתה: ג'וד 278 (שוט קל) ינוע לאורך ציר "ישיבה"^{ניטהר} זיטהר אותו עד ציר "מחזה" (ציר הנפט). ג'ד" 3 (שרמן) יטהר את המרחב הדרומי-מערבי לנח"ל גשור עד ציר המים, הוא ציר קק"ל.

עם אור ראשון, החלו הגדודים לנוע כמתוכנן: ג'ד" 377 נפרס עם שתי פלוגות לפניו והחל לנוע בקשיים וכאטיות, עקב גדרות האבנים והשטח הסלעי. על ציר קק"ל גילה הגדוד 3 נגמ"שים וסנק והשמידם. ג'ד" 278 נפרס ונע לאורך ציר "ישיבה", פל" מכל צד של הציר. הגדוד הגיע עד נח"ל גשור, סרק את הישוב, אולם עד שלב זה טרם נחקל באויב. הגדוד המשיך בסריקה צפונה, ובהתקרבו לציר "מחזה" (ציר הנפט) בשעה 0700, נחקל באויב.

על הגדוד החלה לרדת הנחתה ארטילרית חזקה מלווה באש נ"ט וטילים. הגדוד היה משני צידי הציר והאויב היה ממוקם מסגול 325 תל א-טלאח, מקום גבוה ושולט, וצפונה לו עד אזור חושניה. הגדוד נערך, ובהאום עם ה-מח"ט נערך נסיון התקדמות שנכשל. התברר שמערך האויב איננו ויעיל. במהלך זה נפגעו ל-ג'ד" 278 מספר סנקים, וה-מח"ט החליט שכיבוש אזור זה הוא משימה זמינת ובתיאום עם האוגדה החליט על התקפה חטיבתית.

ג'וד השרמנים 377 קיבל פקודה להתקדם ולהיערך משני צידי ג'ד" 278, שהיה ערוך עתה ממזרח ל'ציר "ישיבה". כ-1100 הגיע ג'וד השרמנים ונערך כמתוכנן. לאחר מכת אש של החטיבה ובסיוע ארטילרית, ניתנה פקודת ההסתערות. ג'ד" 278 החל להתקדם כשפלוגה ל' מסתערת ופלוגה כ' מחפה. בג'וד 377, תוך כדי מתן פקודת ההסתערות (של ה-מח"ט), עלה ה-מג"ד סא"ל בן-ציון פדן על מוקש, ולא הספיק להעביר לפלוגות את הפקודה, דבר שגרם לעיכוב בתזוזת הכוחות. ה-מח"ט לא ידע על פגיעת ה-מג"ד מיד, ורק הבחין שכוחותיו אינם זזים. כעבור כמה דקות החל ג'ד" 377 לחקות את ג'ד" 278.

(מג"ד 377 הפצוע, סא"ל פדן, חזר לתפקידו למחרת והיה מג"ד עד סוף המלחמה) הסורים הפעילו אש יעילה מול כוחותינו וירו עשרות טילים, עם התקדמות הכוחות ומעבר ציר "מחזה" לכיוון המגנן, החלו להיפגע כלים. תוך כ-10 דקות נפגעו 9 סנקים. לחטיבה נגרמו עשרות נפגעים, ביניהם מ"מ מ-ג'ד" 278, סרן משה קרנר, שנהרג. זחל"מי המודיעין של חפ"ק החטיבה נפגעו באש הארטילרית.

מלחמת יוה"כ - חט" 9
עוהק מט" 8/1000

ה-מח"ט החליט שבכיוון הנוכחי אין כל אפשרות להתקדם ולהשיג הישג. בשלב ראשון החליט על חפישה עמדות וניהול אש באזור ההיערכות. הוא חכנן שגדוד 377 (שמנה 12 סנקים מהם 3 בלי יכולת תנועה) יאגוף ויעלה על המתחם מדרום דרך המימד הצר. סגן מפקד האוגדה, אל"מ רותם, שהיה בעצמו בטמון, בציר "צבעון" אישר את התוכנית.

בינתיים (ב-1315) הסתבכה החקפת חט" 205, וסגן מפקד האוגדה הורה ל-מח"ט 9 לשלוח 10 סנקים לעזרת חט" 205 להשמדת מערך ג' וחדר. כח של 10 סנקים בפיקוד סמג"ד 377 יצא לעזרת חט" 205, אולם תי- כדי תנועה לאזור ג' וחדר, הוברר ש-חט" 205 התגברה על הקשיים, ואין צורך בעזרת גד' 377. אז חזר ה-מח"ט לתוכניתו המקורית לכיבוש מגן דרום חושניה. גד' 377 הופנה לציר "צבעון" לביצוע חוכנית האיגוף. ראשית התקיפה נועדה לשעה 1530, אולם עקב תנועה איטית, בגלל מגבלות קרקע, נדחתה לשעה 1630. במקביל לתנועת גד' 377, הונחתה על המערך הסורי ארטילריה וכן צללו מטוסינו וחפסו ריכוזי רק"מ באזור חושניה והחלים שמטביב לה. סגן מפקד האוגדה הצטרף משלבי התנועה הראשוניים לציר התנועה של גד' 377. ב-1630 החל גד' 377 לשטוף את מערך סגול 325. מצפון לגדוד זה הצטרף ה-מח"ט עם גד' 278 ובהתקפה מתואמת של שני הגדודים נכבש המערך, ועברו אותו. למרות שפקודת ההתקפה המקורית היתה להיערך לפני הכפר חושניה, לא רצה ה-מח"ט לוותר על תנופת ההסתערות; גם לא נמצאו עמדות טובות להיערכות לפני הכפר. לפיכך נכנסה כל החטיבה (שמנתה אז כ-18 סנקים) בשדרה לכפר חושניה, כשגדוד 377 מוביל. החטיבה חצתה את הכפר בהמטירה אש לכל הכיוונים. היא השמידה סנקים ו-נגמ"שים שנמצאו בכפר.

התנגדות הסורית היתה מעטה ודומה היה שהם נשברו. בתנופת ההסתערות עברה החטיבה גם את המחנה הצבאי שממזרח לכפר. החטיבה הגיעה לצומת "רשת"-כביש" באזורי חל פזרה עם אור אחרון. כל אותו זמן, השמידה החטיבה רכב סורי שנס מזרחה ועבר דרכה וכן רכב שנע על ציר "רשת". ה-מח"ט התכוון להכניס את החטיבה לחניון לילה בשטח פתוח באזור המחנה הצבאי, והכוונת החלו להסתובב מערבה.

פתאום הבחינו סנקי החטיבה בהתקדמות סנקים סורים מולם והשמידו 5 מהם ממרחק של עשרות מטרים. התברר שכשעברה החטיבה את הכפר חושניה לא חוסל כל האויב. חלקו חזר ואייש את הסנקים הנטושים והתארגן באזור המחנה הצבאי באזור הכפר. היתה חשכה ולסורים, בעזרת אמצעי התת-אדום, היתה עדיפות על כוחותינו בזיהוי ובתמרון. כן החלה החטיבה לספוג הנחתות ארטילריה. החל מסע דרומה, להתחמקות מאש הסורים, בשטח סלעי וקשה לתנועה.

החטיבה נחלצה תוך מכת אש, ובצאתה מהאזור המוכה נעצרה למנוחה.

מלחמת יונה"כ - חט" 9
עוהק מס' ...

הדרגים לא יכלו להגיע למקום חניה זה, כי הוא היה עדיין בעומק משך האויב. ציר הכביש העובר דרך חושניה נחסם ע"י אש אויב, וג' יפי הסיור, שהובילו את הדרגים, נתקלו באותו אזור במכה אש. ה-מח"ט החליט להדריס לאזור קרוב לכוחותינו והחטיבה נעה והתמקמה לחניון לילה כ-2 ק"מ ממערב לתל פרס. לשט הגיעו הדרגים, והחטיבה (18 טנקים) התארגנה ומולאה מחדש. 12 טנקים נפגעו באותו יום. טנקים אחרים, שנעצרו עקב בעיות טכניות, הוחזרו לכשירות במשך הלילה. בסיכומו של יום הקרבות האכזרי, היו לחטיבה 6 הרוגים וכ-22 פצועים. קרבות החטיבה במשך הסורי בחושניה היו מהגורמים העיקריים להתמוטטות הסורים ולחיסול האחיזה הסורית בדרום הרמה.

גדודי ה-הרמ"ש שהו במשך היום והלילה בחניון בדרום הרמה בלי תעטוקה משמעותית. 2 פלוגות חרמ"ש מ-גד' 11, שהיו מיועדות להצטרף לחניון החטיבתי, לא הצטרפו עקב התגזה על התניון ושהו בחניון לילה באזור צומת "צבעון"-י"ריב".

יום ד', י"ד תשרי, 10 אוק'

בחניון הלילה שהתה החטיבה זמן קצר, וגם הוא הוקדש למילוי מחדש, כי הדרגים הגיעו בשעה 0400. משימת ה-הט' ליום זה היחה לאבטח את האגף המערבי של האוגדה תוך טיהור אזור חושניה ולהמשיך ללחץ מזרחה. כלקח מן ההיתקלות עם האויב בחושניה בערב הקודם, נערכה החטיבה לטיהור האזור באבטחה ובזהירות.

החטיבה נעה בציר "מחזה" (ציר הנפט) עד צומת "ישיבה"-מחזה" ונכנסה לכפר. גד' 278, אשר מנה 11 טנקים, הגיע למחנה הצבאי וקיבל פקודה לתפוש את תל פזרה השולט על צומת "רשת"-כביש" ומזרחה.

בשעה 0900 נתפש התל ע"י 2 טנקים, מחוטר אפשרות לפריסת נוספים, אלה פתחו מיד באש על אויב שנע על ציר "רשת" וטנקים במגול 364, והשמידו 5 טנקים, משאיות ו-נגמ"שים. במקביל, טיהור גד' 377 את השטח ממזרח לכפר, ניהל קרבות עם טנקים שאוישו מחדש, והשמיד כמה מהם. שניים מטנקי הגרוד נפגעו. הסורים, שנוכחו לדעה שהשליטה על תל פזרה נשמטה מהם, ביצעו התקפת נגד על התל בסיוע חי"ר משופע באמצעי נ"ש. אחד משני הטנקים על התל הושמד, ושני קיבל אישור לסגת.

בשעה 1000 קיבל ה-מח"ט פקודה לכבוש את תל פזרה מחדש ולהשתלט על הצמתים "כביש"-רשת"

מלחמת יוה"כ - חט" 9
עוחק מס'.....

ו-"טרואה"-רשת" (הוא צומת כודנה). ההשחלסות בוצעה במאום ובחנועה חטיבתיים, כאשר גד' 278 משחלט על תל פזדה והצומת הדרומי ו-גד' 377 על הצומת הצפונית. ב-1130 השתרר שקט יחסי באזור והחטיבה שלטה על אזור ציר "רשת" בגזרחה.

במקביל השחלטו כוחות צה"ל על כל האזורים מצפון ומדרום וכים חושנליה חוסל. ה-מח"ט נשאל ע"י מפקד האוגדה, הא"ל פלד, על מספר הטנקים בחטיבה ודיווח על 15 (8-שוטים, 7-שרמנים). הוא קיבל פקודה להיות מוכן לכיבוש כודנה, ולצורך זה צוות לחטיבה גד' הנדסה על 6 זחל"מים.

הפקודה היתה לחצות את הקו הסגול באזור ציר "טרואה" ולהשיג פטרות מול הכפר כודנה תוך תפישה עמדות, ותקיפה הותרה רק לפי פקודה ממפקד האוגדה.

בשעות הצהריים החלה החטיבה בתנועה: גד' 278 הוביל על הכביש, אולם רק החל להתפרס - וכבר עלו 4 טנקים על מוקשים. שניים מהם נפגעו גם מאש טנקים. באזור הכפר כודנה היה ערוך כח סורי על כ-30 טנקים, ונראה ל-מח"ט שעם ה-סד"כ שעומד לרשות החטיבה אין אפשרות לבצע משימה זאת. הטנקים הסורים היו בעמדות חפורות טובות ולא היתה אפשרות לפגוע בהם. לאחר דיון בין מפקד האוגדה וסגנו הואלט, לאור נחונים אלה, לא לבצע את התקיפה.

המטרה היתה לחפות באש על חילוץ הטנקים הפגועים. כח שעלה לעמדות במוצב בט"ש מדרום לכביש הצטרף לקרב ועד ששכה עמדה החטיבה וניהלה אש. לקראת השכה, נעה החטיבה מערבה והתכנסה לחניון לילה באזור נח"ל גשור. החטיבה קיבלה אחריות על גזרחה הקו הסגול והטילה משימה זו על כח חרמ"ש מ-גד' 11, שנפרס לאורך הקו מאזור מוצב 112, סגול 326, מוצב 111, סגול 317, ותל פזרה. שאר גד' 11 עם גד' 91 נכנסו גם הם לחניון לילה דרומית לנח"ל עם כל החטיבה.

יום ה', סוכות, ט"ו תשרי 11 אוק'

עם בוקר יצאה החטיבה מאזור נח"ל ונעה לעבר המחנה הצבאי באזור חושנליה ואזור תל פזרה. אית, זה בוקר שקט והחטיבה עסקה בהתארגנות ובשיקום כלים.

בשעה 1000 החקימה קבוצת פקודות אוג' ב-חפ"ק 146 ושם ניתנה אחריות לחטיבה על מוצבי הקו הסגול וכן נמסר על הבקעה שתבצע אוג' 36 מזרחה, באזור ג' ובתא אל השב. ה-מח"ט חזר ל-חפ"ק ה-חט' וכינס את ה-מנ"דים לתדריך והסבר.

בשעה 1200 נשמעה פקודה ברשת ממפקד אוג' 146, שהחטיבה עוברת חט"ס אוג' 210 לצורך הבקעה מזרחה באזור אל אתמדיה במקביל לאוג' 36. מאחר שגדוד 278 נותר עם 10 טנקים בלבד, צורפה אליו פלוגת שוטים מ-גד' 39 (חט' 188), וחטיבה 9 מנחה 40 טנקים (20 מכל סוג) - מספר רב בשלב ההוא של המלחמה.

מלחמת יוה"כ - חט" 9

עוהק מס".....

גד" 11 וגדוד ההנדסה, שצורפו ל-חט" לצורך הבקעת כודנה, נשארו בגזרח מוצני הקו הסגול ח"פ אוגדה 146, ואילו גד" 91 הפך לכח עצמאי באוגדה 210, כשמצורפים אליו מרכיבים אוגדתיים נוספים. בשעה 1500 הורה ה-מח"ט לגדודי הטנקים להתחיל בתנועה לעבר קוניטרה והוא עצמו נע לעבר תל יוסיפון לפגוש את מפקד אוגדה 210, אלוף דן לנר.

החטיבה נעה בציר "רשת" וציר דמערכת במטרה להגיע לצומת אל אחמדיה (הצומת הסמוך לקוניטרה מצפון-מזרח לה). ההבקעה באוגדה 210 הייתה קשה, מול מערך אויב מוגן ומוכן. אלוף הפיקוד החקשר ל-מח"ט והודיע לו כי עליו להיות מוכן לפרוץ מזרחה עם אוגדה 210, וכי אם נסיון זה לא יצליח, עליו לפרוץ בעקבות אוג" 36.

הבקעת אוג" 210 הצליחה, למרות אבידות כבדות לכוחותינו. טנקים ספורים מ-חט" 179 הגיעו לצומת חן-ארנבה ו-חט" 679 הוכנסה על ציר "אמריקה" לנצל את ההצלחה ולפרוץ לעומק. חט" 9 קיבלה סקודה לנוע בעקבות חט" 679 על ציר "אמריקה", בצומת חן-ארנבה לפנות דרומה בציר "ציריך", ולהגיע דרך ציר "רביד" לצומת מעץ (צומת "אמריקה"- "יאיר") דרך ציר "רביד". השעה הייתה 1700. גד" 278 הוביל ואחריו נע גד" 377. הכוונה הייתה לבצע מהלך אוגף מדרום, שיגרום להתמוטטות המערך הסורי בציר "אמריקה", ולהשתלט על תל שער, שחלש על האזור.

החטיבה החלה לעבור את הקו הסגול והגיעה לחן-ארנבה, כאשר אש נק"ל, נ"ט וארטילריה נורחה מכל עבר.

התנועה הייתה איטית-בגלל תנועה נגדית של טנקים פגועים ופינוי נפגעים מחן-ארנבה ומשום שלא הייתה אפשרות לרדת לצידי הכביש, עקב חשש ממוקשים. תוך כדי תנועה, התקבלה בחטיבה משימה לפנות דרומה ולכבוש את תל כרום לפני המשך תנועה לתל שער ולצומת מעץ. זאת משום שכוחות האויב, שנמצאו בחל כרום, גרמו לאבידות ובלמו את התקדמות כוחותינו בציר "אמריקה". ה-מח"ט קידם את גד" 377, שעדיין נע על ציר "אמריקה", והורה לו לפנות דרומה בציר "ציריך" ולכבוש את תל כרום ממזרח. סמג"ד 377 עם פל" א' ו-ג' נע בציר כמתוכנן, הסתער על התל, ועם רדת החשכה נכבש המקום. גד" 278, שחזר לציר "אמריקה", סנה דרומה בציר "ציריך", חלף על הכפר ג' בא (הצמלכות "ציריך"- "רביד"), והמשיך בציר "רביד" לצומת מעץ. ה-מג"ד נע בזהירות, עקב חשש לפגוש אויב בתל שער. אולם החל התגלה עזוב, ובשעה 1900 הגיע הגדוד לצומת מעץ. הגדוד (278) נערך להגנה בצומת.

מלחמת יומ"כ - חט" 9
עוהק מט" 8/.....

הצטרף אליו מג"ד 377 עם פלוגות ב' ו-ד' כאשר ה-סמג"ד עם פל" א' ו-ג' נערך להגנה כלפי דרום באזור הכפר ג' בא (צומת "ציריך"-רביד"). כוחות סורים, שלא ידעו את מיקום כוחותינו, ניסו להתקדם דרומה דרך צומת מעץ בנסיגתם מחטיבה 7, אולם הושמדו ע"י כוחותינו. ה-חט" קיבלה בלילה פלוגה צנחנים "אורז" כסיוע לתפקידי אבטחת חניונים וטיהור. אבידות החטיבה ביום הקרבות היו 2 הרוגים ו-13 פצועים. גדודי ה-חרמ"ש לא היו ח"ט החטיבה במשך יום זה; גד' 11 היה במוצבי ה-בט"ש באזור כודנה ח"ט אוג' 146, ו-גד' 91 ח"ט אוג' 210 עסק בטיהור ואבטחת ציר "אמריקה".

יום ו'. ט"ז חשוון, 12 אוג'

עם בוקר עמדה החטיבה בעמדות בצומת מעץ ודרומית לכפר ג' בא, ולה 27 שדמנים ו-13 שוטים. פלוגה הצנחנים החלה לטהר את המחנה הצבאי בצומת מעץ ונאספו שבויים. החטיבה חיתה הכח המזרחי בכוחות האוגדה וספגה הפגזות ארטילריה. גיחות מיגים סורים מעל כוחות החטיבה לא הסבו לה נזקים. בלילה, מטאח חוסר אפשרות למעבר רכב רך, לא הוכנסו הדרגים לחטיבה. לכן בבוקר, בשעה 1000, הגיעו 6 זחל"מים עם החמושה ומיכלית דלק עבור חטנקים למילוי מחדש. דלק עבור ה-זחל"מים לא הגיע, והדבר היה בעוכרי החטיבה בחמשך אותו יום. לקראת הצהרים עברה דרך החטיבה חט" 679, שנעה בציר "יאיר" לכיבוש כפר נטג'. בשעה 1400 החלה החטיבה לנוע אחרי חטיבה 679, כשמיפתה לנוע-לאחר כיבוש כפר נטג', צפונה לעבר כנכר עם חטיבה 179.

החטיבה נעה על ציר "יאיר" ומצומת נטג' פנתה צפונה - גד' 278 על ציר "ציקן" וגדוד 377 ממערב לו. כאשר הגיעה החטיבה מערבית לחל קרין, נוצר מגע אש עם מחתם אויב שהיה ערוך צפונה לכפר אל חבריה ועד חל מרעי. חט" 179, שנמצאה מזרחית לחט" 9, פנתה רק 6 שנקים, וניחלה קרב סטטי עם המתחם. מח"ט 9 החליט, בהתחשב בכמות הנפגעים ואיבוד זמן רב, שבניחול קרב סטטי במצב הנוכחי לא יזכה במאומה, ולכן נתן פקודת הסחירות. בהנזעה מחירה ופריסת רחבה של כל טנקי החטיבה, נכבש המתחם חוץ 20 דקות. החטיבה הגיעה עד חל מרעי, כאשר מרחב כנכר פרום צפונה בשטח נמוך ונשלט, והאויב נמצא בנסיגה. פריסת החטיבה חיתה ש-גד' 278 נמצא על ציר "ציקן" ואילו גד' 377 פרום ממערב חל מרעי.

ב-1600 תבחינו תצפיות האוגדה (אוג' 210) בהנזעה אויב הנע מדרום לחל ענתר לכיוון

מערב. החטיבה קיבלה פקודה לחזור ולחיערך מול אויב זה. גד' 278 נערך משיב לחל קרין ו-גד' 377 מזרחית לחל.

מלחמת יוזה"כ - חט" 9

עוהק מס' 81....

כח האויב נבלם ע"י 3 החטיבות (679, 179 ו-9) והתברר שזה כח משלוח עירקי. כעבור זמן הבחינו תצפיות האוגדה בכח גדול שנע לחל מל, וההערכה היתה שהכח ינוע לחל שער בציר "ישימון". החטיבה קיבלה פקודה חדשה: להיערך בציר "רביד" מול הצירים "ישימון" ו-"ציריך". החשש היה מנסיון אויב לנחק את כל אזור "ובלעח", שכבש צה"ל בבשן, תוך חדירה מכיוון דרום לצפון. גד' 278 קיבל פקודה לנוע לצומת "יאיר"-רביד" לעבר הכפר ג' בא, גד' 377 וה-חפ"ק החטיבתי נעו בעקבותיו. עקב בעיות דלק, נאלץ גד' 377 לגרור חלק מכליו. כלים אלו הושארו בכפר חימריח (על ציר "יאיר") והצוותים הצטרפו לכלים אחרים. גם ב-זחל"מי הפיקוד החל לכלות הדלק וכש-גד' 377 נערך מול ציר "ישימון" עמדו רוב זחל"מי ה-חפ"ק עקב חוסר דלק. גד' 278 נערך להגנה כלפי דרום מול ציר "ציריך". בשעה 2330 הגיעה שיירת חספוקת לכוחות החטיבה והטנקים חומשו וחודלקו.

אבידות החטיבה באותו יום היו 2 הרוגים ו-7 פצועים.

גד' 11 עדיין היה ח"פ חט' 4 במוצאי הקו הסגול במרכז הרמה.

גד' 91 אבטח דרגים במסגרת האוגדה, צפה בחל שער והגן על מרחב חל זה.

יום שבת י"ז תשרי, 13 אוק'

כלילה היחה החטיבה פרוסה וערוכה לכיוון דרום חוץ שליטה על שני צירים: גד' 377 על ציר "ישימון" ו-גד' 278 על "ציריך". בשעה 0300 הבחינו כוחות מ-גד' 377 בהתקדמות סנקים מציר "ישימון". היו אלו כוחות עירקיים שהתקדמו בציר בעזרת ציוד א"א, ולכוחותינו לא היתה אפשרות לזהותם אלא מטווח קצר של עשרות מטרים. במכת האש הראשונה פגע הגדוד ב-2 סנקים והשמידם. הכוח העירקי עצר במקום.

עם בוקר, בעזרת תצפית כוחותינו שהיחה בחל-שער, אותרו על הצירים "ישימון" ו-"ציריך" כ-35 סנקים בחנועה צפונה. גד' 377 נשאר בעמדותיו, גד' 278 קודם ו-חט' 679 הצטרפה באגף המזרחי של החטיבה. בקרב אש קצר וחכליחי (0700-0530) הושמדו כ-30 סנקים עירקיים-מהם 12 ע"י חט' 9. מצידנו לא נטגע שום סנק, עובדה המצביעה על רמת אימון וביצוע נמוכה של השריון העירקי. העירקים נסוגו לעבר חל ענחר ועלקיה וכפר שמס, ב-0800, לאחר התארגנות קצרה, יצאה החטיבה להיערך בצומת נסג'.

גד' 278 נערך סביב הצומת ו-גד' 377 נערך לרגלי חל קריין. הכוחות החלו לנהל קרבות חותחים נייחים בטווחי 3-4 ק"מ עם אויב מחופר מערביה לחל ענחר. נפגעו 3 סנקי אויב.

מלחמת יונה"כ - חט" 9
עוחק מס' 9/1.....

לקראת ערב קודמה פלוגת "קליין" מגדוד 278 כ-3 ק"מ מזרחית לנסג' על ציר "יאיר"
למניעת הפתעות וחדירות בלילה. ואכן, עם רדת החשיכה, הופיעה שדרת טנקים בציר "יאיר" ופלוגת
"קליין" השמידה במטח ראשון 3 טנקים.

גד' 11 המשיך במשימה החזקת הקו הסגול במרכז רמת הגולן.

גד' 91 אבטח במשך היום באיזור חן ארנבה.

אבידות החטיבה במשך היום היו הרוג אחד ו-5 פצועים, רובם מהפגזות ארטילריות.

יום א', י"ח חשוני, 14 אוק'

עם בוקר נערכה החטיבה כביום הקודם: גד' 377 באזור תל קריין ו-גד' 278 מערבית לנסג'. במשך
היום ניהלו כוחות החטיבה קרבות סטטיים בסווחים ארוכים, כאשר הפגזות ארטילריות יעילות
נוחתות בעמדות החטיבה.

החטיבה השמידה במשך היום 6 טנקי אויב. לחטיבה נפגעו 2 טנקים. ההפגזות הארטילריות

פצעו 14 מלוחמי חט" 9 (מספר גדול יחסית).

בלילה כמו ברוב הלילות התכנסו גדודי הטנקים לחניון מחוץ לכפר נסג'.

גד' 11 נשאר בהחזקת הקו. גזרת האחריות של הגדוד הורחבה מקוניטרה עד צפונית לרפיד.

הגדוד הועבר חט" 670.

גד' 91, שהיה חט" 9 האוגדה, השתלט על תל מסחרה ותל כרזם, והיווה חסימה באש ותצפית על

האגף הדרומי של המובלעת, בחולשו על הצירים "רונה", "רביבים", ו"צלבוך".

יום ב', י"ט חשוני, 15 אוק'

החטיבה מנתה 40 טנקים, ועם בוקר נפרסה שוב כביזמיים הקודמים לרגלי תל קריין ומערבית לכפר
נסג'. במשך כל הבוקר נמשכו חילופי האש הארטילרית.

בבוקר נערכה קבוצת פקודות אוגדתית על ציר "ציריך" דרומית ל"חן ארנבה". נמסרו הערכות על

מצב האויב. ה-מח"ט הציע, שבמקום לנהל קרבות סטטיים ולקבל הנחתות ארטילריות בשטחים לא

נוחים, יתקדמו כוחותינו להשמיד את החטיבה העירקית שהיתה מולם ויכבשו את תל ענחר ותל עלקיה.

ההצעה התקבלה: משימת החטיבה היתה לשמש סדן ולרתק באש את החלים תוך שיפור עמדות.

על חט" 205 הוטל לכבוש את החלים מכיוון צפון, וחטיבה 679 נצטוותה לנוע באיגוף צפוני עמוק,

לכבוש את דיר אל עדס ולרדת לכפר שמס. שעת ה"ש" נקבעה ל-1400.

התוכנית החטיבתית היתה: גד' 278 ישפר עמדות לאורך ציר "יאיר" ו-גד' 377 ינוע וישפר

עמדות מקביל לגד' 278 מתל קריין לתל עלקיה. בתוכנית האיגודית הובטח מסך ארטילרי רב עוצמה

על החלים כסיוע להתקדמות.

מלחמת יוה"כ - חט" 9
עותק מס' 810000...

ב-1400 החלו גדודי החטיבה לפעול בהתאם לתוכנית ההתקדמות תוך שכוחותינו מעסיקים באש את האויב. בשעה 1600 היתה החטיבה בטווח די קרוב לתלים. חט" 205 ו-679, שהיו צריכות להתקדם באיגוף מצפון, התעכבו עקב קשיי עבירות ועקב אש טילים יעילה, שנורחה עליהם מדיר אל עדס. היה חשש שהחטיבות לא יצליחו להשתלט על התלים עד רדת החשיכה ולכן החליט ה-מח"ט, שהחטיבה תנצל את התקדמותה והצלחתה, תסחער ותכבוש את התלים. הוא קיבל אישור לכך ממפקד האוגדה, תא"ל משה פלד. ה-מח"ט הכניס את הגדודים להסתערות: גד" 377 על תל עלקיה וגד" 278 על תל ענתר. עד אור אחרון, בהסתערות מהירה, נכבשו שני התלים וטנקי האויב נסוגו בבהלה לאיזור כפר שמט ודרומה לו. בהתקפה זאח נפגעו לחטיבה 4 טנקים. תוך כדי התקפה, נפגע זחל"מ מג"ד 377. ה-טמג"ד היה מנותק מהקשר ו-מ"פ ב', סרן גד קורן, נטל את הפיקוד על הגדוד והשלים את המשימה. עם חשיכה ניתנה לחטיבה פקודה לעזוב את התלים, ולהעביר את השליטה בהם ל-חט" 205. השליטה על התלים הקנתה לאוגדה אפשרות לחלוש על מרחב תמרון גדול בדרום סוריה עד הלג'ה. החטיבה חזרה בציר "יאיר"- "רביד" והתארגנה לחניון לילה בתל איובה (2 ק"מ דרומה לצומת "אמריקה"- "יאיר") כשהיא מאובטחת ע"י פל" צנחנים. לחטיבה נגרמו ביום זה 5 הרוגים ו-15 פצועים. גד" 11 המשיך בשגרה ת"פ חטיבה 670 בהחזקת הקו הסגול. גד" 91 מילא משימות תצפית לאוגדה באזור תל מסחרה.

יום ג', כ' חשד, 16 אוק'

היום תוכנן להיות יום התארגנות לחטיבה, אך כבר עם בוקר הגיעו ידיעות על נסיגות עירקיים וירדניים לבצע התקפות נגד. החטיבה קיבלה פקודה לשמש כעתודה לכל הגזרה ולהיערך באזור הכפר ג' בא לחסימת הצירים "ציריך" ו"רביבים" מול חט" 40 הירדנית. מאוחר יותר קיבלה החטיבה פקודה להיערך 2 ק"מ צפונית לצומת "ציריך"- "צלבוך" ע"מ לשמש עתודה ל-חט" 679 שלחמה נגד העירקיים באיזור תל מסחרה ותל מל והצליחה להביסם. אולם חט" 205 היתה נתונה ללחץ כבד מאזור כפר שמט. חטיבה 9 קיבלה איפוא פקודה לנוע לכפר נסג' ולהיות בכוננות לחגבור חט" 205. בתנועה נפגעו לחטיבה 2 טנקי שרמן ו-זחל"מ מטילי "סאגר", שנורו באיזור הכפר מסחרה. כשהגיעה החטיבה לכפר נסג', התברר ש-חט" 205 הצליחה להדוף את הכח העירקי שהתקדם מכפר שמט. החטיבה חזרה ונערכה לחניון לרגלי תל איובה, ולא נכנסה למגע ממשי עם אויב במשך היום - פרט לפארב טילים ממנו נהרגו שלושה ונפצעו שבעה.

מלחמת יוה"כ - חט' 9
 עותק מס' 81.....

גד' 11 המשיך בהחזקת הקו הסגול ברמת הגולן.

גד' 91 במשימות תצפית באזור הכפר ג' בא.

יום ד', כ"א חשרי, 17 אוק'

במשך כל שעות לפנה"צ שהתה החטיבה בחניון לרגלי תל איובה ועסקה בהתארגנות. הזמן הוקדש לרחצה ולשיחות גדודיות. בצהריים ניתנה התראה על חולפת אוגדה 210 באוגדה 146, אולם במסגרת החלפה זאת הוחזרה חט' 9 לאוגדה 146, ונשארה בקו כמחליפת חט' 679. ה-מח"ט וה-מג"דים יצאו לסיור היכרות בגזרה, ולפנות ערב נכנסה ה-חט' לקו וגזרתה מתל מסחרה ועד תל מל. עם קבלת הגזרה, עבר ח"פ החטיבה כח נתי (ברשת כונה "קרול" ומפקדו היה רס"נ נתנאל הורוביץ), שמנה 15 טנקי שוט קל ו-נגמ"שים. כח זה הורכב ב-ביה"ס לשריון על בסיס אנשי צוות שחזרו מ-חול. בתחילה, נלחם הכח תחת פיקוד חט' 679 והשתתף בכיבוש הכפר נסג'. שם נפצע ה-מג"ד, וסגנו, רס"נ עמרי נדב, קיבל את הפיקוד והמשיך לפקד עד סוף המלחמה.

היערכות החטיבה ללילה היתה: גדוד 377 בצומת "קרלוס"- "ציריך"; גד' 278 מצפון לצומת "ציריך"- "צלבוך"; גד' נתי בצומת "צלבוך"- "ציריך".

גד' 11 המשיך בתעסוקה בקו הסגול ברמת הגולן.

גד' 91 המשיך תצפיותיו בתל מסחרה וחסימה לדרום מזרחית לצומת חן ארנבה.

יום ה', שמחת תורה, כ"ב חשרי, 18 אוק'

ביום נערכו הגדודים לקידום התקפות נגד מדרום וממזרח במקומות בהם שהו בלילה. פרט להפגזות ארטילריות שגרמו לפגיעת 4 חיילים, לא היתה כל פעילות וכל תזוזה לכוחות. גד' 11 המשיך בתעסוקה תוך השתלטות על תל עכשה למקרה של התקפת כוחותינו לעבר תלי כודנה. גד' 91 עמד בנסיון התקפה על תל מסחרה וביצע הכנות להשתלטות על הכפר אום בוטנה לאחר כיבושו ע"י צנחנים.

יום ו', כ"ג חשרי, 19 אוק'

בשעה 0500 קיבלה החטיבה הוראה להיות בכוננות לנוע לתל ענתר ותל עלקיה ע"מ להצטרף ל-חט' 205 להדיפת התקפת נגד עירקית. הוברר שעירקים פתחו בהתקפת נגד רצינית מכיוון כפר שמס ונעו לכיוון התלים עם 70-80 טנקים.

מלחמת יוה"כ - חט" 9
עוהק מס' 86666

החטיבה נעה במהירות ובשעה 0700 החייצבה בצומת "ציריך"-יאייר". מכאן פרס ה-מח"ט את הגדודים כדלהלן: גד' 278 באזור צומת "פלדי"-יאייר" מדרום לחל ענתר; כח נתי (15 סנקים) מדרום ל-גד' 377 כעבודה, מערבה מחל ענתר, 2 ק"מ מאחורי החל. הגדודים נערכו במקום ותוך זמן קצר נכנסו למגע עם כח עירקי גדול שתקף.

האויב פיתח התקפה בשני מאמצים: מאמץ חטיבתי מכפר שמט לעבר החלים ודרומה להם. במקביל תקפו. עוד חטיבת סנקים מכיוון הכפר דיר אל עדס. מולה עמדה חט' 205, שעמדה על החלים וצפונה.

הקרב היה מלווה בהפגזה ארטילרית חזקה ותוך זמן קצר נפגעו 5 סנקים מהפגזה זאת. החטיבה בלמה את האויב שנע מכיוון כפר שמט כשלפתע הופיע אויב בגודל גדוד סנקים מכיוון דרום שעמד לחקוף את החטיבה מהאגף, החטיבה לא הייתה ערוכה לכיוון זה. ה-מח"ט הורה מיד לכח נתי לקדם פלוגה אחת ("גלבי") לבלום האויב אשר בא מדרום. הפלוגה נעה במהירות לעבר האויב ובטווח 800 מ' פחחה באש והדליקה 5 סנקים במטח ראשון. הצלחה זאת שברה את האויב, שנסוג מיד מזרחה אל מעבר לכפר שמט.

במקביל לקרב זה באגף הדרומי של החטיבה נמשך לחץ האויב מכיוון כפר שמט. בשעה 1130 הבחינו כוחות החטיבה בתנועה לאחור בקרב הכוחות העירקיים. חוך לחץ מתמיד הגיע האויב לנקודה שבירה ונסוג בהשאיירו כ-15 סנקים שרופים. הקרב הסתיים כשאבדותינו 2 הרוגים (אחד מהם מ"פ מגדוד 278, רט"נ יעקב קליין) ו-3 פצועים. כל אותו יום אחה"צ נשארה החטיבה במקום ולקראת חשכה החליפה את חט' 205 בהחזקת החלים. שני החלים, חל ענתר וחל עלקיה, נתפשו ע"י כח חי"ר מגדוד "אבוז". מסקדת החטיבה התארגנה בצומת נטב' בתוך מחפורות קיימות. גד' 278 נערך על חל עלקיה וציר "ציריך"; כח נתי נערך על חל ענתר ודרומה עד ציר "יאייר"; גד' 377 נערך מאחורי חל קריין.

גד' חרמ"ש 91 (כח "סלט") קיבל ב-18 אוק' פקודה לתפוש את צומת אום בוטנה עם פלוגת סנקים (מחטיבה 4 מגדוד 61, בפיקוד ה-מג"ד, סא"ל משה מלר) - לאור שהצומת ייכבש בלילה ע"י כח צנחנים. ב-190200 נע הכח על ציר "רונה" לכיוון אום-בוטנה וחבר עם כח הצנחנים. לאורך כל ציר התנועה ניחכה על הגדוד אש עזה של ארטילריה, נ"ט וטילים.

מלחמת יוה"כ - חט" 9
עוחק מס" 91.....

ה-מג"ד סא"ל מלר, שכב בטנק עם אינפוזיות (בגלל איבוד נוזלים חמור).

תחתיו פקד סרן אורי גולדפרב, ה-קמב"ז.

מעט אחרי אור ראשון פיתח האויב התקפת נגד עם טנקים באזור אום בוטנה והטנקים שלו הגיעו עד כ-500 מ' מהכפר. הטנקים שלנו סונורו מהשמם שעלתה ממזרח והחלו להיפגע בזה אחר זה. טנק מג"ד 61 נפגע. סרן גולדפרב נהרג, אך סא"ל מלר הצליח להיחלץ, וכך נוחק הקשר בין כח הטנקים ל-חרמ"ש.

פלוגת הטנקים ביקשה וקיבלה אישור להיחלץ למדרון אחורי. זחל"מ מג"ד 91 ובתוכו ה-מג"ד ספג פגיעה ישירה מטנק ונדלק. ה-מג"ד, סא"ל משה אגוזי, נפצע קשה ומאוחר יותר מת מפצעיו. פל" ה-חרמ"ש שהיחה עם אגוזי מדרום לאום בוטנה נטשה את ה-זחל"מים והלכה רגלית עד הכפר. לגדוד נהרגו באותו יום 4 איש ו-12 נפצעו. הגדוד חולץ ע"י כוחות מ-חט" 4 ועבר להחזיק בתל מסורה, תל כרום בעוד 2 פלוגות בהתארגנות בתל אביטל. גד' 11 המשיך בהחזקת הקו במרכז רמת הגולן.

שבת, כ"ד תשרי, 20 אוק' - יום ד', כ"ח תשרי, 24 אוק'

במשך כל תקופה זאת היחה החטיבה ערוכה להגנה באיזור החלים (תל עלקיה, תל ענתר, תל קריין) והכפר נסג' ללא כל תוזות. פרט להפגזות ארטילריות על כוחותינו, שבימים הראשונים היו חזקות ומכוונות בעיקר לחלים, לא נוצר כל מגע אש עם אויב, ולא הובחן כל נסיון התקדמות. בימים אלה נהרג אחד מלוחמי החטיבה ו-7 נפצעו.

גד' 11 המשיך בהחזקת הקו מקוניטרה עד צפונית לרפיד ת"פ חט" 670.

גד' 91 יצא להתארגנות בתל אביטל, ביצע הכנות להשתתף בכיבוש החרמון אולם הגיע עד יער מטעדה ולא השתתף בקרב.

ב-24 אוק' נכנסה לתוקפה הפסקת אש.

בזמן הפסקת האש

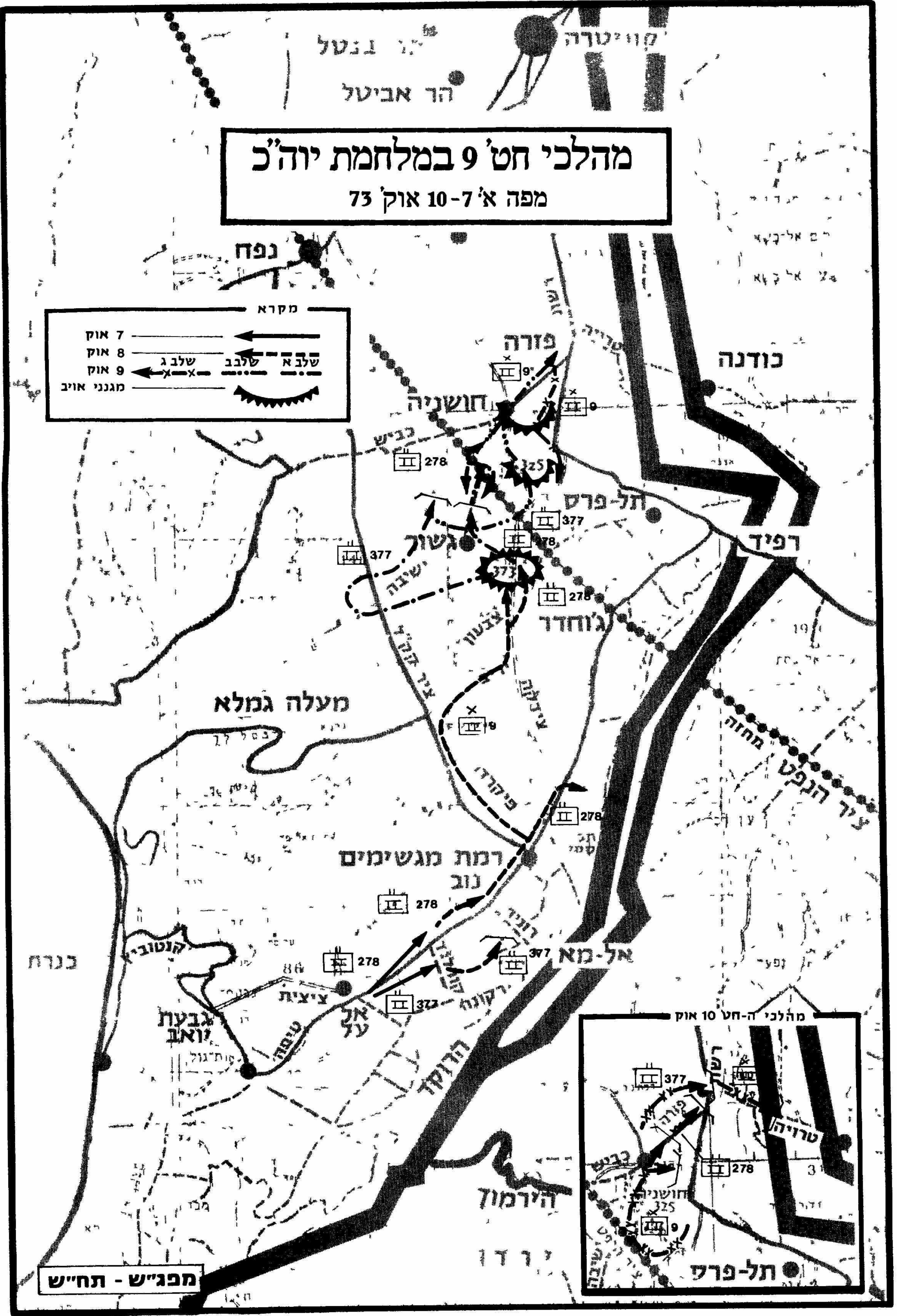
עם כניסת הפסקת האש לתוקפה, ועם ירידת מפקדת אוג' 146 לחזית הדרום, הועברה חט" 9 ת"פ אוג' 210. תעסוקת החטיבה התרכזה בהחזקת דרום "המובלעת" ושם נטלה חלק במלחמת ההחשה, בה פתחו הסורים, עד לשחרורה.

מהלכי חט' 9 במלחמת יוה"כ

מפה א' 7-10 אוק' 73

מקרא

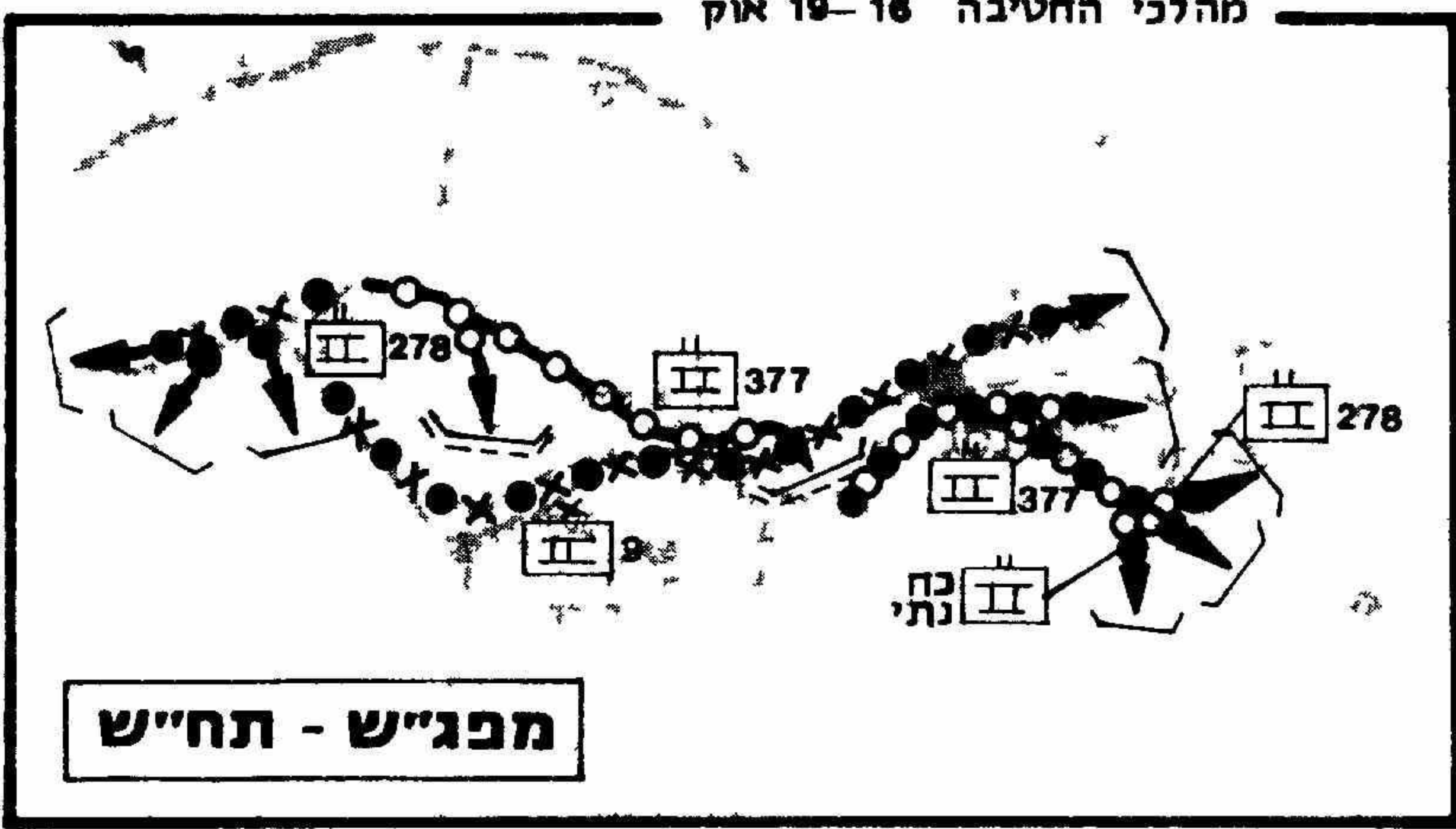
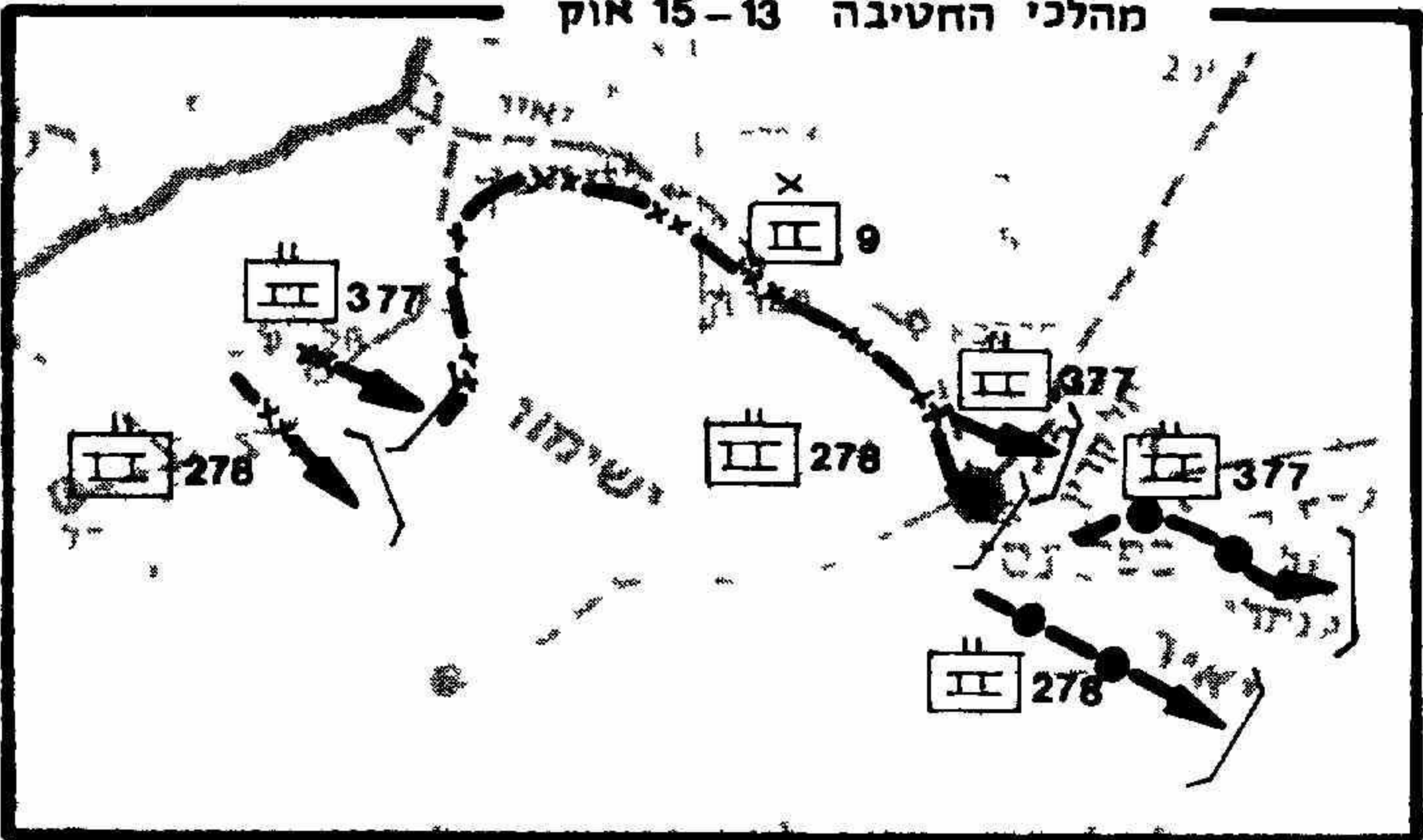
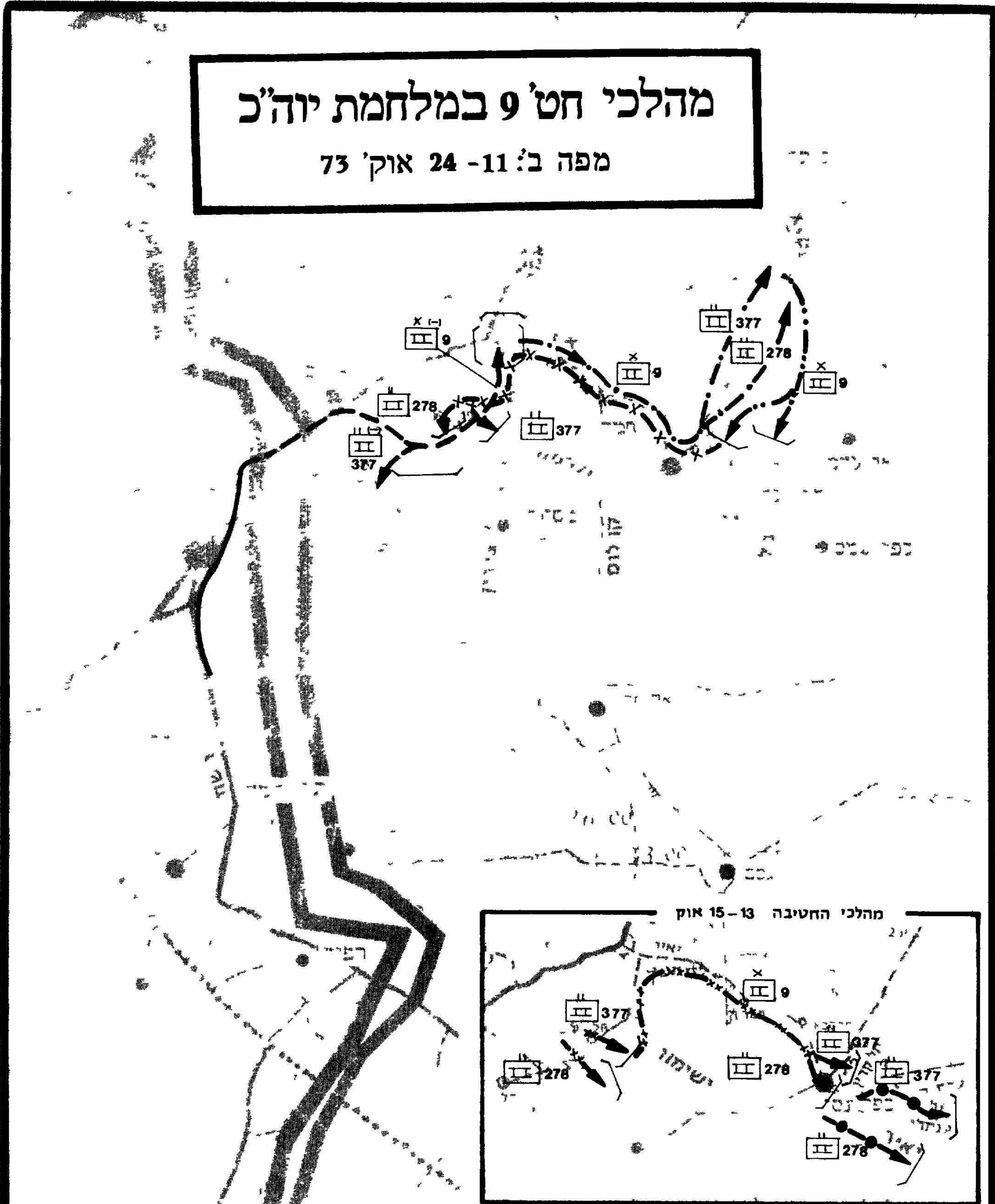
7 אוק	←	→
8 אוק	←	→
9 אוק	←	→
מגנני אויב	←	→



מפג"ש - תח"ש

מהלכי חט' 9 במלחמת יוה"כ

מפה ב' 11-24 אוק' 73



מקרא

אוק 11	שלב א שלב ב	←
אוק 12	שלב א . שלב ב שלב ג	←
אוק 13	←	←
[14] - קרבות סטטיים		
אוק 15	←	←
אוק 16	←	←
אוק 17	←	←
אוק 18	עמדות החטיבה ב-18	←
אוק 19	←	←

מבג"ש - תח"ש

מלחמת יוה"כ - חט' 9
...81... עותק מס'

חטיבה 9 - סגל ואיקוד במלחמת יוה"כ

חט' ממכנת - (לחמה כחטיבת סנקים) מילואים.

סנקים סוג - שרמן (אורגני) ושוס קל (מצורף).

מח"ס - אל"מ מרדכי בן פורת.

ממח"ס - סאליל צפר זמיר.

ק' אג"ם - רס"נ יצחק קרן.

קמ"ג - רס"ג דן לוז.

ק' הנדסה - רס"נ גבריאל רפופורט.

ק' קשר - רס"נ גיורא שני.

קמב"ץ - סרן רפאל נוי.

מק"ח - רס"נ ארנון סגינר.

קא"פ - סרן גיורא ישראל.

קת"ש - רס"נ ישראל פלג.

קה"ס - סגן אורי מרכוס.

רזפא - רס"נ אריה שפריר.

קשל"ח - סרן משה קצביץ.

מפקד מרכז הגיוס - סגן ניסים סבג.

ק' דח - סגן עובד אהרון.

ק' תיגור - סרן יהושע כהנא.

מלחמת יוה"כ - חט" 9
עוהק מס' 8.1.1.1.

חטיבה 9

גדוד 377

טנקים סוג - שרמן

נסצע ב-9 אוק' 73
וחזר לחפקידו כ-מג"ד למחרת.

מג"ד - סא"ל בן ציון פדן.

סמג"ד - רס"נ יהודה ארזי.

קמב"ץ - סרן מאיר צוק.

קמ"ן - סרן בנמיץ שילה.

קא"פ - סגן יצחק גולדברג.

קח"ש - סגן שחר קרניאל.

רופא - סגן רפאל וייץ.

שליש - סגן שלמה שטיינברג.

מ"פ א' טנקים - סרן רוני פריצקר.

מ"פ ב' טנקים - סרן גד קורן.

מ"פ ג' טנקים - רס"נ עוזי קרן.

מ"פ ד' טנקים - סרן אלי שפירא.

מ"פ מפקדה - רס"נ משה גרטי.

מלחמת יוה"כ - חט' 9

עוחק מס'f.l.....

חטיבה 9

גדוד 278

סנקים סוג - שוט קל

(גדוד אורגני של חט' 179 - לחס במסגרת חט' 9)

מג"ד - רס"נ יוסי עמיר.

סמג"ד - רס"נ יגאל גוריון.

קמב"ץ - סגן גד שטוקלמן.

קמ"ן - סרן אהוד אשל.

הוחלף בגלל פציעה

בחאריך 14 אוק' 73 ע"י סגן בן מצר.

ק' קשר - סרן דוד דותן.

קא"פ - סרן זאב קלם.

קח"ש - סרן משה עפרוני.

רופא - סגן ד"ר יהודה וייס.

שליש - רס"ל שמעון וייס.

נהרג

מ"פ כ' סנקים - רס"נ יעקב קליין

הוחלף ב-19 אוק' ע"י סרן יצחק כהן.

נהרג

מ"פ ל' סנקים - סרן משה קרנר

הוחלף ב-9 אוק' 73 ע"י סגן משה קורן ז"ל

סרן שמעון רומם.

מ"פ ק' סנקים - סגן דוד זייטמן.

מ"פ ס' חרמ"ש - סרן יובל דגני.

מלחמת יוה"כ - חט" 9
עוזק מס' 81.....

חטיב 9 -

גדוד 11 חרמ"א

- מג"ד - רס"נ דב אלפנבוים.
- סמג"ד - רס"נ עוזד יסעור.
- קמב"ץ - סרן אליעזר טנברג.
- קצ"ן - סגן מנחם פרידמן.
- ק' קשר - סרן עוזד פנחסי.
- קט"א - סרן גילן.
- קא"פ - רס"ר אשר קליין.
- קח"ש - סגן רפאל שושני.
- רופא - סרן עזריאל פרומקין.
- שליש - רס"ר יוסף ריטר.
- מ"פ ג' - רס"ג עוז נבון.
- מ"פ ז' - סרן דן ארז.
- מ"פ ח' - סרן חיים מיכאלי.
- מ"פ ט' - סרן משה יזרעאלי.
- מ"פ מפקדה - רס"נ זאב הורוביץ.

מלחמת יוה"כ - חס' 9

עוהק מס' 81000

חטיבה 9

גדוד 91 חרמ"ש

מב"ד - סא"ל משה אגוזי

נהרג בתאריך 19 אוק' 73

והוחלף ע"י סגנו רס"נ מאיר ברנד

סמב"ך - רס"נ מאיר ברנד

הוחלף עם העברתו לתפקיד ה-מב"ד

בתאריך 19 אוק' 73 ע"י רס"נ איתן כהן.

קמב"ץ - סרן מיכאל רכט

הוחלף בגלל פציעה

בתאריך 19 אוק' 73.

קמ"ז - סמ"ד אפרים סתוי.

הוחלף בגלל בעיות רפואיות עקב פציעה

ק' קשר - סרן שלמה פריסקי

קודמת בתאריך 23 אוק' 73 ע"י סג"מ

יוסף גינסבורג.

קא"פ - רס"ר נחום חרמון

קח"ש - סרן יצחק גולן

רופא - סגן ד"ר רפאל עינת

שליש - סרן צבי קארו

מ"פ כ' - סרן אלישע האס

מ"פ ל' - סרן מיכאל פרידמן

מ"פ מ' - סרן יצחק פרידלנד

מ"פ ג' - סרן אביגדור גולדברג

מ"פ מפקדה - סרן יצחק אגמי

מ ש ג ן ש
ח ן ח ן
סוחר מס'.....

חטיבה 4 במלחמת יום הכיפורים

זהותה ותיכנה

חטיבה 4 היתה חטיבת חי"ר במסגרת פיקוד המרכז. במהלך שנת 1972, הוחלט על הסבתה לחטיבה ממוכנת. החטיבה נבנתה על בסיס 3 גדודים: 42, 127 ו-95.

גדוד 42 עבר הסבה לגדוד חרמ"ש ביולי 1972; גדוד 127-בדצמבר 1972. גדוד 95 היה גדוד הסנקים של חטיבה 164. עם הסבת חט" 164 לחטיבה סנקים שוט קל, הועבר גדוד 95 (גדוד שרמן) לחטיבה 4. ביולי 1972 עבר הגדוד אימון גדודי, כמו כן שולבו פלוגות סנקים מגדוד 95 באימוני גדודי ה-חרמ"ש. כל האימונים בוצעו בחטיבה 500, במסגרת זאת בוצעה הסבה מרוכזת לכל קציני ה-חרמ"ש, וה-מ"מים עברו קורס מ"מים שריון. ביולי 1973 ביצע גדוד 127 אימון רענון ב-מא"ח 500, ולקראת סוף השנה היה מחוכנן גם אימון לגדוד 42. תהליך זה הביא את החטיבה למצב, שכניסה למלחמה, היחה לאחר תהליך הסבה ואימונים מסודרים, כל מרכיביה עברו אימון והגיעו לרמת תפעול טובה. עד אפריל 73 היתה חט" 4 מרוכזת במחנה תל השומר, ואז הועברה ל-מ"ק הצמון וקיבלה את מחנה כורדני מחטיבה 179 (שקודמה לסילוץ).

בהתאם לחכנית גי"ש, היה ה-רק"מ צריך להתקבל בחורף 1973, אולם בלחץ ה-מח"ט הוחלט על הקדמת המועד. 2 פלוגות סנקים התקבלו מחטיבה 500, לאחר אימונים, פלוגה אחת התקבלה מ-ימ"ח חט" 164 ופלוגה רביעיה התקבלה לאחר שעברה שלבים ארוכים של היקונים. כך, מאטריל, התחילה החטיבה לחקים את ה-ימ"ח במחנה כורדני. חטיבת חי"ר 4 נבנתה כחטיבה ממוכנת בתהליך איטי של השלמת פריטי אפסנאוח.

ב-15 יולי 73 נערך בפיקוד הצמון תרגיל גיוס. היות וחטיבה בשלב הראשון לא היתה מחוכנת לגיוס, לא ניתנה למטקדת החטיבה פקודה ההראח, והגיוס בוצע באופן מתאומי. למרות זאת, עברו ההתייבבות ונוהל הגיוס בהצלחה. ליקויים אותרו ותוקנו, כך שהגיוס ב-ימ"ח תשל"ד התנהל היטב.

הפיקוד הבכיר של החטיבה היתו
מח"ט - אל"מ יעקב הדר (פטר).
סמח"ט - סא"ל אברהם נרפן.

פלחמת יוה"כ - חט" 4
עותק מס'
.....

מג"ד טנקים 95 - סא"ל יעקב נויפלד ז"ל

מג"ד חרמ"ש 42 - סא"ל גר גיל

מג"ד חרמ"ש 127 - רס"ג מרדכי אילת

מגיוס להיערכות

ערב יום הכיפורים תשל"ד, 5 אוק' 73, הוכרז על כוננות, וכל חיילי הסדיר נשארו בחטיבה. ב-יוה"כ, שבת, 6 אוק', בשעה 0755, כשהתקבלה במרכז תגיוס ההודעה להכין את מרכז הגיוס בתל השומר לקראת גיוס החטיבה, ניתנה הוראה לבדוק כמה כלי רכב יגיעו עם פעילי הגיוס. החטיבה היחה מתוכננת להיות החטיבה הממוכנת של אוגדה 210. גם מפקדת האוגדה וגם החטיבה היו בשלבי הקמה (מפקדת האוגדה נמצאה עוד בשלבי בניה ראשוניים). ביולי 1973 השתתפה חט" 4 בתרגיל מפקדות אוגדתי, שהיה תרגיל ראשון, אולם החטיבה עדיין לא הוכתמה ל-אוג' 210.

ש ל י ש ו ת

בשעה 1030, התקבלה בחטיבה פקודת גיוס. הדבר התבטא בעיקר על הרכב הפרטי של המפציצים והחטיבה לא הזדקקה לשום מוניית. תהליך הפצת הצווים נעשה בזריזות וביעילות (תרם לכך התרגיל שנעשה בחודש יולי). עד שעה 1630, כבר היו כל החיילים מרוכזים במקומות מפגש, מוכנים להסעה לכורדני. ההסעה התעכבה עקב חוסר באוטובוסים, היות שהעדיפות ניתנה לחטיבות הסנקים. סגל הפיקוד על החטיבה ומרבית הקצינים הוזעקו סלפוניית והגיעו ישירות ברכבם הפרטי למחנה כורדני. בשעה 2000 החלה החטיבה לקבל אוטובוסים והחלה הסעת החיילים למחנה כורדני, כך שעד חצות היתה כל החטיבה מרוכזת כבר ב-ימ"ח והחלה בעבודות הכנס וזווד ה-רק"מ.

אפסנאון / חימוש

כבר עם מתן פקודת הגיוס, החל הסגל הסדיר בחטיבה בהכנת ה-ימ"ח וה-רק"מ לקליטת המבווייסים. מטטר נתוני יטוד פגמו בהכנה המהירה: חסרו לחטיבה 26 זחל"מים, שנמטרו לאימון לגדוד חה"ן אוגדתי, חטרו נ"נים ורכב לדרגים. היה פער גדול במקלעי 0.3 (55 מקלעים), ו-9 טלסקופים לטנקים היו בחיקון.

בחטיבה היו 3 פלוגות M-51 ופלוגה M-50. שלוש פלוגות היו במצב מניח את הדעת, אך לפלוגה M-51 אחת חטרו הרבה פריטי זווד. מרבית החוסרים גבעו מאי סיום תהליך ההסכה. צוות ה-ימ"ח הסדיר החל בעבודות כהתאם לחיק ההתארגנות, וצוות המפקדים והחלוץ שהגיעו בשעות הצהריים ו-אחה"צ הצטרפו והקלו על עבודות ההכנה.

מלחמת יוה"כ - חט" 4
עוחק מס'
.....

החמושת החטיבה הייתה מרוכזת במחנה ג' למי (ליד טבעון). הארגון הסתיים שכוועיים לפני תחילה המלחמה, ולחודש אוק' תוכננה השתלמות חלוץ ללימוד המחנה ובסיס התחמושת. מועד משיכה התחמושת של החטיבה נקבע ל-18, לאור שיקולים פיקודיים וקביעת סדר עדיפויות. ב-יוה"כ ה-מח"ט החליט לא להמתין זמן רב, ושלה כבר בשעה 1700 מפקדי חוליות שליטה וצוותים למשיכה החמושת. משיכה התחמושת החלה בשעה 2230 והתנהלה למרוח החקלות השונות, במהירות. ה-מח"ט קבע קדימות לחמושת M-51 על זו של M-50.

ביום א' בשעה 0030 היו מספר החטיבה ומפקדות הגדודים מוכנות לחזוזה. בגדודים עצמם נמשך תהליך הזווד והחימוש. הוראות קשר הגיעו מאוגדה 210 וחולקו לכוחות. לאור התנועות והכוחות הרבים שהיו במחנה כוודני החליט ה-מח"ט להוציא את הכוחות המוכנים מהמחנה, וריכזם ליד כפר מסריק. בשעה 0600 הודיע רמ"ט פיקוד הצפון, תא"ל אורי בראון, ל-מח"ט, שתוך חצי שעה עד שעה עליו להיות מוכן לחזוזה עם 2 פלוגות.

בשעה 0700 החלה החטיבה לנוע לעבר אלמגור וגשר אריק. בראש נע ה-מח"ט החטיבה, ואחריו 2 פלוגות סנקים ו-2 גדודי חרמ"ט. 2 פלוגות סנקים נוספות. עדיין נשארו כאשר באחת הפלוגות חסרים 7 טלסקופים.

בשעה 1200 הגיע חלוץ החטיבה לאלמגור. שם המתין ל-מח"ט קצין קישור מאוגדה 210, שהודיע ל-מח"ט לחצות את הירדן בגשר אריק עם הסנקים, ולעלות בציר יהודיה במטרה האוגדה; את גדודי ה-חרמ"ט נאמר ל-מח"ט להשאיר באלמגור. בשעה 1300, הצטרפה לחטיבה פלוגת סנקים נוספת וצוות הטיור כיוון את יחידת הסנקים לחצרת לחטיבה.

פרוץ המרבות, יום א', י"א חשרי, 7 אוק'

עם מעבר גשר אריק, נוכחו כוחות החטיבה מיד בחומרה המצב ששרר. כוחות הנדסה הכינו את הגשר לפיצוץ, דבר שהעיד על החששות מעוצמת האויב. אח"כ ראה ה-מח"ט את כוחות החטיבה 179 נלחמים בציר יהודיה. בהתאם לפקודה, התחיל ה-מח"ט בתנועה על הציר, אחרי חפ"ק האוגדה, כשארשותו כ-15 סנקים. תוך כדי תנועה תבחין ה-מח"ט בדרומו בכח הותשים, חנע במהירות מערכה בציר "פיקרדו". ה-מח"ט הגיע לכח, בירר את המצב ואלו טענו כי כח סנקים טורי נע אחריהם על הציר וכי בתנועה נסיבה נמצא גם כח חרמ"ט מגדוד 51 של חט' "גולני". ה-מח"ט, שנוכח שהמצב בציר "פיקרדו" חמור, פנה למפקד האוגדה, אלוף דן לנר, בבקשה לנוע לציר ולבלום את הסנקים הסורים. בשעה 1400 קיבל ה-מח"ט אישור והחל לנוע לעבר ציר "פיקרדו".

מלחמת יונה"כ - חט" 4
עוזק מט'

בהיכנסו לציר, דאה ה-מח"ט כח טנקי שוט קל בן 10 טנקים, הנע על ציר יהודיה. ה-מח"ט פנה שוב למפקד האוגדה וביקש לצרף לו את כח הטנקים. האחרון אישר וה-מח"ט שלח את פלוגת הג'יפים שחפנה את גדוד השוטנים לציר "פיקרדו". החברר שזהו גדוד 39, גדוד מילואים של חטיבה 188, בפיקוד סא"ל יואב וספי ז"ל. הגדוד הצטרף לחטיבה ונשלח מיד לעקוף את גדוד 95 ולהחייצב בראש הכח. עם עקיפת גדוד 95 (כ-2 ק"מ מערביה ל"פיקרדו" 45) נכנס גדוד השוטנים למגע עם הכח הסורי, שנע בצורה לא מסודרת. במהלך קרב אש שנמשך שעהיים (כשהשמש מאירה מול עיני הסורים) הושמדו 13 טנקי אויב ומספר נגמ"שים. תוך כדי קרב שיפרה החטיבה עמדות והחזקמה על ל"פיקרדו" 47, שם נפתחה עליה אש מהאגף ונפגעו 2 טנקים מגדוד 39. בשלב זה קיבל ה-מח"ט פקודה להיערך לקראת הלילה תוך חשומת לב לקיום ציוד ה-א"א של האויב, שהגביל את אפשרות פעולת כוחותינו. היות שהחטיבה היתה בשטח פתוח, החליט ה-מח"ט לנוע אחורה להיערך כך שכל אויב שיתקרב יופיע על קו הרקיע. פלוגה אחת מגדוד 39 נפרסה קדימה, שאר כוחות החטיבה היו ערוכים לאורך ציר "פיקרדו" וכללו מה"כ - כ-40 טנקים, (20 שוטנים ו-20 שרמנים) וסוללה 150 מ"מ שמוקמה ע"י החטיבה. דלק ותחמושת לא הגיעו לחטיבה במשך הלילה-הן בגלל שהצריכה היתה מעטה והן עקב העובדה שאוגדה 210 עדיין לא היתה ערוכה למתן שירותי תחזוקה.

יום ב', י"ב חשרי, 8 אוק'

כמה דקות לאחר הצות, שמעו כוחות חוד של החטיבה, מגדוד 39, רעש טנקים שמתקרבים אליהם. מג"ד 39 טען שהרעש נשמע כרעש טנקי שוט קל. החטיבה ביררה באוגדה ונמסר לה שהיא המזרחית ביותר וכל כח מזרחה לה הוא כח אויב. בבירור נוסף עם ק' ה-אג"מ פיקודי, נמסר שהכח שנע מערבה לא נע בציר "פיקרדו" אלא בציר אחר, אולם הסחבר שהיתה טעות בתיאום בין הכוחות. גדוד 39, שהיה משוכנע שמתקרב אויב, ירה פגז אחד וחדל. החברר שהטנקים היו של גדוד 53 מחטיבה 188 שנעו מערבה, וחוסר התיאום גרם לכך ש-חט" 4 לא ידעה על הדבר. בשעה 0200, נוצר קשר בין סגן מפקד אוגדה 146, אל"מ אברהם רותם, ל-מח"ט 4, והחטיבה עברה ח"פ אוגדה 146. כעבור כחצי שעה, הגיע אל"מ רותם ל-מח"ט, עדכן אותו על המצב והודיע לו על תחילת התקפת הנגד של אוגדה 146, עם בוקר. שעת ה"ש" נקבעה לשעה 0630. כן נמסר ל-מח"ט שיקבל גדוד נוסף, גדוד 61 בפיקוד סא"ל משה מלר מ-חט" 205.

לאור מיקום החטיבה בשטח נמוך, ביקש ה-מח"ט להתחיל לנוע כשעדיין שורת חשכה, בשעה 0500, על מנת שעם הזריחה יימצא בשטח שולט, האישור ניתן, ובשעה 0500 החלה החטיבה לנוע,

מלחמת יוה"כ - חס" 4
עוהק מס" 8/1....

כשמגמתה הראשונה "פיקרדו" 47. החטיבה מנחה את גדוד 39 (שבמשך הלילה הגיע ל-25 טנקים), גדוד 95 (שמנה כ-20 טנקים) וגדוד 61 (שהיה בחנועה "פיקרדו" להצטרפות לחטיבה). גדוד 39 נע ראשון והחפרס לעבר המשך תנועה לכיוון "פיקרדו" 47, 48, תוך יצירת מגע עם אויב. היות שעוד ביום שעבר ידע ה-מח"ט שאויב ממוקם צפונית ל"פיקרדו", החליט שבגדוד 61, שנע אחרון בשדרה, יעקוף את גדוד 95, יפנה צפונה בציר "צבעון" ויתלץ לכיוון "צבעון" 51, על מנת להגיע לציר הנפט. במקביל קיבל ה-מח"ט פקודה ממפקד האוגדה לשלוח את גדוד 95 (שרמן) לאיזור "פיקרדו"-טיפה" על מנת לסייע לכוחות המזרחיים של האוגדה. בחנועה, טעה גדוד 95. היות שלגדוד חסר דלק, החזירו ה-מח"ט למפגש "פיקרדו"-פלגה", על מנת לתדלק, כדי שה-מח"ט יוכל לשלבו בהמשך התנועה. תוך הדלוק, הותקף הגדוד ע"י מטוסי מיג, שלא גרמו לנזקים. בשלב זה נקלע זהל"מ ה-סמח"ט, סא"ל אברהם נרפן, לשטח קדמי ונפגע. בפעולת חילוץ ה-סמח"ט הפצוע, נפגעו ונהרגו ה-קמב"ץ ק' ה-אג"מ וה-קמ"ן.

במקביל לכל השלב של מהלך גדוד 95, יצרו גדוד 39 וגדוד 61 מגע עם אויב, במגמה להגיע לשליטה על ציר הנפט (שהפך לציר תנועה עיקרי של הכוחות הסורים) ולנתקו. גדוד 39 המשיך להתקדם וללחוץ בציר "יריב" לכיוון ציר הנפט, גדוד 61 התקדם בציר "צבעון" והשאיר פלוגה שחפה לכיוון גדוד 39. גדוד 39 הצליח בשלב זה, בשעה 0900, להגיע לשליטה באש על ציר הנפט ואיתר מגנן נ"ט בסגול 373. משום שגבול הגזרה בין החטיבה לחטיבה 205 היה ק"מ מערבית לציר "טיפה", הופנה גדוד 61 לאגף המזרחי של גדוד 39 תוך שליטה על ציר הנפט. בשעה 1530 שלטו 2 הגדודים, 39 ו-61, על כל מרחב ציר הנפט בין תל ג'וחדר לסגול 373. בשעה זאת הדלק בגדוד 61 היה קרוב לסופו והתחמושת בגדוד 39 היתה מועטת. לאור זאת ניתנה הנחיה לא להמשיך להתקדם, לשמור מגע ולפתוח באש לעבר מטרוח אשר יש בהן סכנה. גדוד 95 הופנה לאבטחת האגף המערבי של החטיבה לאזור "צבעון" 51 ולאבטחת האזור הצפוני תוך שליטה על סגול 373. חטיבה 9 הגיעה לפני חשכה לעורף החטיבה והתמקמה בציר "ישיבה", לאבטחת האגף המערבי של האוגדה. עם חשכה, תוך אבטחה ודירוג, דילגו גדוד 61 ו-39 2 ק"מ מערבה, לעבר ציר "יריב", על מנת לתדלק ולתחמש. משך הלילה הוקדש לחיקונים ולהשלמת כלים, כאשר גדוד השרמנים מצליח - ע"י הוצאת טלסקופים מכלים פגועים-להגדיל את מספרו. בלילה נצרכה קבוצת פקודות אוגדתית ב"ציקה" 50, ובה נמסר שעל החטיבה מוטל להמשיך וללחוץ צפונה לעבר ציר "רשת", חטיבה 9 תנוע באגף המערבי לעבר חושניה וחטיבה 205 באגף המזרחי לעבר תל פרס.

מלחמת יוה"כ - חט" 4
עוהק מס' 6.1.1.1.1.1.1.

יום ג', י"ג תשרי, 9 אוק'

עם בוקר, נעה החטיבה והשחלטה על ציר הנפט מהעמדות שעזבה אמש, תוך מגמה להמשיך להתקדם צפונה. החכנית החטיבתית היחה שגדוד 61 ינוע דרך האגף המערבי של תל פרס לעבר ציר "רשת", גדוד 39 ינוע במרכז על ציר "שברון" וגדוד 95 ינוע באגף המערבי, במקביל לחטיבה 9. ההתקדמות התבצעה בתנועה מאובטחת תוך מגע עם כוחות אויב. לקראת שעה 1000, כבר הגיעה החטיבה לשליטה על ציר "רשת" בין 61 ל-860 ג'וי"ה 61 החייצב מערבית לתל פרס; גדוד 39 כ-2 ק"מ מדרום לציר "רשת" על ציר "שברון"; וגדוד 95 ממערב לו.

מיד עם הגיע הכוחות לעמדות השולטות על ציר "רשת" התגלה כח אויב גדול בין ציר "רשת" לציר "רעיה" (ציר המערכת). כח האויב, שמנה כ-80 סנקים (רובם מסוג T-62), חלקו עמד וחלקו היה בתנועה מערבה לעבר אזור חושניה, שם יצרו הסורים מגנן רציני. הגדודים פתחו מיד באש והחלו לנהל קרב, כאשר מנגד הותקף גדוד 95 מהאגף הצפוני, מכיוון חושניה, ע"י כח סנקים. במקביל, יצרה כבר חטיבה 9 מגע עם מגנן חושניה. גדוד 95, שנתקל באש רצינית, החל להיפגע. ה-מח"ט קיבל פקודה לשלוח 10 סנקים אחורה לעבר ציר הנפט, וכשעבר ליד חורשה באזור סגול 325, נתקל באש אויב שבעה בשלושה סנקים. כתוצאה מעיכוב זה, הוחלט לא לשלוח את הכח לחטיבה 205. הגדוד החייצב מחדש למגע עם הכח הסורי.

חטיבה 9, שנתקלה במגנן רציני בדרום חושניה, החליטה לחקוף מכיוון דרום. כוחותיה עברו דרך גד' 95 וחקפו את המגנן, והדבר הקל ושחרר את הלחץ על הגדוד. בינתיים, המשיכו גדודים 61 ו-39 במגע עם הכח הסורי עד חשכה.

עם חשכה, נשארו כוחות החטיבה בעמדות. הדרגים הגיעו בלילה והובלו אל הגדודים ע"י ה-מח"ט החדש, סא"ל שלום סלע, בציר "יריב"-צבעון". גדוד 95, שנפגע קשות במשך היום, התרכז בחורשה ליד סגול 325, שם עסק בשיקום כלים ובפינוי נפגעים וחללים, תוך שהוא מצליח להגיע ל-סד"כ של 12 סנקים.

יום ד', י"ד תשרי, 10 אוק'

במשך הלילה הצליחה החטיבה להגיע ל-סד"כ של 45 סנקים. עד הבוקר גדוד 39 עדיין לא הספיק לסיים את חימושו. הפקודה שניתנה ל-מח"ט לקראת יום ד' היחה להשחלט על הרכס השולט על הקו הסגול ולתפוש עמדות באזור מוצב 111 (השולט על ציר כודנה), כדי לחפוז על הבקעת האוגדה בציר. עם אור ראשון, החייצבו גדוד 61 וגדוד 39 בעמדותיהם על מנת שיוכלו להמשיך צפונה. תוך כדי כך עדיין נוצר מגע אש עם כוחות אויב, שהיו בשטח, ולכן החליט ה-מח"ט בשלב זה לדלג מערבה את גדוד 39 (שסיים את החימוש).

מלחמת יונה"כ - חט" 4
ענתק מט" 81.....

הגדוד דילג בערך בשעה 1000 חוץ שהוא נקלע להפגזה ארטילרית, ונשלח לצפון מזרח, לגדוד 95, באזור "רשת" 58-59. הוחלט על קידום גדוד 61 (בחיפוי גד' 95 ו-39) לאזור תל א-שעאף (סגול 336), בהנחה שמהלך זה יאפשר השחלטות על יחד המוצבים צפונה עד ציר כודנה. גדוד 61 ביצע זאת בחנוכה מהירה והשתלט על שתי כיפות שולטות. בעקבות זאת החלו הטנקים הסורים לנחק מגע. ה-מח"ט ניצל זאת לקידום מהיר של גד' 95 ו-39 מזרחה, ובחיפוי של גדוד 61 צפונה, הסתערו 2 הגדודים והשתלטו על כל אזור הקו הסגול. החטיבה היחה פרוסה עם גדוד 61 בסגול 336, וגדוד 39 בסגול 322, והמשיכה לפגוע באויב שנע מזרחה ולנהל אש עם מערך לודנה. השעה הייתה 1200, ובסיום החקפה זאת מנתה החטיבה למעלה מ-20 טנקים.

בשלב זה קיבלו הכוחות פקודה לחפוח לכיוון מזרח להתקפה חטיבה 205 מאזור רפיד צפונה. ההתקפה נכשלה. בסיומה נשלח גדוד 39 (8 טנקים) להשתלט על האגף הצפוני של פיתחת כודנה ועל תל עכשה. ה-מג"ד עם 5 טנקים ירד ממוצב ה-בט"ש 111, חצה את הפיתחה בסיוע עשן ולאחר קרב אש עם נ"ט ו-2 טנקים השחלט על תל עכשה, חוץ כדי הפעולה עלו 2 טנקים על מוקשים. לקראת חשכה נמטר רכס המוצבים לגדוד חרמ"ש של חטיבה 9. החטיבה נערכה לאורך ציר "רשת" 59-61, ממערב לו, בחנוכה גדודיים. במשך הלילה הגיעו תחמושת ודלק לטנקים, וחוליות החימוש השקיעו מאמצים להגדלת ה-סד"כ.

יום ה', סוכות, ט"ו תשרי, 11 אוק'

עם בוקר המשיכה החטיבה בהתארגנותה לאורך ציר "רשת". במשך הלילה החזירו חוליות החימוש טנקים רבים לכשירות, כך שהחטיבה עמדה על סד"כ של 35 שוט"ם ו-20 פדמנים. לקראת הצהריים, התקבלה פקודה לפתיחה באש לעבר תל כודנה והכפר על מנת לבדוק אם ישנן עדיין אויב במקום. החטיבה קידמה אח אחד מגדודי השט לעמדות וזה העסיק מטרוה. במשך חצי שעה. בשעות אחה"צ קיבל ה-מח"ט פקודה על העברת פלוגה מגדוד 39 לחטיבה 9 - ופלוגה זו לא חזרה עד סיום המלחמה. בלילה המשיכה החטיבה לשהות לאורך ציר "רשת".

יום ו', ט"ו תשרי, 12 אוק'

עם בוקר, התקבלה פקודה להשאיר גדוד על מוצבי הקו הסגול מציר כודנה ודרומה ועם שני גדודים לנוע לאורך ציר "רשת" עד 54, שם לפנות מזרחה, לחדור דרך מוצב בט"ש ולהגיע לציר "רפ"ש" (שנמצא מזרחית לקו הסגול) על הציר הזה לנוע דרומה ולכבוש את כודנה מצפון.

מלחמת יוה"כ - חס" 4
עוחק מס' ... 8/1....

גדוד 95 נפרס לאורך הרכסים מדרום לציר כודנה וגדודים 39 ו-61 החלו בחנועה על ציר "רשת".
גדוד 39 הוביל, פנה מזרחה והחל לעקוף את מוצב בט"ש 110 מצפון, ע"מ להגיע לציר "רפשי". תוך
חנועה נתקל הגדוד בחעלח ג"ט רחבה שחייבה עקיפה מצפון בלבד. התנועה התבצעה תחת הפגזה.
גדוד 61 חפש במקביל עמדות חיפוי מצפון לאזור הפריצה של גדוד 39. תוך חנועה גדוד 39 מזרחה,
בירידה קשה, פרס אחד הטנקים זחל. כאשר החל הגדוד לצאת לשטח הפחוח, קיבל ה-מח"ט פקודה
להחזיר את הכוחות לאחור. בתחילה לא הבין מדוע, היות שפרט לבעיות קרקע, התכנית התנהלה
בצורך תקינה ללא אש ישירה נגדית. גדוד 39 חזר איפוא מערבה כאשר בדרך נאלץ להשאיר עוד
טנק. נשאר במקום כח לצורך חיפוי וחילוץ.

גדוד 39 ו-61 דולגו מערבה לציר "רשת" וה-מח"ט קיבל פקודה על העברת פלוגה לחטיבה 205.
הועברה פלוגה מגדוד 61, כך שהגדוד נשאר על 5 טנקים. משך אחה"צ נערכו פעולות חילוץ
בעזרת צמ"ה, כוסתה תעלת ה-נ"ט, חולצו 2 טנקים ואחד נשאר.
תוך כדי הפעולה, נפצע מ"פ מ-גד" 39, ו-מג"ד 95, סא"ל יעקב גויפלד, נהרג מהפגזה ארטילרית
והפיקוד הועבר ל-סמג"ד. אחה"צ הועברה אחזקת הקו לחטיבה 670, ובמסגרת זאת הועבר לחטיבה
זו גדוד 95 חטיבה 4 קיבלה את גדוד הסיור 288 (של אוג' 146) בפיקוד סא"ל צבי דהב
והפכה לכח התקפות נגד עיקרי לכל הגזרה, כשלארשוחה 3 גדודי שוטי 39, 61, ו-288.
עד ה-16 לחודש, שהתה החטיבה במרחב צפונית ל-נח"ל גשור ושימשה עתודה גזרתית. הזמן
הוקדש להשלמת טנקים והגדודים הגיעו ל-סד"כ של גדוד 39 - 18 טנקים; גדוד 61 - 15 טנקים,
וגדוד 288 - 21 טנקים. במשך הימים הללו הוזעק החטיבה לעמדות לאורך ציר "טרזיה" ו"רשת",
למקרה של נסיון התקפה סורי, אולם לא היה כל מגע

יום ג', כ' תשרי, 16 אוק'

עם שחר, הצטווה החטיבה לנוע במהירות עם גדוד טנקים אחד לאזור ציר "פלג" לחסום במהירות
את הציר באזור מוצב בט"ש 109 מול כח אויב, שנע מאזור תל חרה בציר "פלג" מערבה. ה-מח"ט
הגיע את גדוד 39, שהיה הצפוני בגדודי החטיבה. תוך כדי חנועה, צורף לחטיבה כח "פליז"
בפיקוד סא"ל דן ורדי, שהיה מושתת על אנשי חטיבה 188. ה-מח"ט הורה לכח לנוע במהירות לעבר
אזור מוצב 109 (הכפר צורימן). גדוד 39 נפרס בסוללות הטנקים מדרום למוצב ומצפון, ואילו כח
"פליז" התרכז בצפון בציר "רוקינט". על הכוחות ניתכה אש ארטילרית, אולם לא זוהחה כל חנועה
אויב ולא נוצר כל מגע. סגן מפקד האוגדה, אל"מ רותם, הצטרף גם הוא לחטיבה בשלב זה.

מלחמת יוה"כ - חט" 4
עותק מס' 8/.....

הינח שלא נוצר כל מגע, קיבל ה-מח"ט פקודה להחזיר את גדוד 39 לחניון הרגיל, ולהשאיר את כח "פליז" באזור. עם תחילת החנועה חזרה, קיבל ה-מח"ט מסגן מפקד האוגדה הוראה להמתין במקום לקראת התפתחויות צפויות. כעבור כ-3/4 שעה הגיע ס"מ האוגדה ל-מח"ט. הוא הורה לו להיכנס עם גדוד 39 מזרחה בציר "פלג" ולהשחלט על הצמתים "פלג"-רפ"ש ו"פלג"-רביבים, במגמה להשיג שטח ושליטה.

תכניח ה-מח"ט היחה שפלוגה אחת מגדוד 39, בפיקוד ה-מג"ד, סא"ל יואב וספי ז"ל, הנוע מדרום למוצב ותפנה צפונה לאזור סכר, שהיה במקום, וחחפה על פלוגה שניה, בפיקוד ה-סמג"ד, רס"ג חיים פורת, שתנוע ותשחלט על הצמתים בחיפוי. ה-מג"ד נע, הגיע לסכר והתמקם בעמדות. החנועה לווחה בארטילריה חזקה על הכוחות. מדרום התקדם כח ה-סמג"ד. ה-סמג"ד לא זיהה את ציר "פלג" בשטח ונע בהתאם לכיוון. לפתע עלה סנק ראשון על מוקש באזור, שלא היה מסומן כ-סד"מ. במקביל לעליית הסנק על המוקש, נהרג מג"ד 39 סא"ל יואב וספי, כחוצאה מרטיס ארטילרי. הפיקוד על הגדוד הועבר ל-סמג"ד, רס"ג חיים פורת. ה-מח"ט קיבל פקודה להפסיק את החדירה ולחזור מערבה. הכח הצפוני נשאר בחיפוי והכח הדרומי, בפיקוד ה-סמג"ד, החל לנוע מערבה. מח"ה הנדסה, שהיחה כבר בחנועה לפני ה-סד"מ, נקלעה להפגזה ארטילרית. זחל"מ נפגע בפגיעה ישירה. נהרגו 2 חיילים ו-3 נפצעו. סנק נוסף עלה על מוקש ופרס זחל, כך שהיחה צורך בגרידת 2 טנקים מערבה.

הפינוי והדילוג אחורה התנהלו ע"י ה-סמג"ד בצורה מסודרת ומאורגנת. הכוחות חזרו לאזור ציר "רשת" ומשם חזרה לחניון באזור חושניה. במשך היום המשיך הכח בהתארגנותו, וכח "פליז" עזב את החטיבה.

יום ד', כ"א תשרי, 17 אוק' - יום ו', כ"ג תשרי, 19 אוק'

ב-17 אוק' בצהרים, קיבלה החטיבה פקודה לעבור ת"פ אוגדה 210. הובלת החטיבה והתארגנותה נשארו בידי ה-סמח"ט, ואילו ה-מח"ט נסע לפגישה עם ס"מ אוגדה 210, חא"ל משה בר-כוכבא. ה-מח"ט נפגש עם סגן מפקד האוגדה, ונמסרה לו משימתו - כח עתודה גזרתי במרחב האוגדה. מיקום החטיבה מערבית לצומת "ציריך" - "אמריקה". עד חצות הגיעה החטיבה לאזור והתמקמה בחניונים גדודיים. לאחר חצות נמסר ל-מח"ט שאוגדה 210 מוחלפת ע"י אוגדה 146, והחטיבה חוזרת לאוגדה המקורית שלה.

מלחמת יוה"כ - חס" 4
עוהק מס'
81

ב-18 אוק' (שמחת תורה תשל"ד), שהתה החטיבה בחניונים באזור "אמריקה"-ציריך". במשך היום נערכה קבוצת פקודות אוגדתי, ובה נמסר על כוונת האוגדה לחקוף את אום-בוטנה בלילה ע"י כח חי"ר. לאחר הכיבוש - כך נאמר - יימסר האזור לידי כח "סלט", בפיקוד סא"ל אגוזי ז"ל מחטיבה 9, ועל חטיבה 4 להעביר לכח "סלט" פלוגת טנקים ת"פ. הועברו 8 טנקים מגדוד 61 בפיקוד ה-קמב"ץ סרן אורי גולדפרב. (איחו בטנק שכב עם אינסופיה ה-מג"ד, סא"ל משה מלר, שסבל מאיבוד נוזלים חמור.)

בלילה נכבש הכפר אום בוטנה ע"י כח צנחנים, ועם בוקר 19 אוק' נכנס לכפר כח "סלט" להחליפם. עם הכניסה של הכח לכפר, נחקל באויב והחל להיפגע. הוא נמצא תחת התקפת נגד חזקה של הסורים. ה-מח"ט נחלץ מיד לסיוע לכח "סלט" והניע את כוחותיו: גדוד 288 בציר "רונה" ו"רביבים" וגדוד 239 ק"מ ממערב לציר "רביבים", בתנועה דרומה לעבר אזור אום בוטנה. תוך כדי תנועה, נמסר שמפקד כח "סלט", מג"ד ה-חרמ"ש אגוזי, נהרג, והכח ספג נפגעים רבים (בנסיגה לחלוץ הפלוגה שאיתה היה אגוזי). קמב"ץ גדוד 61, סרן אורי גולדפרב, נהרג, ומן הכח נשארו 4 טנקים. המפקד הבכיר בגדוד 61 נותר סגן חיים דויטש וה-מח"ט תדרכו ברדיו והינחה אותו להיחלץ ולפנות נפגעים. על מנת שהחטיבה תוכל לחקוף נגד, הורה ה-מח"ט לגדודים לא להיכנס לכפר, אלא לחקוף נגד באגפים ולחפזא את השטחים השולטים. גדוד 288 השתלט על המקומות השולטים ממערב ומדרום לכפר. כח זחל"מים מהחטיבה נכנס לכפר ופינה נפגעים.

עד שעה 0800-0730 הסתיימה למעשה פעולת החילוץ והתקפת הנגד, והחטיבה הגיעה לעמדות שליטה לכיוון דרום במריסה של 4-5 ק"מ בין ציר "צלבוץ" לציר "רביבים". זוהתה התקדמות אויב מאזור תל חרה. גדוד 39 מוקם באזור תל מסחרה בעמדות שולטות והאויב התקדם צפונה בצירים "רונה" ו"צלבוץ" בתנועה איטית, שהקשתה את הזיהוי והאיתור. החטיבה היתה פרוסה בעמדות וניהלה אש עם האויב שהתקדם. האויב היה כח ירדני מחטיבה 40. עיקר כח האויב הופנה לעבר אום בוטנה ומיעוטו לכיוון תל מסחרה. לקראת השעה 1530 הגיע מרבית כח האויב, שמנה כ-40 טנקים, לשטח השמדה, ה-מח"ט העלה את גדוד 288 בחזית ואת גדוד 39 באגף והם החלו להשמיד את האויב. תוך ניהול אש וגילוי רמת חותחנות טובה הושמדו כ-15 טנקי צנטוריון לאויב. האויב ניחק מגע והחל בנסיגה, אשר לוותה בירי כוחותינו. במשך הלילה שהתה החטיבה בעמדות. התפוקת הציעה לגדודים שעה שהם אבטחו את האזור לכיוון דרום.

מלחמת יוה"כ - חט' 4

עוֹתָק מִס' 8/.....

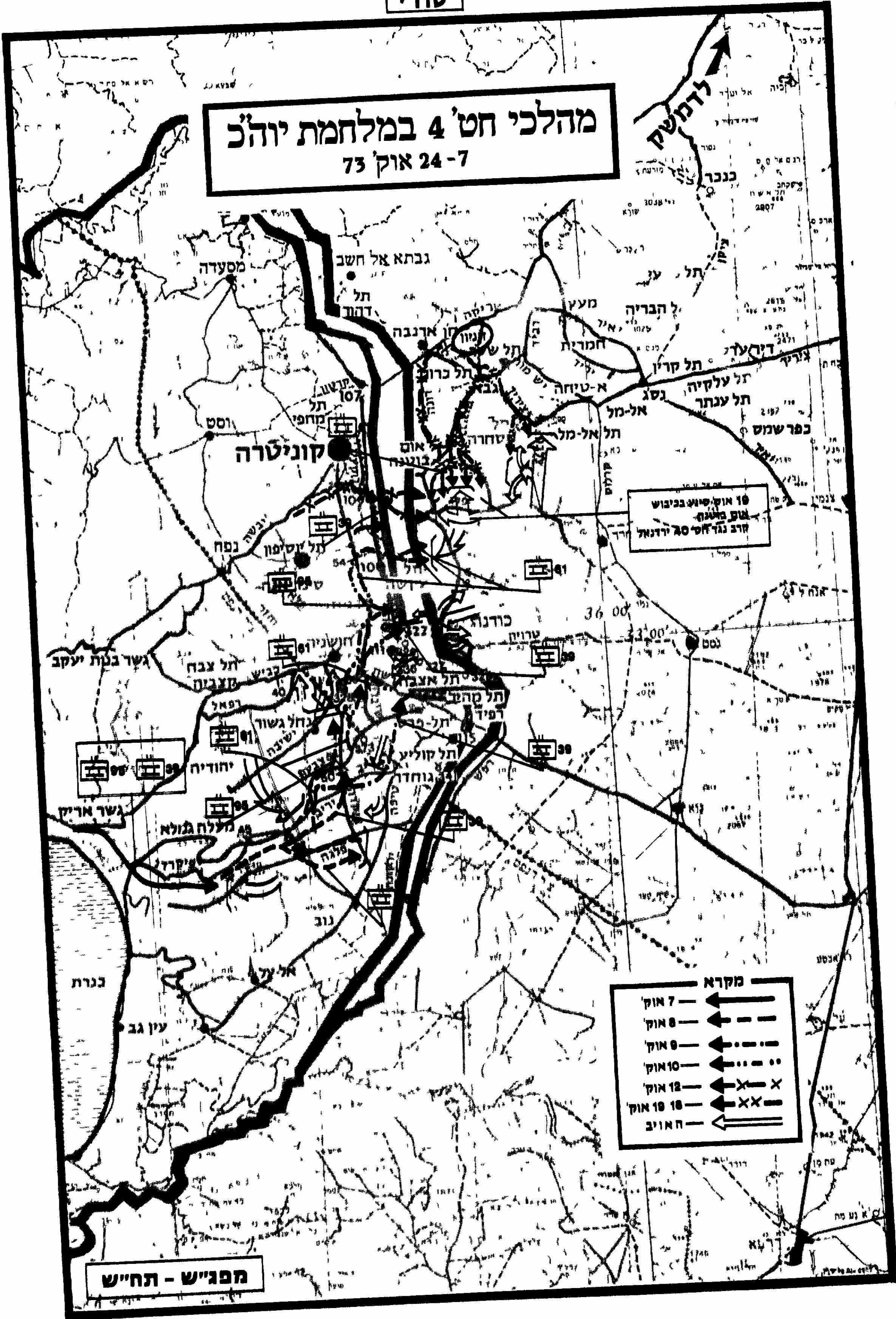
שכת, כ"ד חשרי, 20 אוק' עד הפסקת האש

גדודי ה-חרמ"ש של החטיבה מוקמו באזור: גדוד 42 בכפר אום בוטנה וגדוד 127 באזור תל מסחרה. גדוד 39 שהה בחניון מאחורי תל מסחרה וגדוד 288 באזור צומת "ציריך"-קרלוט". בשעות הערב המאוחרות של 20 אוק', קיבל ה-מח"ט הוראה לסייע בדחיפות לחטיבה 9 באזור "ציריך"-יאיר", לבלום אויב. גד' 39 נשלח במהירות למשימה זו, אולם פרט להטרדות ארטילריות לא יצרו הכוחות מגע, כי האויב לא חקף, לבסוף. לקראת הפסקת האש, שיטרה החטיבה עמדות לכיוון דרום וייצבה את הקו הדרומי של מובלעת צה"ל בבשן.

לאחר הפסקת האש

חטיבה 4, שהחלה את המלחמה כחטיבה ממוכנת בשלבי החארגנות, עברה אותה כחטיבת טנקים. גדודי ה-חרמ"ש של החטיבה, 42 ו-127, הצטרפו רק לקראת סוף המלחמה, החל מקרבות אום בוטנה, אולם נשאו בנטל העיקרי ב"מלחמה שלאחר המלחמה", היא מלחמת ההתשה. במלחמת ההתשה שירתה החטיבה בתחום מובלעת בבשן, וספגה נפגעים, למרות מגבלות הגיל, עמדה החטיבה בכבוד בכל המשימות שהוטלו עליה.

מהלכי חט' 4 במלחמת יוה"כ 73-24 אוק' 73



מקרא

7 אוק'	→→→→
8 אוק'	→→→→
9 אוק'	→→→→
10 אוק'	→→→→
12 אוק'	→→→→
18 אוק'	→→→→
חמויב	→→→→

10 אוק' סיפוח בכיבוש
אום אל-פאח
קרע נגד חטי 86 ירדנאל

מפגיש - תח"ש

מלחמת יוה"כ - חט" 4
עוהק מס'.....

חטיבה 4 - סגל הפיקוד במלחמת יוה"כ

חט" ממוכנת (לחמה כחטיבת סנקים) מילואים

סנקים סוג - שרמן (אורגני) שוט מטאור (גד' מצורף) ושוט קל (גד' מצורף)

מח"ט - אל"מ יעקב הדר

סמח"ט - סא"ל אברהם נרפן

הוחלף בגלל פציעה

בתאריך 8 אוק' ע"י סא"ל שלום סלע

סא"ל נרפן חזר לתפקידו ב-21 אוק'.

נהרג

ק' אנ"מ - סרן יששכר הרמץ

בתאריך 8 אוק' 73 והוחלף ע"י

רס"נ שלמה גונן.

נהרג

קמ"ן - רס"נ יהונתן היימן

בתאריך 8 אוק' 73 והוחלף ע"י

סרן דרור גלילי.

ק' קשר - רס"נ יהונתן הכהן

קמב"ץ - סרן רמי סמו

נהרג

בתאריך 8 אוק' 73 והוחלף ע"י

רס"נ יוסף לביא.

מס"ח - סא"ל לליק

קא"פ - רס"נ עמי עברון

קח"ש - רס"נ יצחק פריבנר

קה"ס - סרן אריה פלד

רופא - רס"נ ד"ר מיכאל אטלס

קשל"ח - רס"נ משה קורן

מפקד מרכז הגיוס - אע"צ גבאי

ק' חינוך - סרן אייל משה

מ"פ ג' יפים - רס"נ גיורא אשכנזי

מלחמת יונה"כ - חק" 4

עוהק מס' 8/.....

חטיבה 4

גדוד 95

טנקים סוג - שרמן

מג"ד - סא"ל יעקב נויפלד

נהרג

בתאריך 12 אוק' 73 והוחלף ע"י סגנו

רס"נ משה הדרי

סמג"ד - רס"נ משה הדרי

עבר לחפקיד מג"ד בתאריך 12 אוק' 73

והוחלף ע"י רס"נ עודד יעקבי (סמג"ד 127)

קמב"ץ - סרן חגי פלד

קמ"ן - סרן מיכאל אוז'יק

ק' קשר - סרן דב רמתי

קח"ש - סרן אבנר אליאב

שליש - רס"נ יוסף אשתר

מ"פ א' טנקים - רס"נ עמרם אמיר

נהרג

מ"פ ב' טנקים - סרן משה ניר

בתאריך 9 אוק' 73 והוחלף ע"י

סרן אשר פרידז

מ"פ ג' טנקים - רס"נ נמרוד דגן

נהרג

מ"פ ד' טנקים - רס"נ חיים בוארון

בתאריך 9 אוק' 73 והוחלף ע"י

סרן דפי שטראוס

מ"פ מפקדה - רס"נ צבי קרני

מלחמת יוה"כ - חט' 4
עוהק מס' 81.....

חטיבה 4

גדוד 39

סנקים סוג - שוט קל

(גדוד המילואים של חט' 188 הסדירה - לחם במסגרת חט' 4)

נהרג	<u>מג"ד - סא"ל יואב וספי</u>
בתאריך 16 אוק' 73 והוחלף ע"י סגנו,	
רס"ג חיים פורת.	
הועבר לתפקיד מג"ד בתאריך 16 אוק' 73	<u>סמג"ד - רס"ג חיים פורת</u>
הוחלף בגלל פציעה	<u>קמב"ץ - סגן יאיר גוטמן</u>
בתאריך 16 אוק' 73.	
	<u>קמ"ן - סגן יאיר פלמוני</u>
	<u>ק' קשר - רס"ר שי</u>
	<u>קא"פ - רס"ל אליעזר אפורי</u>
מתאריך 12 אוק' 73	<u>קח"ש - סגן משה ניב</u>
	<u>רופא - סגן זאב ויסמן</u>
	<u>שליש - סגן מנשה ענתר</u>
נהרג	<u>מ"ס כ' סנקים - סרן יוסף שריג</u>
בתאריך 10 אוק' 73	
	<u>מ"ס ל' סנקים - סגן אברהם סלע</u>
הוחלף בגלל פציעה	<u>מ"ס מ' סנקים - סרן אבנר זילבר</u>
בתאריך 8 אוק' 73	
	<u>מ"ס ס' חרמ"ש - סגן עופר נבו</u>
	<u>מ"ס מפקדה - סרן עמינדב אביבי</u>

מלחמת יוה"כ - חט" 4
עוֹתָק מִס'.....

חטיבה 4

גדוד 61

סנקים סוג - שוט מטאור

(גדוד אורגני של חט" 205 - לחם במסגרת חט" 4)

מג"ד - סא"ל משה מלר

נפצע ב-19 אוק' והוחלף

בחאריך 21 אוק' ע"י רס"נ שמעון גולן

נפצע בחאריך 15 אוק' 73 והוחלף ע"י

הקמב"צ, סרן אורי גולדפרב, שנהרג ב-19

אוק' בפקדו על כה במקום ה-מג"ד הפצוע

הפך ל-סמג"ד ב-15 אוק'

והוחלף ע"י סרן אהוד אברהם

נפצע בחאריך 15 אוק' 73

והוחלף ע"י סמ"ר יהודה הלפרין

נהרג

ב-17 אוק' 73 הוחלף ע"י סגן רון פאר

סמג"ד - רס"נ ינאי שינפלד

קמב"צ - סרן אורי גולדפרב

קמ"נ - סגן גד בר-דוד

ק' קשר - סגן אריה הרטל

קש"א - סגן מנחם מנחם

קא"פ - רס"ל צבי נחן

קח"ש - סרן אמנון לב

רופא - סרן אליהו ששון

שליש - סרן אמנון תמרי

נפצע ב-12 אוק'

הוחלף בגלל העברה לתפקיד מג"ד

בחאריך 21 אוק' 73 ע"י סרן יהודה אריאלי

נפצע ב-12 אוק' והפלוגה פוזרה

אח"כ הוקמה פל"מ חדשה בפיקוד סגן יחיעם הלוי

הוחלף ע"י סגן טוביה דגן

מ"פ כ' סנקים - סרן דוד פרידמן

מ"פ ל' סנקים - רס"נ שמעון גולן

מ"פ מ' סנקים - סרן אורי עופרי

מ"פ ס' חרמ"ש - סרן יאיר פורמן

מ"פ מפקדה - רס"נ צבי פסטר

מלחמת יוה"כ - חט" 4
...81... עותק מס

חטיבה 4

גדוד 42 חרמ"ש

מג"ד - סא"ל גד גיל

סמג"ד - רס"נ ירמיהו לבקוב

קמב"ץ - סרן אלי אדמוני

קמ"ן - סרן מנשה מלמוד

ק' קשר - סרן יגאל בהט

קח"ש - סרן שלום דסקלו

רופא - סרן דב שבתון

שליש - סרן אהרן פרסיקו

מ"פ ו' חרמ"ש - רס"נ אלי גונן

מ"פ ז' חרמ"ש - רס"נ יואל מהרשק

מ"פ ח' חרמ"ש - רס"נ עודד גונן

מ"פ ט' חרמ"ש - רס"נ יעקב פורת

מ"פ מפקדה - רס"נ יעקב קיסר

מלחמת יוה"כ - חט" 4
עוחק מס' ...

חטיבה 4

גדוד 127 חרמ"ש

מג"ד - סא"ל מרדכי אילח

סמג"ד - רס"נ עודד יעקובי

עבר להיות סמג"ד סנקיט 95

בתאריך 12 אוק" והיה שם עד הפסקת האש

עם הפסקת האש חזר לגדוד 127.

קמב"ץ - סרן עמוס ישראלי

קמ"נ - סגן אפרים קרול

ק"קשר - סרן יעקב גוזס

קח"ש - סרן אנדריי סמואל

רופא - סגן יוסף ברנר

שליש - סרן שמואל גרבר

מ"פ כ" חרמ"ש - רס"נ שמואל צור

מ"פ ל" חרמ"ש - רס"נ מרדכי גזית

מ"פ מ" חרמ"ש - רס"נ חנן קרפ

מ"פ נ" חרמ"ש - רס"נ חנן בן-דור

מ"פ מפקדה - רס"נ עוזי ירון

מ פ ג ש
ח ח " י
עוֹתָק מִס'.....

חטיבה 205 במלחמת יום הכיפורים

זהותה והרכבה

חט' 205, חטיבת טנקי שוט-מטאור מילואים היתה בנויה בפרוץ מלחמת יום כיפור על בסיס 3 גדודי טנקים, פל' קטר, פל' ג'יפים ושאר יחידות תקניות של החטיבה. במלחמת ששה הימים - בהיוחה חט' מילואים 200-השתתפה החטיבה במסגרת אוגדת האלוף אברהם יפה בכיבוש ביר לחפן, אבו עגילה, ג'בל ליבני, ביר חסנה וביר חמדה, הבקיעה במיחלה והגיעה עד החעלה.

החטיבה היתה כלולה במסגרת אוג' 146 של פיקוד המרכז ותוכננה כעחודה מטכ"לית בפרוץ הקרבות. בספטמבר 73 (חודש לפני מלחמת יום הכיפורים) השתתפו קציני החטיבה בתרגיל שלדי אוגדתי. ב-5 אוק' בשעה 1130, עם הכרזת מצב "מנעול" (כוננות ג'), הוחזרו החיילים הסדירים של החטיבה שנמצאו בחופשה.

כסיס האם של החטיבה - מחנה "עופר" - שימש בנוסף ל-3 הגדודים האורגניים גם את גדס"ר האוגדה (288).

במסגרת הכרזת הכוננות במרחב פיקוד המרכז, הורה אג"מ-מבצעים ב-מטכ"ל לפיקוד להעמיד בכוננות פל' טנקים מזוודת ככת טנקים ראשוני לבלימה בגזרה. אחריות זיווד וחימוש הכלוגה הוטלה על חט' 205 ו-11 הכלים ט-גדס"ר 288 הוכנו במחנה "עופר". ב-051130 - הגיעו החיילים הסדירים והוחל בהכנות לקראת גיוס החטיבה.

מגיוס להיערכות

ב-060945 - נקרא ה-מח"ט, אל"מ יוסי פלד, לפיקוד המרכז ושם נמסר לו על גיוס החטיבה. ה-מח"ט עצמו נשאר לחדרון ועדכון במפקדת הפיקוד, כשנוהל גיוס החטיבה מחנהל באחריות קצינ ה-אג"מ החטיבתי, רס"נ יעקב מינץ. תהליך הגיוס עצמו בוצע בהתאם ל-נג"ח וחוך כדי הגיוס וההתארגנות התעוררו 2 בעיות עיקריות שפגמו בשלמות תהליך הגיוס:

מלחמת יונה"כ - חט" 205

פייק מס' 8/1

א. החטיבה היתה צריכה לקבל, החל מ-"ק" 2+, 34 אוטובוסים מחניון האוטובוסים ב"בניני

האומה' בירושלים. אוטובוסים אלו הגיעו רק ב-"ק" 4+ מאחר שבחניון שדר אי סדר

מוחלט ו"כל דאלים גבר".

ב. על פי קביעת האוגדה, היתה החטיבה צריכה לקבל כ-20 כלי רכב מ-יר"מ האוגדה למשיכת

חמושה מבסיס החמושה בבית זית למחנה "עופר" ב-"ק" 4+ עד "ק" 6+, במציאות - הרכב

לא הגיע ולכן החלה החמושה להגיע רק בשעה 0400 לפנות בוקר ה-7 לאוק".

החל מ-061200 החלה התיצבות חיילי המילואים הראשונים של החטיבה, ולקראת שעות הערב קצב

המתיצבים הלך וגבר.

עד 070630 ("ק" + 21) התיצבו במחנה "עופר" 94 צוותים, אשר נקלטו, עברו את תהליך הרישום

והחארגנו במשך כל הלילה לתזוזה. במפקדת החטיבה אולתרו שניים עד שניים וחצי צוותים

מאנשי החימוש שהיו בחטיבה, כך שלקראת תזוזה היו 96 צוותים (ללא ה-גדס"ר), בפירות

הבא:

גד' 94 - בפיקוד סא"ל גיא יעקובסון 31 צוות.

גד' 125 - בפיקוד סא"ל טוביה תורן ז"ל 32 צוות.

גד' 61 - בפיקוד סא"ל משה מלר 33 צוות.

לאלה יש להוסיף את ה-גדס"ר, בפיקוד סא"ל צבי דהב, שהיה במסגרת החטיבה הן ב-ימ"ח והן ברשת

הגיוס, ומנה 27 צוותים.

ב-070800 נתקבלה פקודה לתזוזה לגזרת פיקוד הצפון. ההנחיות לגבי ציר התנועה ואופן התנועה

היו סותרות, אך לבסוף נצו הגדודים בצירים הבאים:

גד' 94 - החל לנוע ב-0830-0900 לערך על זחלים בציר ירושלים - יריחו - בית שאן - צמח.

גד' 125 - נע בשעה 1030 לערך וגם הוא על זחלים בציר: מחנה עופר - רמאללה - שכם - ג'נין -

צמח.

גד' 61 - נע באותה שעה לערך בציר גב ההר לצומת צמח, להבדיל מהאחרים, על מובילים.

הלחץ על החטיבה לנוע מהר צפונה יצר מצב שטנקים רבים עזבו כשהם לא מושלמים מבחינה זיורד.

וכך אף בשטח הכינזוק בצמח עדיין היו בטני הטנקים לא מלאים. רק במוצאי יום א', בצמח, לפני

העליה לרמת הגולן, השלימה החטיבה את זיורדה, כולל החמושה ה-נק"ל.

מלחמת יוה"כ - חט' 205

עוחק מס' 8/.....

החנועה כשלעצמה לא החנהלה על מי מנוחות. סנקים נחקרו כחוצאה מחקלות טכניות, והיו גם סנקים שהתפכו בדרך.

החל מ-071800 החלו הסנקים להגיע לצמח: גד' 94 ראשון (הגיע בין השעות 1800-2100); גד' 61 שני (בין השעות 2100-2400); גד' 125 וגדוד הסיור 288 הגיעו אחרונים (עד 080600). השעות האחרונות של הלילה נוצלו לתדלוק ותחמוש הכלים והצוותים. בקבוצת פקודות שהתקיימה בצמח ניתנה הוראה לחטיבה לעלות עם אור ראשון לרמת הגולן בציר עין גב - רמת יואב - רמת מגשימים ובציר המערכת מדרום.

בשלב זה של נוהל קרב, נלקח מהחטיבה גד' 61 והועבר ח"פ חט' 4 (של אל"מ יעקב הדר). במקום זה קיבלה החטיבה אח גדוד הסיור האוגדתי.
יום ב', י"ב תשרי, 8 אוק'

ב-080415 - החלה החטיבה בתנועה. מייד עם החילת העליה, הותקפה החטיבה ע"י רביעית מטוסי אויב ונגרמו הנפגעים הראשונים לחטיבה.

גד' 94 של גיא נע בציר רמת יואב - אל-על - רמת מגשימים. ה-גדס"ר נע בציר המערכת. בשלב מאוחר יותר, לקראת השעה 1000, נע גם גד' 125 באגף המערבי.

ע"פ עדות ה-מה"ט - בכנס פיקוד הצפון - החחיל הוא את העליה לרמת הגולן עם 51 סנקים כשרים (כל זה לאחר העברת גד' 61 וקבלת ה-גדס"ר, מספר מועט זה נבע מהחקלות הרבות בגלל החנועה על זחלים).

כשעבר גדוד 94 אל-על, חבר לכוחות חטיבה 9 (בפיקוד אל"מ מוסקה בן פורת), שלחמה יחד עם חט' 205 במסגרת אוגדה 146 (של תא"ל "מוסה" פלד).

משימת האוגדה לקראת ה-8 אוק' הייתה לתקוף עם בוקר את כוחות האויב, שהצליחו לחדור בדרום הרמה, ולהדפם אל מעבר לקו הסגול. התקיפה נועדה להיעשות בשני צירים: ציר מבוא חמה - רפיד וציר גמלא. חטיבות 9 ו-205 נועדו לבלוט בציר הראשון.

ב-080900 נפגש מה"ט 205 עם מה"ט 9 באזור נוב וקיבל הסבר על המרחש בשטח. גד' 94 (של גיא) התפרט עם הסנקים של חט' 9, תפס את העמדות הקדומניות ויצר מגע ראשון עם כוחות סורים. גד' הסיור (288) נע על ציר המערכת וגד' 125 באגף המערבי.

מלחמת יוה"כ - חט" 205
עוזק חט" 81

החנועה עם 3 גדודים נמשכה כשעה וחצי, כאשר כל טנק סורי שעולה על הכביש נפגע. הלחץ שיצרה החטיבה דחק את הסורים אחורנית, ואזור נוב נכבש ע"י גד' 94 לאחר שעה של לחימה והתנגדות חלשה מצד האויב. גם גד' הסיור השמיד כוחות סוריים שהופיעו מולו בציר המערכת. החטיבה המשיכה צפונה, אל רמת מגשימים ולכיוון ג' וחדר. בדרך הופגזה החטיבה באש ארטילרית חזקה ומדויקת וסבלה נפגעים.

בשעה 1400 הגיעה החטיבה לאזור ג' וחדר ושם איתר ה-מח"ט כוחות אויב גדולים שכללו חי"ר וסנקים. ה-מח"ט קיבל ידיעה כי תל ג' וחדר מוחזק ע"י כוחותינו (אינו זוכר ממי הידיעה) ואלוף הפיקוד נכנס לרשת וזירז את ה-מח"ט לנוע צפונה.

גד' 94 ועמו ה-מח"ט פרצו קדימה לעבר התל, וכאשר 4 טנקי החוד של הגדוד נמצאו לרגלי התל, נקלעו למארב חי"ר-נ"ט מסווחים של 100 ו-200 מטר. ציר החנועה עצמו היה מוגבל וניתן לנוע רק על הכביש. בשלב הראשון, התארגנה החטיבה לחלץ את הכח מחוץ המארב ולאחר מכן אורגן כח לכיבוש התל וטיהורו. משימת הכיבוש הוטלה על פלוגת הג' יפים החטיבתית בפיקוד ה-מ"פ גיורא, אליו צורפה פלוגה נגמ"שים של גד' הסיור.

כבר בתחילת ההסתערות נפצע גיורא, התישב עם מכשיר קשר קטן בבור, ומתוכו ניהל במשך כ-45 דקות את הלחימה על התל עד שטוהר. התל עצמו נכבש רק בחלקו, ומשנערכו הכוחות להמשך ההסתערות, קיבל ה-מח"ט פקודה ממפקד האוגדה להיכנס לחניון לילה. אח ליל ה-8-9 אוק' ניצלה החטיבה לחדלוק, חימוש ויחר פעולות ההתארגנות.

יום ג', י"ג תשרי, 9 אוק'

ב-0400, במסגרת קבוצת פקודות אוגדה, הוטל על החטיבה להמשיך בהתקדמות צפונה מציר הנפט "מחזה" לכיוון רפיד-חושניה.

ב-0500 החטיבה נעה בפריסה רחבה, כאשר גד' 125 בציר "צבעון", גדוד 94 משלים את כיבוש תל ג' וחדר ואוגף אותו ממזרח, ובמקביל, מאחור, נע גדס"ר 288. שני הגדודים הקדמיים חצו את ציר "מחזה". המשימה תוך כדי התקדמות היתה לאבטח ממזרח ע"מ למנוע כניסת כוחות נוספים. באזור סגול 341 נחקלו גד' 94 וה-גדס"ר 288 באש טנקים ו-נ"ט ואש ארטילרית חזקה.

מלחמת יוה"כ - חט" 205

עוהק מס" 8.1.....

ב-0745 הגיע גד" 125 אל פחחת רפיד והתיצב על ציר "רשת". גד" 94 עמד לעלות על תל קוליע , אך בגלל קשיי טיפוס ובגלל הימצאות טנקים סוריים, הורה ה-מח"ט ל-מג"ד לא לעלות עליו, אלא עם חלק אחד מהכח, להתיצב על גיש עם חסימה מזרחה ועם החלק השני לסגור על התל. גד" הסירר נמצא על ציר "ירקונה" והשלים את הכיחור על מערך זה.

ה-מח"ט, בעומדו עם ה-חפ"ק בין טנקי סא"ל טוביה תורן ז"ל (גד" 125), הבחין ב-6 טנקים סוריים, המגיחים במפחיע כ-15 מטר בלבד מהטנקים של גד" 125.

ניתנה התראה ברשת על תנועת טנקי אויב בין כוחותינו. רבע של אי הבנה השתרר בין כוחותינו, וזה נוצל ע"י צוות סורי, שהצליח לחסל שני טנקים בטרם הושמד ובעקבותיו הודלקו 3 טנקים סוריים אחרים.

חלפו דקות ספורות מאירוע פתאומי זה, כשלפחע צצו כמויות גדולות של טנקים סוריים מהאגף של גדודים 94 ו-125. היתה זו חטיבה שדיון סורית (70-100 טנקים), שניסתה לפרוץ מערבה לצומת רפיד. במקביל לפעולה זו הנחיתו הסורים אש ארטילרית. בשלב זה, נמצאו באזור הגיחה הסורית רק 12 טנקים מחטיבה 205. שאר 35 הטנקים של החטיבה היו אותה שעה מאחור.

הטנקים הסורים הופיעו מחוץ שדרות העצים וכך נבצר מהחטיבה לגלותם בעוד מועד. במקום החפתח קרב שב"ש כאשר טנקי החטיבה בעמדות ירי וטנקי האויב מנסים לחקוף. מכת אש ראשונה הדליקה כמה מטנקי האויב והיתר נכנסו לקרב "ציד" כשהם מוצאים מסתור בשדרות העצים, דבר שהקשה לזהותם.

נוצר מגע גם עם טנקים שניסו לירות מטווחים של 2500-3000. הקרב, אשר החל בשעה 1000, נמשך כ-3 שעות ובסיוע יעיל מאוד של חיל האויר, שהדליק עשרות טנקים, הסתיים הקרב בשעה 1300.

ההתקפה הסורית נשברה ויתרת חטיבתם המשיכה במגע עם כוחותינו מטווחים ארוכים.

משנשברה ההתקפה הסורית, עלה גד" 94 על תל קוליע (עליו עמד לעלות כבר ב-0800 בבוקר). בשעה הטיפוס הופיעו מטוסי חיל האויר שלנו ובשתי גיחות ירדו על הכח של סא"ל גיא ובנס לא פגעו. גד" 94 המשך, ולאחר שכבש את התל, השלים למעשה את הסגירה מהאגף המזרחי גם באש וגם בחצטית, בעוד גד" 125 וחלק מה-גדס"ר באגף המערבי והצפוני, וחלקו השני של ה-גדס"ר סוגר את האגף הדרומי של החטיבה.

בעת תקיפת חיל האויר, החליט ה-מח"ט לכבוש את תל פרס. ניתנה פקודה לפלוגת חרמ"ש של גדס"ר 288 עם טנק ו-5 נגמ"שים לעלות ולכבוש את התל. משהחל טור ה-רק"מ לטפס, נפגע הטנק

מלחמת יוה"כ - חט' 205
עוהק מס' 8/.....

ושלשה נגמ"שים אחריו. התברר כי על התל ניצב סנק סורי אחד. הדרך המובילה לתל צרה ולא ניתן לרדת ממנה לצדדים. נסיונו נוספים לעלות לתל נכשלו, אך מדי פעם "נגמ" כח הסיור כמה עשרות מטרים והתקדם כלפי מעלה. בשעות אה"צ נראה בריחה חילי חי"ר סורים מתל-פרט. ה-מח"ט צירף לכח הסיור 2 ג'יפים מכל יח הג'יפים החטיבתית, בפיקודו של אסף. הכח חידש את עלייתו לתל, כשאסף עצמו מסוער על הסנק ומשמידו ברימוני יד. ברגע שהושמד הסנק, עלה כח הסיור והשחלט פיזית על התל. על התל עצמו לא נמצאו אנשים מכוחותינו. כיבוש התל גמך אפשרויות לחצפיות ארוכות טווח. מכאן ואילך הלשח החטיבה על כל הנעשה מרפיד צפונה ומזרחה, איתרה תנועות אויב מעבר שטחינו והעבירה התראות מוקדמות. כן שלטה החטיבה באש על צומת רפיד. בלילה נכנסה החטיבה לחניונים, התארגנה, חילקה וחיימה את הכלים, והמתינה להוראות. ה-מח"ט ניצל את שעות הלילה לביקור בחניוני הגדודים ולשיחות חטופות עם ה-מ"פים.

יום ד', י"ד חשוי, 10 אוק'

בבוקר קיבלה החטיבה פקודה לתקוף את המערכים הסורים ממזרח בשני צירים: גד' 94 - בציר "מחזה" (ציר הנפט) באזור מוצב 115, ו-גד' 125 באזור סגול 328 דרומית מזרחית לתל כודנה. בשעה שדרך ה-מח"ט את הכוחות, נכנס אלוף פיקוד הצפון, אלוף יצחק חופק, לרשת, ושאל את ה-מח"ט אם הוא מכיר את "קיתון" (תוכניות מבצעיות של ימי קרב במסגרת פיקוד הצפון ב-רמה"ג). ה-מח"ט ביצע "קיתון" והכוחות יצאו למשימות. כאן המקום לעמוד על מספר הסנקים שהשתתפו בקרבות כי המונחים של "גדוד שלם תוקף" מטלפים את החמונה בשטח: גד' 94, אשר מנה 8 סנקים בלבד (ערות ה-מח"ט בכנס פיקוד הצפון אחרי המלחמה: 9 סנקים), פרץ בציר "מחזה" לעבר מוצב 115 והצליח להגיע עם כח החוד שלו עד ציר "רפ" מזרחית לקו הסגול. מצבו לא היה שפיר: רוב הסנקים שלו עלו על מוקשים, ובהיותם תקועים, הפכו למטרות לסנקים ותותחי ה-נ"ט הסורים. ה-מג"ד הצליח לחלץ את הכח שלו לאזור, וחזר לשטחנו עם 3 סנקים כשירים. גד' 125 (יחד עם פל' סנקים מה-גדס"ר) מנה 15 סנקים (12 סנקים לפי כנס פיקוד הצפון), ונע לשבר סגול 327-328. הכח לא נחקל בהתנגדות אויב, חצה את השטח המפורז, וכבש מוצב סורי, שהיה באזור סגול 328 ושהידיעות שהיו לחטיבה לא הצביעו על קיומו במקום. הגדוד כבש גם את תל אל אצבא (סגול 327) ואז נכנס למחחס נ"ט וסנקים, מזרחית לסגול 328.

מלחמת יוה"ב - חט" 205
עוחק מס'f.l.....

2 טנקים נפגעו וביין ההרוגים שהיו לכח היה גם רס"נ רמי גבעוני. לפנות ערב, הוצרך ה-מג"ד לחלץ את כוחו לאחור. החילוץ בוצע בשלבים ובסיוע הארטיילריה שלנו. תחילה הולצו הנפגעים, ולאחר מכן חולצו הטנקים, מחלקוח מחלקות, בשיטה של אש לפניים ותנועה לאחור. גד' הסיוור 288 נשלח, לקראת וערב, אל תל אל מהיר (סגול 351), כ-2 ק"מ מצפון לרפיד. לאחר תפישת החל, היה הגדוד נתון במשך כל הלילה תחת הפגזה קשה, אך החטיבה המשיכה להחזיק באזור החל בעקשנות, בגלל השליטה על כל הפתחה והתצפית לשטחי האויב. תצפיות שמוקמו על חל פרס דיווחו על נסיון סורי לקדם טנקים אל הצומת. החטיבה הפעילה תאורה וכיוונה במשך כחצי שעה אש לעבר ריכוזי האויב. נראה כי הסורים חזרו בהם מתוכנית זו, והחטיבה נכנסה לריכוזי לילה גדודיים במפגש הצירים "צבעון"- "טיפה" (2 ק"מ דרומה לתל פרס).

יום ה', טובות, ט"ו תשרי, 11 אוק'

יום הלחימה הרביעי של החטיבה היה הקל ביותר; יחידות ה-חט' התארגנו תוך כדי היערכות לבלימה. נסיונות פריצה של הסורים נחקלו בהתנגדות כוחותינו.

יום ו', ט"ז תשרי, 12 אוק'

עד השעה 1030 של ה-12 אוק', המשיכה החטיבה לבלום ת"פ אוב' 146. בשעה זו נקרא ה-מח"ט למפקד האוגדה ושם נאמר לו כי הוא עובר ת"פ אוב' 210, בפיקוד האלוף דן לנר, אשר הבקיעה בגזרה המרכזית באזור קוניטרה. החטיבה נעה על ציר "אמריקה" (ציר קוניטרה-דמשק), ולאחר שחברה לכוחות אוב' 210 התייצב ה-מח"ט ב-חפ"ק האוגדה בתל שער.

בשעה 1600, בתדרוך קצר, הורה מפקד האוגדה ל-מח"ט לפרוס באזור שני החלים, תל מסחרה ותל מל.

לרשות ה-מח"ט עמדו גד' 94, גד' 125 ומחצית גד' 61, שהוחזר לחטיבת האם שלו. תדרוך קצר למפקדי הגדודים באלחוט, והכוחות נעו מזרחה על הציר המוביל לתל מסחרה (ציר "ציריך"): גד' 94 משמאל לציר, גד' 125 מימין ופלוגה מ-גד' 61 נעה מאחור. התנועה התנהלה בשטח לא מוכד לחטיבה, ונוהל הקרב היה, כאמור, חפוז.

מבחינת האוגדה היתה חשיבות לגזרה זו בגלל החשש שכוחות עירקיים גדולים יפרצו באזור המרכז וילחצו באזור דן זה.

מלחמת יוה"כ - חס' 205

עותק מס' 81.....

בשעה 1700 דווח מג"ד 94 על היחקלות בכח טנקים רציני, שהיה מערבית לצומח "ציריך"-קרלוס". החימוש והדלק כמעט אזלו בכלים. ה-מח"ט הורה לנתק מגע ולנוע אחורנית לעבר צומח "ציריך"-רביד". לרשות האויב עמד ציוד ללוחמת לילה, ולא היה כל סיכוי ללחוס בו בהצלחה. ב-1800 נקראו הגדודים להתארגנות בצומח "ציריך"-רביד" מזרחית לכפר ג'בא. גדוד 125 הגיע ללא בעיות. בגדוד 94 התערבבו טנקי אויב והפרידו, למעשה, בין הפלוגות. הקשר בין ה-מג"ד, סא"ל גיא יעקובסון, לבין אחת הפלוגות ("ג'ניסיה") נותק וה-מח"ט הורה ל-מ"פ לנוע לעבר תל שער ולחכות להוראות נוספות. בשלב זה נותק הקשר עם ה-מג"ד והדבר הדאיג. ה-מח"ט עלה יחד עם ה-קמ"נ על ג'יפ ונסע לעבר תל-מסחרה. לפתע החלו הטנקים של הגדוד להגיע לכיוון הצומח ביחידים, בזוגות ובשלשות. החילוץ לאחור נמשך החל מ-1800 עד 2000 וכל הטנקים של גד' 94 אורגנו בצומח לבלימה כלפי דרום.

שבת, י"ז תשרי, 13 אוק'

החטיבה נועדה להשתתף בקרב אוגדתי לכיבוש תל מסחרה. על החטיבה הוטל לכבוש את החל עצמו. ההיערכות לקרב: גדוד 94 חפש ובלם באזור ציר "רביבים" - מערבית לתל כרום, ו-גד' 125 התקדם בציר "ציריך". כתגבורת קיבלה החטיבה את גדוד 75 מחטיבה 7 בפיקוד סא"ל יוסי אלדר + פלוגה מגדוד 61, שבאו מצפון. התכנית הראשונה הייתה - שגדוד התגבור מחטיבה 7 + פלוגה מגדוד 61 יכבשו את החל ממערב, כאשר גדוד 125 בחיפוי ממערב לציר "ציריך". משנתקל הכח המסתער בירי צפוף של טילי נ"ט, שונחה התכנית: הוחלט לעלות על התל דרך הכפר מסחרה, ולכה הסורף צורף גד' 125 (שתוכנן לחיפוי). בהסתערות מצפון נכבש החל. גדוד 125 נשאר באזור תל מסחרה להתארגנות ולחניון לילה. שאר הכוחות התארגנו מספר ק"מ מערבה לתל.

יום א', י"ח תשרי, 14 אוק'

היום נוצל כולו להתארגנות באזור המשולש שבין הצירים "ציריך"-רביבים"-אמריקה", מערבית לתל שער.

מלחמת יונה"כ - חט" 205

עוהק מס" 81.....

יום ב', י"ט תשרי, 15 אוק'

בשעה 0900 התקיימה קבוצת פקודות אוגדתית בשטחי ההתארגנות של החטיבה. משקד האוגדה הודיע במקום ל-מח"ט להיות מוכן לקבל אחריות על גזרה חטיבה 9 באזור צומת כפר נטב". ב-1200 יצא ה-מח"ט לסיור בגזרה, וכשהגיע למח"ט, קיבל הוראה להכין את החטיבה לתנועה. חוץ כדי תנועה, עברו חטיבות האוגדה לביצוע תקיפות לאזור הצמתים של כפר שמס ואל עדס. החכנון האוגדתי הסיל על חטיבה 205 לכבוש את שני התלים, תל ענתר ותל עלקיה (אדום 4185), הנמצאים מעל שני הכפרים. במקביל להנשלה חטיבה 679, בפיקוד אל"מ אורי אור, בכיוון דרום מזרח. אך בניגוד לתוכניות, כבשה את התלים חטיבה 9. מה שנותר לחטיבה 205 במשימה האוגדתית היה אבטחת אגף מצד מזרח עד לפנות ערב. בשעה האחרונה של היום קיבל ה-מח"ט פקודה להיערך ולתפוש את עמדות חטיבה 9, בעוד חטיבה 679 עוזבת את הגזרה. החילוף התבצע בחשכה כאשר גדוד 125 עם 12 טנקים עולה על התלים עצמם; גד' 94 + שרידי גדוד 61 (2 טנקים בלבד) + ה-מפח"ט בצומת "יאיר"-ציריך". ההחלפה בוצעה בחושך, בקשיים מרובים, כי החטיבה לא הכירה את הגזרה. ב-152400 לערך, דיווחו תצפיות של החטיבה על התקדמות כח סורי של כ-30 טנקים לעבר חניון גדוד 125. ה-מג"ד פרס כמהירות את הטנקים במדרונות הדרומיים של התלים. במקביל קיבלה החטיבה חאורה מהאוגדה. וכן ממרגמה 52, שהיחה על תל ענתר, ומרגמות 81 של החטיבה. משאוחרו הטנקים הסורים, פתח גדוד 125 באש והחטיבה הפגיזה עם 81 מ"מ. אחרי קרב של כ-30 דקות, ניתקו הטנקים הסורים מגע וחזרו לעבר כפר שמס. בשארית הלילה, לא הוטרדו יחידות החטיבה.

יום ג', כ' תשרי, 16 אוק'

בתכנוני החטיבה לבוקר, הוטל על גדוד 125 להתפרס על הרכסים, לתפוש עמדות לכיוון צומת "יאיר"-ציריך" ולאבטח לעבר שני הכפרים אל עדס ושמס, בעוד גדוד 94 מאחור כעתודה חטיבתית.

בשעות הראשונות של הבוקר, דיווחו תצפיות (שאחז מהן היחה מ"אגוז", יחידת הסיור של פיקוד הצפון) כי חמרות אבק גדולות נראו מאזור שני הכפרים. טנקים סורים סרס נראו בגלל המבנה הסופוגרפי של השטח, והיחה אפשרות כי הם יופיעו בסווחים של 1500-2000, ואמנס, כעבור זמן קצר, דיווח מג"ד 125, סא"ל טוביה תורן ז"ל, על כח טנקים גדול, העולה עליו בסווחים קצרים

מאוד.

מלחמת יונה"כ - חס" 205
 עותק מס'
 81

ה-מח"ס הורה לפתוח באש ובמקביל פקד על גד" 94 לנוע ולהתפרט במדרונות הדרומיים של התלים וכך לסגור את האגף הדרומי. כאשר החלו הטנקים של גד" 125 לנוע, נוצר לפתע מגע עם האויב במרחק של 200-300 מטר והדבר היקשה על הלחימה. בינתיים הגיעו ידיעות כי כוחות שריון נוספים מנסים לאגוף מצפון. חלק מ-גד" 94 הוקצה לסתום פירצה זו. במצב פריסה רחב זה, ובהתחשב כי מול כ-26 טנקים עולה חטיבה של יותר מ-100 טנקים (מאוחר יותר התברר כי הם עירקים) - היה הלחץ גדול מאוד. הלחץ נמשך עד שהחלו הטנקים הראשונים של האויב לבעור. כוחות האויב הרחוקים התחילו להחקל לאחור וזיהרו על נסיון תקיפה. צוותי הטנקים אשר נפגעו קרוב, נטשו את הטנקים ונסו רגלית. נסיון תקיפה סורי זה נהדף תחת אש ארטילריה כבדה ותקיפות מן האויר. היו מספר נפגעים לחטיבה וביניהם מג"ד 125, סא"ל טוביה חורן, שנהרג בהפגזה ארטילריה סורית. במקומו נחמנה סגנו, רס"נ דוד כספי.

יום ד', כ"א תשרי, 17 אוק'

ב-162400 הודיע מג"ד 125, רס"נ דוד כספי, כי כח קומנדו פושט על חניון הטנקים שלו באזור חל ענתר. גד" 94 הוכנס לכוננות לתנועה. מג"ד 125 זיהה ירי בזקוקת לעברו, הפעיל את החניון והחל להשיב אש. אחרי כ-20 דקות, נותק המגע. בבדיקה שנעשתה באור ראשון נחגלו 3 גופות ושכוי אחד. בחקירתו התברר כי הכח שחקף את החניון בלילה השחייך לקומנדו עירקי, שנווט בעזרת קצינים סוריים לאזור התלים. היום עבר על החטיבה ללא אירועים מיוחדים, פרט לפעילות ארטילרית. בליל 17-18 אוק' קיבלה אוג' 146 אחריות על גזרת דרום "המובלעת" והחטיבה חזרה מ"פ אוגדה זו.

יום ה', שמחת תורה, כ"ב תשרי, 18 אוק'

פעילות האויב הצטמצמה בהפגזות ארטילריות, כאשר שני הגדודים פרוסים על הגבעות (ענתר ועלקיה) על מנת למנוע פגיעה בכח מרוכז, הורה ה-מח"ס לכל גדוד להחזיק כח עתודה מאחור לביצוע התקפות נגד. בליל ה-18-19 הורידו הטורים כמויות גדולות של אש ארטילרית על חניון גד" 94 ו-גד" 125. גד" 125 פונה לאחור לאזור הצומח ("אייר"-ציריך). ההפגזה נמשכה כל הלילה.

מלחמת יוה"כ - חט' 205

עוהק מס' 8/.....

יום ו', כ"ג חשדי, 19 אוק'

לאמיתו של דבר, צפויה היתה התקפה סורית עם אור ראשון. סימן לדבר היתה ההפגזה הבלתי פוסקת במשך כל שעות הלילה. אלא שאותו יום עתיד היה לעמוד בסימן תקיפות נגד של חיל המשלוח העירקי.

עם שחר, דווחו התצפיות ל-מח"ט על חפישה התלים ע"י כוחות קומנדו עירקיים (150-200 חייל) מצויידיים בטילי כתף ונשק נ"ט רב. גד' 94 נצטווה לעלות עליהם מיד עם הטנקים ובמקביל הורה ה-מח"ט ל-גד' 125 לתפוש את הצפוני יותר (תל עלקיה) ולסייע ל-גד' 94. גבול גזרה בין שני הגדודים היה האוכף שבין שני התלים.

גד' 125 עלה על תל עלקיה והופתע לגלות כי אין כוחות אויב יושבים עליו.

גד' 94 תקף במקביל את תל ענחר מדדום לצפון. 2 טנקים נפגעו מטילי נ"ט ונדלקו. הגדוד המשיך לטפס תוך ירי בתותחים ומקלעים. במקביל להסתערות הטנקים, הונחתה אש ארטילרית מרוכזת ע"י כוחותינו על ראש הגבעה, וזו גרמה להבלה ומנוסה של חיילי האויב.

תקיפת גד' 94 מדדום לצפון אילצה את חיילי האויב להחרכו על הצלע הצפון-מזרחית של התל. במצב זה, הורה ה-מח"ט ל-מג"ד 125 לירות לכוון זה והאחרון פגע בריכוזי האויב. מרגע שהחלו הטנקים לטפס, ניהקו אנשי הקומנדו מגע ונסו משם. בתעלות החפורות בתל התרכזו עדיין חיילי אויב, שאיימו בטילי נ"ט ובזוקות על הטנקים. דרישת ה-מח"ט מן האוגדה לשלוח כוחות חי"ר לטיהור נענתה בחיוב: למקום הגיעה פלוגת חרמ"ש וחלק מפלוגת הג'יפים, שעלו לנקות את התעלות מחיילי אויב.

ה-חרמ"ש בפיקודו של אסף יצר מגע עם חיילי האויב, כשלפתע הנחיתו הסורים ארטילריה חזקה מאוד על שני התלים. ה-מ"ט, שחשש לנפגעים רבים, הוחיר לעצמו כ-12 לוחמים בלבד ואחם הצליח לחסל את חיילי הקומנדו.

אך, טרם עיכלה החטיבה את כיבוש התל, החלה לפתע התקפה סורית משני כיוונים: מאזור כפר שמס, על ציר "יאיר" ומאזור הכפר אל-עדס על ציר "ציריך".

ע"מ לקדם פני מקרים מסוג זה, החזיק ה-מח"ט כח עתודה חטיבתית, שמנה כ-7 טנקים, בפיקוד רס"נ שמעון גולן (מגדוד 61), אשר הופעל ברגע ששריון האויב היה בטווח של 1000 מכוותינו.

הכח, אשר נע לחלק הצפוני של גזרת הלחימה החטיבתית, יצר מגע ובקרוב קצר שארך כ-5 דקות הדליק 7 טנקים סוריים.

מלחמת יוה"כ - חט' 205

עותק מס'

הכוחות שבפיקוד סא"ל גיא יעקובסון ו-רס"ג דוד כספי ירו אף הם ודווחו על פגיעות טובות ב-רמ"מ האויב. תוך פחות משעה הופיעה חט' 9 לסייע ל-חט' 205 בהדיפת האויב. החטיבה פרסה דרומית ל-גד' 94 ומפקדה דווח בקשר על כח שריון עצום מרוכז מולו.

בתיאום בין שני ה-מח"טים חולקה גזרת הפעולה, כאשר ציר "יאיר" משמש כגבול גזרה לשתי החטיבות. שתי החטיבות נהלו קרב של 30 דקות, ומשהחלו לבעור הטנקים הראשונים נשברה ההתקפה והאויב התקפל. בשטח נמנו כ-30 טנקים פגועים ועשרות גויות.

אך נראה כי ההתקפלו העירקית לאחור היתה זמנית. באזור חל אל ע"ס רוכזו טנקים, ו-חט' 205 הנחיתה ארטילריה יעילה. במקביל דווחו החצפיות על התקפה משולבת של חי"ר הנע בין הטנקים ומצוייד בטילי כחף ובזוקות.

ניחנה פקודה לחסל את הטנקים בטווחים ארוכים, ובמקביל הורה ה-מח"ט ל-מס"ח להפעיל ארטילריה. האש, שהיתה כה מדויקת, נחתה בין חיילי ה-חי"ר. האחרונים ניתקו מנע ורצו חזרה לתוך הכפר. הטנקים שנותרו ללא ה-חי"ר פנו גם הם אל כפר שמס.

האויב, אשר הכחין בחצפית שלנו, ירה לעברה אש טנקים וארטילריה מצדו המערבי של הכפר. ישי, מפקד החצפית, נאלץ לדלב מידי פעם ע"מ לא להיפגע, עד ש-מג"ד 94 עלה עם שני טנקים ופגע ב-4 טנקי אויב, אשר ירו על החצפית. משנשברו סופית כל נסיונות התקיפה של יום ה-19 אוק', עברו הסורים בשעות אחה"צ והלילה לתגובה הקלאסית שלהם: המטרת אש ארטילרית כבדה מאוד על כל גזרת החטיבה. כך הסחיים הקרב על התלים.

שבת, כ"ד תשרי, 20 אוק' - יום ד', כ"ח תשרי, 24 אוק'

לקראת ליל ה-19-20 אוק' קיבלה חט' 9 אחריות על גזרתה הנוכחית של 205 והאחרונה נעה להתארגנות באזור חל מסחרה ותל שער. באותו יום עברה החטיבה חזרה לאוגדת האם 146. מצב זה נמשך עד ה-24 אוק', יום כניסת הפסקת האש עם סוריה לתוקפה.

החטיבה אחרי הפסקת האש

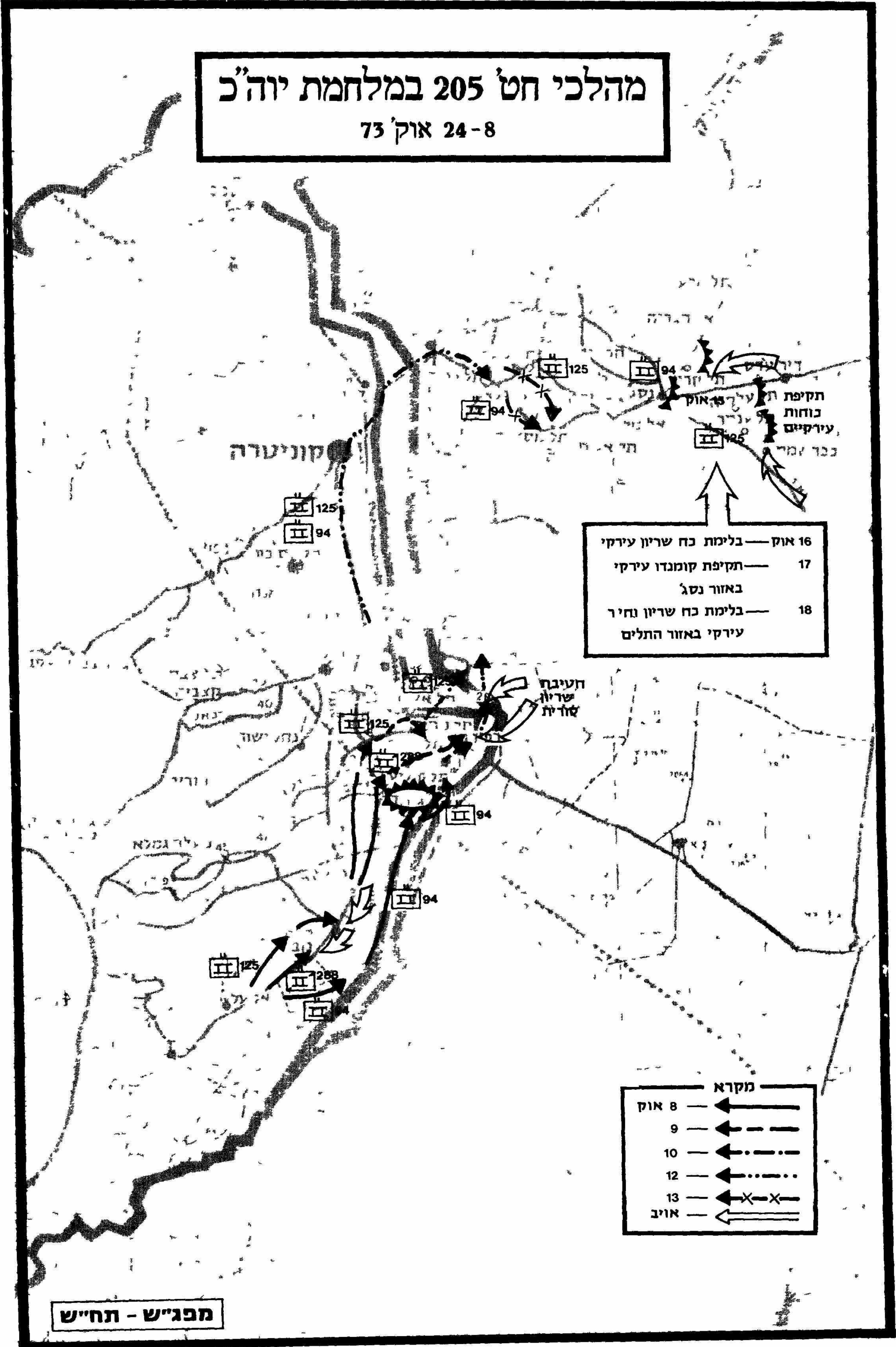
ב-5 נוב' נכנסה החטיבה לגזרה הדרומית של הרמה וקיבלה אחריות גזרה מאזור "רונה" עד צומת "ציריך"-ציקן".

בליל ה-6-7 נוב' נתקבלה הודעה לארגן את החטיבה לירידה לסיני.

ביום 9 נוב' קיבלה החטיבה אחריות על הגזרה הצפונית של אזור הגשרים בסיני צפונית לחווה הסינית. שם שהתה עד הפרדת הכוחות בחזית המצרית, ואז הוחזרה אל רמת-הגולן, שם פתחו הסורים

במלחמת החשה.

מהלכי חט' 205 במלחמת יוה"כ
24-8 אוק' 73



מלחמת יוה"כ - חט' 205

עודף מס' 81.....

חטיבה 205 - סגל והפקוד במלחמת יוה"כ

חטיבת סנקים - מילואים

סנקים סוג - שוט מטאור.

מח"ט - אל"מ יוסי פלד

בזמן המלחמה היו 2 {
מח"ט - סא"ל שמחה אפלבוים
סא"ל יגאל בן דוד

ק' אג"מ - רס"נ יעקב מינץ

קמ"ן - רס"נ שלמה אליה

ק' הנדסה - סרן רמי חורי

ק' קשר - רס"נ יעקב רוטנברג

קמב"ץ - סרן אבנר שגיא

מס"ח - סא"ל יוסי ישעיה

קא"מ - רס"נ שמעון בלטו

קח"ש - רס"נ אפרים למברגר

קה"ם - סרן יוסי עמיאל

רופא - רס"נ משה רווח

קשל"ח - רס"נ עמוס ליטוביץ

מפקד מרכז הגיוס - סגן שלמה

ק' דח - סגן דוד ליבוביץ

ק' חינוך - סרן מירון צור

מלחמת יוה"כ - חס' 205
עוזק מס' 8/.....

חטיבה 205

גדוד 94

מג"ד - סא"ל גיא יעקובסון

סמג"ד - רס"ג עמוס פוקס

קמב"ד - סרן מיכה נוי מאיר

קמ"ג - סרן אריה זולטי

ק' קשר - סרן שלמה וינר

קשא - סגן גדעון רוזוליו

הוחלף בגלל פציעה

ע"י סגן יצחק ויס

קא"פ - רס"ל משה ציבל

קח"ש - סרן אהרון רוזן

רנפא - סגן בני וולוביץ

שליש - רס"ל יוסף כספי

מ"פ א' סנקים - סרן דוד לבנה

מ"פ ב' סנקים - סרן יאיר צור

מ"פ ג' סנקים - סרן בועז גלכוע

הוחלף בגלל פציעה

בתאריך 19 אוק' 73 ע"י סגן אביגדור פלדי

מ"פ ה' חרמ"ש - רס"ג חיים בוטן

מ"פ מפקדה - רס"ג משה שחר

מלחמת יוה"ב - חט" 205
עומק מס' 8!.....

חטיבה 205

גדוד 125

נהרג	<u>מג"ד</u> - סא"ל טוביה תורן
כתאריך 16 אוק' והוחלף ע"י רס"נ דוד כספי	
הוחלף בגלל מינויו ל-מג"ד	<u>סמג"ד</u> - רס"נ דוד כספי
כתאריך 16 אוק' 73 ע"י טרן אורי קפלן	
	<u>קמב"ץ</u> - טרן עוזי בר
	<u>קמ"ן</u> - טרן מנחם יניב
	<u>ק' קשר</u> - טרן יצחק רותם
	<u>קש"א</u> - סגן יצחק בר-און
	<u>קא"פ</u> - רס"ל עזרא סלמפי
	<u>קח"ש</u> - רס"ר אריה בנדרור
	<u>רופא</u> - סגן מרדכי צדוק
	<u>שליש</u> - סגן נתן גדליה
הוחלף בגלל מינויו ל-סמג"ד	<u>מ"פ נ' טנקים</u> - טרן אורי קפלן
כתאריך 16 אוק' 73 ע"י סגן שמואל ליבנברט	
הוחלף בגלל פציעה	<u>מ"פ ז' טנקים</u> - טרן גדעון רייס
כתאריך 10 אוק' 73 ע"י סגן אסא תדור	
נהרג	<u>מ"פ ח' טנקים</u> - רס"נ רמי גבעוני
כתאריך 10 אוק' 73 והוחלף ע"י סגן הלל עידן	
	<u>מ"פ י' חרמ"ש</u> - טרן שמואל צלבתקי
	<u>מ"פ מפקדה</u> - רס"נ שמואל יזרעאלי

מלחמת יונה"ב - חט' 205

עוזק מט'/.....

אוגדה 146

גדוד סיור 288

טנקים סוג - שוט קל

(לחם במסגרת חט' 205)

מג"ד - סא"ל צבי דהב

סמג"ד - רס"נ אלישע ברוצקי

קמב"ץ - סרן זאב אסף

קמ"ן - סגן אליהו ורביץ

ק' קשר - סגן אברהם ולנטין

קא"פ - סגן שמואל גרניט

קח"ש - סרן שרגא ליקבורניק

רופא - סרן רפאלוקמן

סרן שמואל כהן

שליש - סרן גדעון ודאל

מ"ם טנקים - רס"נ לוי עמיר

מ"ם טנקים - רס"נ יוסף בליר

מ"ם טנקים - רס"נ ירחמיאל וידר

מ"ם ג' יפים - רס"נ עמוס קלרמן

מ"ם מפקדה - רס"נ פנחס בר-דור

הערה - בויקוד גד' 61 של חט' 205 מופיע במסגרת חט' 4, שם לחם.

מ פ ג ש
ת ח * ש
..... מט'.....

חטיבה 670 במלחמת יום הכיפורים

זהותה וזרמיה

חט' 670 הייתה בפרוץ מלחמת יום הכיפורים ממוכנת עם גדוד סנקים שרמן ושני גדודי חרמ"ש וכן יתר יחידות תקניות לחטיבת חט"נ.

שתי הבעיות העיקריות שעמדו בפניה בחקופה שלפני מלחמת יום הכיפורים היו:

בעיה הגיל - החטיבה מאוישת ע"י חיילים מבוגרים יחסיים.

בעיה הסנקים - גד' הסנקים מסוג שרמן ומיותר לציין גילו של סנק זה.

זוהי חטיבה ותיקה, תרתי משמע, ובמלחמה ששח הימים, כ-חט' 14 בפיקוד סא"ל מרדכי ציפורי, נטלה חלק בכיבוש מחממי אום כתף, אום-שיחן ואבו-עגילה, השמדת חטיבה מצרית לפני קלעת א - נחל וקבלת אחריות בגזרה העלת סואץ.

בחקופה שלפני מלחמת יום הכיפורים, נכללה החטיבה ב-אוג' 146, בפיקוד תא"ל משה פלר, ונטלה חלק בחוכניות המבצעיות של ה-אוג' במסגרת פיקוד המרכז.

עד המלחמה עברה החטיבה (סנקים ו-חרמ"ש) אימונים ותרגילים שונים - עצמאית ובמסגרת האוגדה. בחודשים אפריל-מאי 72 עברו יחידות החטיבה ב-מא"ת 500 אימונים ממושכים, ביצוע תרגילים גדודיים ותרגילי שלדי חטיבתיים. בחודש אוגוסט-ספטמבר 73 השתתפה החטיבה במסגרת אוג' 146 בתרגיל אוגדתי "יד חזקה" (שהיה התרגיל האוגדתי האחרון ב-צה"ל לפני יום הכיפורים).

במצב זה, ניחן איפוא לאמר, כי חט' 670 הייתה מוכנה לקרב בכל הקשור לאימוני הצוותים סנקים ו-חרמ"ש גם יחד. ה-מח"ט היה אל"מ גדעון גורדון, ה-סמח"ט - סא"ל יגאל ראובני ועל 3 הגדודים פיקדו:

על גד' הסנקים 268 - סא"ל טוביה לשם;

על גד' חרמ"ש 58 - סא"ל דב קלי;

על גד' חרמ"ש 83 - סא"ל אורי עצמון;

מגיוס להיערכות

ב-5 אוק' בערב קיבל ה-מח"ט סלפון מהאוגדה, ונתבקש, לאור המתיחות הקיימת, להודיע היכן הוא נמצא. משהחלט על גיוס מערך המילואים, נקרא גם מח"ט 670 למפקדת החטיבה (בשעה 1000) הוא התייצב ועמד מקרוב על תהליך גיוס החיילים.

מחנה החטיבה בנחל שורק החארגן במקביל לקליטת המגוייטים ונעשו כל הסידורים המתאימים

מלחמת יוה"כ - חס' 670
עו"ת מס 81.....

להתארגנות מהירה - החל משלב רישום דרך שיבוץ כוחות וכלה בזיורוד כלים והכנות ליציאה.

ש ל י ש ו ת

גם חטיבה 670 לא שפר חלקה בקבלת הרכב לאיסוף חייליה. האוטובוסים הגיעו באיחור וחיילים רבים הוצרכו להמתין שעות רבות עד שנאספו. עד מוצאי יום כיפור, ליל 6-7 אוק' 73, התיצבו מרבית החיילים. ההכנות ליציאה נכנסו להילוך גבוה ככל שזרימת החיילים גברה.

אפסנאות / חימוש

כאמור, היתה החטיבה לאחר תרגיל אוגדתי. מרבית הציוד היה במצב החזרה לכשירות, ומספר סנקים נמצאו ב-בה"ד 20 בשלבי טיפול.

החטיבה עמדה לקבל סירונים לסייע בהעמסת תחמושת ו-כד' אך הסירונים לא הגיעו. הדבר גרם לשיבושים במהלך ההתארגנות, אך לא פגע בלוח הזמנים של גמר ההכנות והכוננות לתזוזה. למרבית חיילי הגדודים (לפחות בדרג הלוחם) היה ציוד אישי, נשק ו-כד'. פה ושם חסרו פריטים, אשר נשכחו בגלל הזירוז ליציאה.

יום א, י"א תשרי, 7 אוק'

לקראת "ק"מ 24+ נמצאה החטיבה ערוכה בזיורוד וחימוש מלא, וממתינה לפקודה לנוע. בשעה 070900 הודיע סגן מפקד האוגדה, אל"מ אברהם רותם, ל-מח"ט לנוע בציר גב ההר צפונה לעבר רמת הגולן. החטיבה החלה לנוע על זחלים (מחוסר מובילים) ותוך כדי תנועה נלקח ממנה גד' הסנקים ונשלח לבקעת הירדן.

התנועה כשלעצמה התנהלה באיטיות בגלל העומס הרב של כלי רכב ממפקדת האוגדה ומובילי הסנקים של חס' 205. באמצע הדרך נפרד ה-מח"ט מהשיירה העיקרית ונסע לצמח. ה-סמח"ט סא"ל יגאל ראובני הוביל את שני גדודי ה-חרמ"ש לרמת פוריה.

ב-071100 ערכה אוג' 146 קבוצת פקודות ראשונה בצמח, בה הוטל על חס' 670 לנוע בעקבות הסנקים (בעיקר של חס' 205). ה-מח"ט חזר למפקדת החטיבה ובאותו ערב (של 7-8 אוק') כינס קבוצת פקודות חטיבתית ובה תודרכו המפקדים. עד לקבוצת הפקודות, לא היתה תמונה ברורה על הנעשה בגזרה הן מבחינת האויב והן מבחינת כוחותינו.

מלחמת ינה"ב - חס' 670

עוזק מס' 81.....

יום ב', י"ב חשוי, 8 אוק'

עם שחר, החלו גדודי ה-חרמ"ש של ה-חס' לספס ל-רמה"ג: גד' 83 הוביל ואחריו נע גד' 58. מאחר שהחטיבה נותרה ללא סנקים, אספה החטיבה סנקים שנמצאו חקועים בדרך, גררה את אשר ניתן לגרור ולהסתייע בו וחיפנה תוך כדי הנדסה.

לקראת הצהריים הגיע ה-מח"ט לאל-על בעקבות הסנקים של חס' 9. אחריהם חטיבה 205 ובאגף שמאל (מערבי) חס' 4. לאחר עיכוב קצר, הגיע ה-מח"ט עם ה-קמ"ן החטיבתי לאזור תל סקי, אשר הופגז ע"י הארטילריה הסוריה.

החטיבה נכנסה לאגף המזרחי של האוגדה כשהיא פורסת מציר "פלגה" ודרומה: גדוד אחד נערך צפונה לתל סקי והשני דרומה לתל.

במשך שעות אחה"צ, לאור אפשרות לפריצת השריון הסורי בגזרת החטיבה, עמדה האחרונה לקבל פל' סנקים מ-חס' 9, אך עד שעות הערב לא קיבלה.

מסיבות הסנקים המחקנים נוצר גרעין של כ-8 סנקי שוט (מטאור): 2 הועברו לגדוד 83 של סא"ל אורי עצמון וה-6 הנותרים שובצו בגדוד 58 של סא"ל דב קלי. הסנקים נמצאו כמעט ללא פגזי ח"ש ועם חצי בטן דלק. בליל 8-9 קודמו מעם הדרגים, הושלמה התחמושת הן לסנקים והן לגדודי ה-חרמ"ש.

יום ג', י"ג חשוי, 9 אוק'

לקראת בוקר, נמצאו כוחות האוגדה בציר "טפה" משימת החטיבה הייתה השתלטות על מוצבי הקו הראשון של כוחותינו 116 ו-117 ותפיסת המערכת עד ציר הנפט לערך, כדי לאפשר לאוגדה לחמוך בגזרתה. לצורך זה הועבר גד' מכמ"ח 120 (של האוגדה) ח"פ החטיבה. גדוד ה-מכמ"ח פרס באזור רמת מגשימים בליל 9-10, וביום נתן סיוע לחטיבה בעת הלחימה. לקראת הצהריים, דילג הגדוד לכיוון המשטח שלפני ציר "פלגה" בדרך לתל סקי.

להשתלטות על שני המוצבים ותפיסת המערכת, פעלה החטיבה בשני מאמצים:

גד' חרמ"ש 58 יצא מרמת מגשימים ועלה עם פלוגת החוד ה' לכיוון מוצב 117. בשער המוצב נראה טנק T-55 סורי, ושלושה סירנים נוספים על ציר "ירקונה", 100 מ' מן המוצב. לאחר תצפית, הסתבר שהסנקים הללו נטושים. הפלוגה חדרה למוצב והשתלטה עליו. שניים מהסנקים הסוריים הנטושים הועברו לתיקון והוכנסו לשימוש.

מלחמת יוה"כ - חט' 670
עוהק מט'&!.....

במקביל ניגש גרוד 83 לכיבוש מוצב 116: פלוגת הטנקים "חלב" (טנקים שנאספו תוך התקדמות) הוצבה בחיפוי, ופלוגת הרמ"ש מן הגרוד נעה אל המוצב. הציר היה חסום בטנקים סורים פגועים, שהיו זרועים בעשרות מסביב למוצב, והעידו על לחימה רצופה שניהלו נגדם חיילי מוצב 116 והטנקים באזור בימים הראשונים למלחמה. פלוגת ה-חמ"ש של גד' 83 נאלצה איפוא עתה לפנות מחילה את הטנקים הסורים מן הדרך ורק אז חששה את המוצב.

יום ד' י"ז חשוני, 10 אוק'

ביום זה הוטל על החטיבה למשש את הדופק של הסורים שבצד המזרחי של הקו הסגול מבלי להיכנס ממש לשטחם, לכך אורגן כח קטן של 6 טנקים.

גד' 83 נע ראשון בבוקר צפונה אל דרך הנפט. הגרוד חפש עמדות בשטח נחות כדי לא להיפגע. בינתיים הטנקים שעמדו לרשות ה-מח"ט התחילו לתקוף את המחחס הפלוגתי ציידה. כבר בחחילה נפגע ונדלק טנק אחד, לאחר שעלה על ציר "פלגה" בין עמדת ה-או"ם ומוצב 116.

ה-מח"ט עצמו נאלץ להוביל את הכח-הן משום שהטנקים שאולתרו כללו צוותים שלא הכירו אחד את השני; הן בגלל בעיות הקשר הרבות (מכשירים לא חקיניים); והן משום בעיות הצידוד, שהפכו את הטנקים לתותחי נ"ט.

כאמור, היעד הראשון שהותקף היא ציידה כאשר ארטילריה סורית אינה פוסקת מלשפוף על הכח. בציידה הותקף כח החוד באש נ"ט, ו-זחל"מ ה-מח"ט נפגע מתותח נ"ט, שעמד כ-50 מטר מבניין האו"ם. מהפגיעה נפצעו 3 איש. ה-מח"ט עצמו לא נפגע. במקביל נורחה על הטנקיסטים אש מכיוון צפון מזרח. לאחר טינוי הנפגעים, עבר ה-מח"ט לפקד מזחל ה-מח"ט, הטנקים חמרנו מעט לאחור תוך שמירת מגע עם האויב.

התקפה זו גרמה מבוכה רבה אצל הסורים. חיילי ה-חי"ר החלו בבריחה מזרחה ומאידך והורידו הסורים אש על כוחותיהם בחושבם כי האזור כבר נכבש בידי כוחותינו. הם גם הפעילו 4 מטוסי מיג, שהפגילו את המוצב על חייליו.

למעשה, כל המתקפה של 670 לא היתה לצורך כיבוש ממש של ציידה, כי עיקר המאמץ רוכז ע"י חט' 205. אך כוונת החטיבה היחה לבצע סיור אליים.

בינתיים, טנק אחד מפלוגת "חלב" (הטנקים ה"אסופיט") פרס זחל ו-5 אחרים נפגעו. מתוך 6 הטנקים, נגרדו 4 החוצה ו-2 פוצו ע"י כוחותינו. בהמשך שעות היום התנהל דו שיח ארטילרי.

מלחמת יונה"כ - חס" 670
עוהק מס'

גד' ה-מכמ"ח הוחקף ע"י מטוסים סודיים והסב לו 7 הרוגים ו-21 מצועים.
יחידות ה-חרמ"ש נמצאו למעשה כולן בתעסוקה מלאה, הן ביום והן בלילה: חלק נשלח לפעילות
במוצבים הקדמיים, מארביס, ואבטחת סוללות ארטילריה וחניוני טנקים.
לקראת סוף יום הלחימה, עם היציאה מצידה, הוזז גבול הגזרה. מוצב 116 עבר לידי גד' 58,
ו-גד' 83 עבר צפונה לציר "מחזה" (ציר הנפט).

יום ה', טובות, ט"ו תשרי, 11 אוק'

יום זה היה למעשה יום של התארגנות, השחלטות על מוצבי 114 ו-115. בליל ה-11-12 אוק',
קיבל ה-מח"ט הודעה על קבלת גד' טנקים ח"פ. גדודי ה-חרמ"ש נכנסו לחניוני לילה. בשעות
הלילה הגיע גש"פ 181 כשחלקו הראשון מגיע לצומת "ציקדה"-טפה" ולקראת השעה 0400 של ה-12
אוק' נמצא הגדוד כ-ק"מ מערבית לצומת. הגדוד היה בנוי מ-3 שלוגות טנקי 50-5 ויחד מנו
כ-22-24 טנקים.

יום ו', ט"ז תשרי, 12 אוק'

ב-0400, עוד לפני יציאת ה-מח"ט לקבוצת פקודות אוגדתית בצומת נח"ל גשור, בוצע סיור ו
במוצבי הקו עם גש"פ 181. הגדוד חזר לחניון שלו וה-מח"ט נסע לקבוצת הפקודות. שם נאמר
ל-מח"ט כי במסגרת מתקפה אוגדתית תתקוף חס" 670 בציר הנפט. מטה החטיבה התנגד לתוכנית
זו, מחוסר כח מתאים שיפעל על מערך עיקרי כזה. במקום זה הוצע לתקוף בצמוד לנחל הדוקד.
בסיכום הוטל על החטיבה לתקוף מדרום, לעלות דרך אל חנות לאורך הדוקד ומשם להמשיך בהתאם
להתפתחויות בשטח.

ב-0715 התקיימה קבוצת פקודות חטיבתית בה חולקו 3 השלוגות של גש"פ 181 בהתאם למשימות
בשטח:

- פל' ק' (קמח) - תחפוש עמדות בצומת "ירקונה"-פנקס" וחפפה לכיוון אל חנות.
- פל' ע' (עדינה) תבוא באיגוף מדרום לתל סקי לאורך הדרך הדרומית לעבר אל חנות.
- פל' פ' (מצידה) תיכנס בציר "פלגה" ותהיה מוכנה לכבוש את צידה. משימתה תהיה או חיפוי
על פל' ע' כשזו תכבוש את אל חנות, או לכבוש את צידה בחיפוי, לאחר שזו תכבוש את אל חנות.
במקביל, גד' ה-חרמ"ש 58 קיבל פקודה מכינה להיכנס בציר "פנקס" ו-גד' 83 בציר "פלגה".
כבר לפני המעבר מזרחית לקו הטבול, התחילה פל' ע' להסתכן בשטח המבוחר והסלעי מאוד.
דבר זה נמשך גם לאחר שעברה את קו הטבול. בינתיים פגיעה פל' ק' לעמדות טובות וקרובות לאל
חנות.

מלחמת יונה"ב - חס" 670
עוחק מס" 8.1.....

ה-מג"ד קיבל הוראה לתקוף עם פל"ק ו-פל"פ מבלי להמתין לפלוגה השלישית שלו.

ה-מג"ד עם הפלוגה המובילה לא נתקלו בתנועתם לאורך ה-ק"מ הראשון באש סורית.

מיד לאחר מעבר הרכס השני נפתחה לעברם אש נ"ט מטווח של 800-1000 לערך.

באש זו נפגע טנק ה-מג"ד והוא עצמו נפצע וכן טנק מ"פ ק', אשר נהרג במקום. את פל"ע

ניסה ה-מח"ט להוביל בנתיב ננוו לתנועה, אך כאמור, היא הסתבכה קשות בשטח ונחקלה בקשיי

ניווט.

בהמשך הצטרף ה-קמ"נ החטיבתי עם זהל, פרץ אח ציר המערכת והתחיל לנוע בצמוד לנחל הרוקד

ניחנה הוראה ל-מ"פ "עדינה" למשוך מערכה בגלל שדה מוקשים שתוח שהיה לפניו טנק אחד מהפלוגה

עלה בכל זאת על מוקש, אך הפלוגה משכה לכיוון מערב ועלתה על אל חנות.

משנפגע ה-מג"ד בשלבי תחילה ההחקפה, היה על ה-מח"ט לנוע קדימה ולשלוט בכח הפורץ. בהגיע

ה-מח"ט לאל חנות, ראה כי טנקים התחילו לבעור וכי אח הנפגעים עצמם מתכוונים לפנות בטנקים.

הוא הורה להוריד חזרה את הפצועים ועל הטנקיסטים צווה לתפוש עמדות מחדש. הפצועים רוכזו

בבנין ה-או"ם.

בינתקים הגיעה פל"ע עם חלק מהכלים שלה, וגם הם צורפו לכח שעל היעד.

מג"ד 58 סא"ל דב קלי, הגיע עם פל" הרמ"ש וה-מח"ט הטיל עליו את ארגון פינוי הנפגעים.

האחרונים הועלו על ה-זחל"מים ופוננו ל-חאג"דים של 58 ו-181, אשר נפרטו לאורך ציר "פנקס"

שינוי הנפגעים והטיפול היעיל בהם בוצעו תחת הפגזה ארטילרית מתמדת של הסורים. במקביל

לפינוי הנפגעים, נערכו הכוחות להמשך פגועה לכיוון צידדה. כאן באה פקודה של מפקדת האוגדה

לסגת מאל חנות. זחל"מ פינוי של גש"פ 181 הגיע ופינה את אחרוני הנפגעים שנותרו בשטח. באותן

דקות של אסוף הנפגעים פגע ב-זחל"מ של ה-גש"פ פגז נ"ט, שגרם לפצועים נוספים. זחל"מ

המודיעין של גד' 58, שהיה בציר "ירקונה" (ציר המערכת), נכנס לשטח ואסף את הנפגעים.

אחרי שקיבל ה-מח"ט את הפקודה להתפנות לאחור, עמדה בפני היחידות בעיה של יציאה עם מירב

הכלים ומבלי להשאיר נפגעים בשטח. כלים נקשרו אחד לשני לצורך גרירה ומה שנותר בשטח היה

טנק אחד שבער ונשאר על גב הרכס, וטנק שעלה על מוקש מבלי יכולת לפנותו. לסיכום קרב זה

של אל חנות העריך ה-מח"ט כי ניחן היה להחזיק באזור, לאחר פינוי כוחות בצורה נכונה ויעילה.

לו עמד כוח חי"ר רענן לרשות החטיבה - סבור ה-מח"ט הוא היה כובש את צידדה, כי ה-מח"ט בטוח

שהיא פונתה בלילה מכוחות סורים.

מלחמת יוה"כ - חט' 670

עוהק מס'/.....

באשר לסיוע שנחן גש"ם 181 - ציין ה-מח"ט, שזה היה גדוד אשר עבר אימון אחרון לפני 6 שנים, מצב הסנקים ירוד מבחינה טכנית, חסרו זיוודים.

יום ו', 12 אוק' - שבת 13 אוק'

במשך יום ששי ושבת התארגנה החטיבה, אשר הפכה לחטיבת קו, ומאחריה נערכה חט' 4 ככח החקפות נגד.

לצורך ההיערכות בקו קיבלה ה-חט' 2 גדודים כתגבורת, גד' 11 מ-חט' 9 ו-גד' 95 מ-חט' 4 כמו כן עמד לרשות החטיבה כאגד ארטילרי מאולתר.

מ-י"ח תשרי, 14 אוק' עד הפסקת האש

בזמן זה הפכה החטיבה לכח פיקודי, שפעל בחמישה גדודים ואגד ארטילרי ופעילוה בחקופה זו הסתכמה בקבלת אחריות על כל הגזרה עד קוניטרה, כשהארטילריה מנהלת דו-קרב עם זו הסורית. החטיבה הוציאה גם חוליות מארבים, מיקשה דרכים, הילצה סנקים שנחקעו במשך המלחמה ומאידך פוצצה כאלה שלא ניתן לחלץ. בפעולות החילוץ השתתפה גם יח' 269.

היו אלה, בעיקר, ימים של הארטילריה, אשר השמידה מטרות בעומק הסורי, וביניהן אנטנת בסיס טילים, בפגזי 175 מ"מ משני קנים שהועמדו לרשותה. מצב זה נמשך כ-3 שבועות עד קבלת הפקודה לרדת לסיני.

הירידה לסיני

ב-7 נוב' 73 ירדה חט' 670 עם שני גדודי ה-חרמ"ש 58 ו-83 לסיני. גד' 58 הושאר בצידה המזרחי של התעלה באזור הגשרים והועבר ת"פ חט' 205.

לאפריקה, עברה מפקדת החטיבה עם גד' ה-חרמ"ש השני וכן עם גדוד סנקי שוט מ-חט' 205 ונערכה באזור ג'ניפה.

הפעילות בצידה המערבי של התעלה נמשכה כשבועיים. בחום הקופה זו עברה חט' 670 למרחב בלוזה עם שני גדודי ה-חרמ"ש ו-גד' הסנקים האורגני שלה, 268, אשר היה עד מועד זה ת"פ חט' 204. כתגבורת, קיבלה חט' 670 גד' טירנים מחטיבה 274. משימתה בגזרת בלוזה הייתה להחליף את חט' 204 ולהיערך כחטיבת קו.

היחידות פוצלו לשני כוחות עיקריים: כח אחד, בפיקוד מג"ד 83, קיבל אחריות על הגזרה הצפונית של המרחב החטיבתי והכח השני בפיקוד מג"ד 268 באזור הדרומי.

גד' הטירנים שימש כעתודה חטיבתית מאחור.

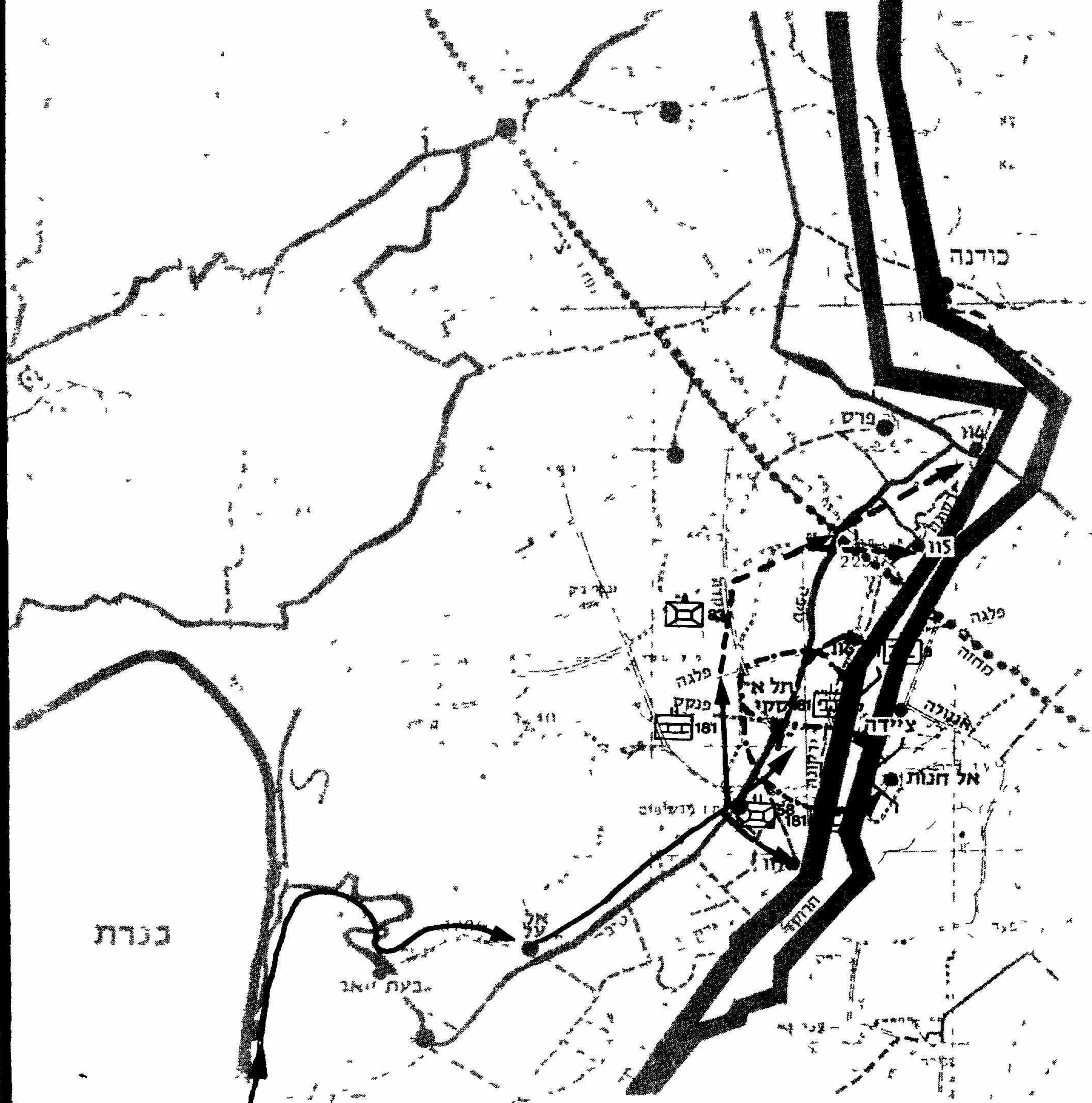
מלחמת יוה"כ - חט' 670

עוחק מס' 8/.....

במשך כשלושה שבועות ניהלה החטיבה קרבות אש רצופים עם כוחות הארמיה השנייה שנצבו מולה.
ב-5 מרס 74, עם הפרדת הכוחות, שוחררה חט' 670 משרות המילואים הארוך וחזרה לבסיסי האם
שלה.

מהלכי חט' 670 במלחמת יוה"כ

8 - 24 אוק' 73



כנרת

בעת ייאז

מקרא

- 8 אוק 9 אוק
- תנועה לרמת הגולן דרך אל-על פריסה באזור תל-א-סקי לקראת תפישת מוצבי הקו הראשון
- 10 אוק 11 אוק
- השתלטות על מוצבי הקו הראשון עד 114 בצפון הגעת גשפ 181 ופריסה ב ציקדה טיפה
- 12 אוק
- תקיפת ציידה - אל חנות

מלחמת יוה"כ - חט" 670
עוזק מס' 81.....

חטיבה 670 - סגל הפיקוד במלחמת יוה"כ

חטיבה ממוכנת - מילואים

סוג סנקים - שרמן

מח"ט - אל"מ גדעון גורדון

סמ"ט - סא"ל יגאל ראובני

ק"אג"מ - רס"נ דניאל אנושי

קמ"ן - רס"נ אילן וכסלבאום

ק' הנדסה - סרן אריה דישי

ק' קשר - רס"נ אלי אופק

קמב"ץ - סרן אהרון יושפה

מס"ח - רס"נ ישראל שני

קא"פ - רס"נ אדל ריבר

קח"ש - רס"נ איתן שבח

קה"ס - סגן דב וייס

רופא - סרן שמואל סגל

קשל"ח - רס"נ צבי ארז

מפקד מרכז הגיוס - סגן יעקב טרפוצביק

ק' דת - סגן חיים נהוראי

ק' חינוך - סגן גלעד ליברמן

מלחמת יוה"כ - חט' 670
עוזק מס' 81

חטיבה 670

גדוד 268 - סנקים

במלחמה היה הגדוד בתיקוד המרכז. (כגוף סנקים במסגרת 670 לחם גש"פ 181).

מג"ד - סא"ל טוביה לשם

סמג"ד - רס"ג אריה צדיק

קפב"ץ - סרן מרדכי קמחי

קפ"ן - סגן מיכאל מועד

ק"קשר - סרן ראובן שמינהרט

קא"פ - רס"ל משה הולנדר

קח"ש - סרן יוסף הויזנר

רופא - סגן משה הראל

שליש - סגן עמנואל הכסינגר

מ"פ סנקים - סרן משה כהן

מ"פ סנקים - סרן אמציה ברעם

מ"פ סנקים - סרן מיכה יצחקי

מ"פ סנקים - סרן צבי בן-מורח

מ"פ מפקדה - רס"ג איטר פינקל

מלחמת יוה"כ - חס' 670
עוזק מס' 8/.....

חטיבה 670

גדוד 58 - חרמ"ש

מג"ד - סא"ל דב קלי

סמג"ד - רס"נ פסח פוני

קמב"ץ - סרן אברהם קרינגל

קמ"ן - סגן דן הופרט

ק"קשר - סגן משה קראום

קט"א - סגן ראובן יצחק

קא"פ - סגן אברהם פריימן

קח"ש - סרן יצחק יפה

רופא - סגן משה רופמן

שליש - סגן ישראל שטראוס

מ"פ חרמ"ש - סגן בנימין שיינפוקס

מ"פ חרמ"ש - סרן אריה חדש

מ"פ חרמ"ש - סגן אריה עמירב

מ"פ חרמ"ש - סגן יורם לוטן

מ"פ מפקדה - רס"נ אריה מאור

מלחמת יוה"כ - חס' 670
עוזק מס' 8/.....

חטיבה 670

גדוד 83 - חרמ"ש

מג"ד - סא"ל אורי עצמון

סמג"ד - רס"נ שמואל ראם

קמב"ץ - סרן משה רינח

קמ"ן - סגן צבי סבת

הוחלף בגלל פציעה

בחאריך 10 אוק' 73 ע"י סגן יהונתן שרייבר

ק' קשר - סגן יהושע הראל

קש"א - סגן יעקב גולדמן

קא"פ - רס"ל ישראל חייך

הוחלף בגלל מחלה

בחאריך 7 אוק' 73 ע"י רס"ר יהודה ריינהולד

קה"ש - סרן יוסף גרינברג

רזפא - סגן אברהם כספי

שליש - סרן יצחק משלר

מ"פ חרמ"ש - רס"נ אמנון לונציק

מ"פ חרמ"ש - סרן אהרון בן-שחר

מ"פ חרמ"ש - סרן אהרון קלדרון

מ"פ חרמ"ש - סגן שמעון בר

מ"פ מפקדה - רס"נ משה קריגסר

מלחמת יוה"כ - חט" 670

עוחק מס" 81.....

פיקוד הצפון

גש"ט 181

טנקים סוג - שרמן

(לחם במסגרת חט" 670)

מג"ד : רס"נ ראובן בן-אלון

סמג"ד :

קמב"ץ : סרן יצחקי לביא

ק"קשר : סרן בועז מיכאל

קא"פ : רס"ר מריאן גולדשטיין

קח"ש : סרן אמנון זיו

רופא : סרן נסים לזרוב

שליש : סרן דב גיטרמן

מ"פ טנקים : רס"נ יאיר גולדהורן

מ"פ טנקים : רס"נ רון עזרא

מ"פ טנקים : רס"נ אליהו גלעד

מ"פ מפקדה : רס"נ משה בידיץ

הוחלף בגלל פציעה

בתאריך 12 אוק' 73 ע"י רס"נ עזרא רון

הוחלף בגלל פציעה

בתאריך 12 אוק' 73 ע"י סרן אבנר בן-נר

הוחלף בגלל פציעה

בתאריך 12 אוק' 73

נהרג בתאריך 9 אוק' 73

הוחלף ע"י סרן אסף שיפמן

הוחלף בגלל העברה לתפקיד ה-מג"ד

בתאריך 15 אוק' 73

4

משרד הבטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הבטחון

סו ר ה ת י ק